

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
 AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
 Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokok, bér- lők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 "	80 "
	1000 "	60 "
	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
	ezen felül	150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
 Egyéb tagok részére évi tagdíj --- 10 "

OMGE postatakarékpénztári csekkaszámja száma: 10,399

Lappótdíj OMGE-tagoknak:
 Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A kiadásért felelős:
Mutschenbacher Emil dr.,
 az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre
 Társszerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzetek egyéni

Belföldre	Külföldre
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:
Negyed évre --- 6 pengő	Negyed évre --- 5 pengő
Fél évre --- 11 "	Fél évre --- 15 "
Egész évre --- 20 "	Egész évre --- 25 "
Előfizetőknél:	Előfizetőknél:
Negyed évre --- 10 pengő	Negyed évre --- 13 pengő
Fél évre --- 18 "	Fél évre --- 22 "
Egész évre --- 32 "	Egész évre --- 40 "

Postatakarékpénztári csekkaszámja száma: 26,576

Negyven éves a Gazdák Biztosító Szövetkezete.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 1898 november 28-án tartott nagygyűlése Rubinek Gyula indítványára szükségesnek mondotta ki, hogy kartelen kívül álló biztosító szövetkezetet kell alapítani a gazdák részére. A nagygyűlés az előkészítő munkálatokra Zelenski Róbert gróf elnöke alatt 16 tagból álló bizottságot küldött ki, amelynek tagnévsorában ott találjuk Károlyi Sándor gróf, ifj. Széchenyi Imre gróf, Bornemissza Tivadar báró, Teleki József gróf, Bernát István, Miklós Ödön, Rubinek Gyula és más jeles agrár vezető férfiak nevét.

E bizottságnak 1899 március 3-án a Köztelek székházban tartott ülésén Károlyi Sándor gróf, a magyar szövetkezeti mozgalom apostola, az 1898. évi kivételesen súlyos jégverések sorozatával foglalkozva, következőképpen indokolta meg biztosító szövetkezet alapításának szükségességét:

„Az ország gazdálkodásában szántó-vető gazdák között járván, mélyseges fájdalommal töltötte be szívemet a dolgozó magyar nép gazdasági védtelensége. Láttam őket a reájuk mért katasztrófális elemi csapás által lesújtottan. Itt nem segít jóindulatú rátekintés, itt nem segít ideig-óráig tartó, céljavesztett anyagi hozzájárulás, itt csak egy segíthet: az összefogás, mindnyájunknak összefogása a szövetkezeti gondolat jegyében és szellemében. Honom gazdái, nemes férfiak! ne hagyjátok el a nemzet emez árvaát!”

A GEOSz nagygyűlése által kiküldött bizottság előmunkálatainak befejezése után megalakult 1899 december 11-én a Gazdák Biztosító Szövetkezete, amely negyven esztendővel ezelőtt kezdte meg működését, mint kartelen kívül álló önálló tűz- és jégbiztosító szövetkezet, hogy a gazdaközönség minden biztosítási szükségletét kedvező feltételek mellett kielégítse és hogy a biztosítási kartel díjemelő kísérleteit ellensúlyozza és meghíúsítsa. Ugyanis az 1897-98. évi nagy jégverések után a biztosító részvénytársaságok kartelbe tömörültek és nagy mértékben felemelték a jégbiztosítási díjakat, amivel szemben a gazdáknak csak a szervezett önvédelem nyújthatott segítséget. Ezt a szervezett önvédelmet kívánta az OMGE, akarták dicső emlékü Károlyi Sándor gróf és Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a Gazdák Biztosító Szövetkezetének megalapításával intézményesen biztosítani s erre a négy évtizeden keresztül kifejtett önvédelmi munkásságra vet most visszapiantást a szövetkezetnek folyó hó 28-án délelőtt 11 1/4 órakor tartandó XL. rendes közgyűlése.

A szövetkezeti eszme megismertetése, népszerűsítése, gyakorlati megvalósítása érdekében a magyar gazdavezérek a múlt század kilencvenes éveiben sokat fáradoztak, valóban apostoli munkát fejtettek ki. Ez a küzdelem nehéz volt. Hiszen szemben találta magát gazdasági életünk akkor még egészen ellentétes irányú szervezettségével, de maguknak a gazdasági osztályhoz tartozó kisembereknek maradiságával, sőt kezdetben bizalmatlanságával is. A felvilágosítás, meggyőzés és szervezés nagy munkája azonban sikerre vezetett s a többi agrárszövetkezeti központokhoz négy évtizeddel ezelőtt — mint az OMGE, Károlyi Sándor gróf és kiváló munkatársainak alapítása — a Gazdák Biztosító Szövetkezete is csatlakozott, amely a gazdák biztosítási érdekeinek fokozottabb alá-támasztását és védelmét tűzte ki céljául és mint altruisztikus alapon nyugvó, tehát nem öncélú és nem nyereségre dolgozó biztosító intézet alakult meg és fejt ki immár több mint négy évtized óta küzdelmes és eredményes működést.

Ha végigtekintünk ezen a négy évtizedes multon, elsősorban meg kell állapítanunk, hogy már a kezdet, az első évtized munkája is nagyon nehéz volt, mert aránylag csekély anyagi felkészültséggel, de annál nagyobb hittel és meggyőződéssel, annál fáradhatatlanabb odaadással és ráteremttséggel, vezetőinek, valamint egész tisztikarának annál önzetlenebb áldozatkészségével tudta felvenni a harcot az egy táborba tömörült, részvénytársasági alapon álló és jóval nagyobb tőkeerővel rendelkező biztosító vállalatokkal szemben. A néhai Zelenski Róbert gróf elnöke alatt az ország agrárvezérkarának legkiválóbbjaiból alakított igazgatóság vezetésével — főleg, hála a szövetkezet második vezérigazgatója, Láng József sem csüggedést, sem megállást nem ismerő kitartásának, tettrekészségének és kiváló szakértelmének — sikerült olyan szép fejlődést és anyagi gyarapodást elérni, olyan lelkes, hozzáértő és jól felgyelmezett szervezetet kialakítani, amely hatalmas munkateljesítménnyel, évről-évre gyarapodó üzletkörrel és a szövetkezeti tagok meg nem ingatható hűségével támogatta az alapítók lelkesedését, a vezetők odaadását és a vezérigazgató fáradhatatlan erélyét, bizakodó lendületét.

Az első évtizedet, amikor már sikerült a Gazdák Biztosító Szövetkezete gyökérzetét országsszerte megerősíteni, követték a második évtizedben a négy éves világháború megrázkódtatásai, amelyek következtében jóformán mindent előlrol kellett kezdeni, egy megcsönkített és anyagi erejében meggyöngyült or-

TARTALOM:

- Negyven éves a Gazdák Biztosító Szövetkezete. (M. E. dr.)
- Új falusi otthonok. (Rl.)
- Kívül látott — belül érzett bajaink. (—r—6.)
- Szántunk, töltségünk! (Terlándy Sándor.)
- A virginia dohány termesztése. (Rátky Frigyes.)
- Hathatós védekezés a rovarkártevők ellen. (Manninger G. Adolf.)
- Rendszeres eljárások a szarvasmarhák fogamzás-zavarainak leküzdésére. (Hetzel Henrik dr.)
- Törvények és rendeletek. (A földművelésügyi törvények a házhelyek szerzésére vonatkozó rendelkezéseit végrehajtó földművelésügyi miniszteri rendelet.)
- Az esőverte búza ügye. (Mair Ottó.)
- Cukorrépművelő eszközök bemutatása Diószegen.
- A gazdasági eselések gyógyszereszámláinak felülvizsgálása. (R. K. dr.)
- Gyártás József tiszteletbeli doktor.
- Az OMGE közleményei.
- Sürgőssé vált a jégbiztosítás! (P. I.)
- Gyegs közlemények
- A gabonapiac helyzete.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Melléklet: Rádiós Gazdasági Előadások XIV. évfolyam B. sorozat 11. számú füzet. (A s r t p e s t i s e l l e n i b e d o l l a s. — Manninger Részó dr. egyetem nyilv. r. tanár)

szágban. Az újjáépítés munkáját a harmadik évtizedben nagyon megnövekedett pénzünk elértéktelenedésének, majd a világgazdasági megrázkódtatásoknak s végül a nemzetközi és hazai mezőgazdaság válságának súlyosabbnál súlyosabb kihatásai. Ezek a nehéz évek megfosztották a Szövetkezetet részjegyekből összegyűjtött alapvagyonától, valamint azoktól a rendkívüli viszonyok kiegyensúlyozására szánt tartalékaitól is, amelyeket jobb időkben bölcse előre látással és körültekintő üzletpolitikával sikerült összekuporgatnia. A helyzet tehát válságos volt, mert hiszen a biztosítottak köztudomás szerinti a vállalat meglévő erőforrásainak arányában itélik meg a biztosító intézet teljesítőképességét s másrészt, mivel a pénzürtékesökkenés és a gazdasági válság következtében a biztosítási állományban bekövetkezett csökkenést; a temérdek megszűnt biztosítást csak erélyes, megfeszített erejű, de sok költséggel is járó új szervezés révén lehetett pótolni.

A Szövetkezet e nehéz körülmények leküzdése érdekében csak két út között választhatott: vagy be kellett volna hódolnia a biztosítási kartelnek, vagy a gazdatársadalmi érdekképviseleti szervezetek fokozott támogatásával kellett törekednie függetlenségének további megőrzésére. A Gazdák Biztosító Szövetkezete — nagy alapítóinak hagyományaihoz híven — ezt a második utat választotta és 1927 végén az addiginál is szorosabbá tette az OMGE-val való

RAFFIA

rézgálic, rézmészpor, cinkgálic, Meritol arzénos permetezőszer

kapható a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete növényvédelmi osztályánál, Budapest, VI., Eötvös-utca 25/a szám alatt és a szövetkezet vidéki kirendeltségeinél: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Mátészalka, Munkács, Nyíregyháza,

Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár

Mai számunk 18 oldal

E szám ára 80 fillér

ügyi miniszter most kiadott rendelete, amely a kishaszonbérleti törvénynek a házhelyszerzésekre vonatkozó rendelkezéseit lépteti hatályba. A rendelettelapunk más részében ismerteltük, most csak rámutatunk arra, hogy alapvető intézkedés a rendeletnek az, hogy egyes házhelyszerzők részére akkora területű házhelyet kell kijelölni, hogy abból a szorosabb értelemben vett házhelyen, a gazdasági udvaron kívül a földműves családoknál szokásos nagyságú veteményes kert is kiterjedjen. A juttatott házhelyen öt éven belül kell építkezni. Szociális szempontból könnyítést jelent az az intézkedés, amely a birtokszerzők által fizetendő vételárelőleget a törvénynek megfelelően 25, illetve 20%-kal csökkenti.

A napokban került nyilvánosságra a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt működő Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet elmúlt üzletéről szóló jelentése, amely bevezető részében rámutat arra, hogy a szövetkezet az elmúlt, immár 16. üzletévben is folytatta közérdekű falusi lakásépítő akcióját, amelynek célja a szegénysorsú falusi kisembereket hozzásegíteni ahhoz, hogy saját kis családi otthonukat megteremthessék. A falusi kislakásépítési akció megindítása óta eltelt alig több mint 13 év alatt, 1940 december végéig összesen 43,289 egyének tette lehetővé a szövetkezet 59,867,250 pengő hitel nyújtásával, hogy családi házat megépíthessen. Az elmúlt esztendőben az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet 683 egyén részére 984,900 pengő új házépítési kölcsönt folyósított.

A jelentés beszámol arról is, hogy az az adós, aki soronkívül törleszt, vagy tartozását a törlesztési idő letelte előtt kiegyenlíti, fizetési engedményt kap. Az elmúlt évben a szövetkezet 692 adós részére 21,629 pengő fizetési engedményt juttatott, az általuk soronkívül visszafizetett 293,084 pengő tőkertartozás után. Többször elhangzott már az a vád, hogy a szövetkezet túlszigorúan jár el az önhibájukon kívül fizetni nem tudó adóssal szemben. Ezzel szemben megállapítja a jelentés, hogy az akció megindítása óta az esedékes törlesztések nem fizetése következtében összesen csak 306 volt adós veszítette el ingatlanát, tehát a hitelben részesítetteknek mindössze alig több mint 7 ezreléke.

Állandóan hangoztatjuk, hogy ezt a nagyjelentőségű és közérdekű akciót egységes irányítás és vezetés mellett lehet csak közmegelegedéssé megoldani. Az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet megfelelő szerv lenne erre, természetesen nem a mai formájában, hanem alapszabályainak megfelelő módosításával. Ennek előnye volna az is, hogy a legfőbb irányítás a földművelésügyi kormányzat kezében lenne, továbbá a szövetkezet rendelkezésére állna az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézettől és az Országos Népi és Családvédelmi Alaptól kölcsönvett 80—80 millió, vagyis összesen 160 millió pengő, továbbá az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezetnek mintegy 50 millió pengőt kitevő kinnlevősége is, amely visszafizetett hitelek révén is rendelkezésre állna. Ezek szerint 10 év alatt nem 160 millió pengőt, hanem összesen mintegy 200 millió pengőt lehetne egységes elgondolás és terv szerint falusi kertes otthonok létesítésére fordítani.

Kívül látott — belül érzett bajaink.

A Statisztikai Tudósító ismerteti a német gazdaságkutatók negyedévenként megjelenő egyik kiadványában felvetett kérdés tárgyalását: miként lehet az, hogy Európa más kontinensek terményfőleslegeinek vásárlásából élt, mielőtt még saját termelési lehetőségeit kihasználta volna?

Ennek a kérdésnek vizsgálatánál a tanulmány foglalkozik a szántóföldi művelés eredményeivel és az európai országokat öt csoportba osztva kimutatja, hogy a nagyon belterjes és tökeerős országokban, mint Belgiumban búzából 29-1, árpából 28-3, burgonyából 191, cukorrépából 336 q volt a hektáronkénti termés-átlag bizonyos időszakon keresztül; belterjes és tökeerős országokban: Németországban, Angliában, Svédországban és Svájcban búzából 23, árpából 20-6, burgonyából 159, cukorrépából 315 q volt a termésátlag; belterjes országokban: Finnországban, Franciaország-

ban, Olaszországban és Norvégiában búzából 16-9, árpából 15-1, burgonyából 126, cukorrépából 263 q volt a termésátlag; belterjes és tökeerős országokban: Magyarországon, Lengyelországban, Bulgáriában és Spanyolországban búzából 11-8, árpából 12-9, burgonyából 90, cukorrépából 206 q volt a termésátlag; külterjes országokban: Görögországban, Jugoszláviában, Romániában, Törökországban búzából 9-6, árpából 9-3, burgonyából 60, cukorrépából 167 q a termésátlag.

Ezekhez az adatokhoz a tanulmány megjegyzi, hogy Európa területének nagy részén 99—200 százalékos termelés-fokozást kellene végrehajtani, hogy a termelés mindenütt a vezető államok szintjére emelkedjék. Mielőtt ennek az igen érdekes tanulmánynak adatait Magyarország mezőgazdaságára vonatkozóan igyekeznénk hasznosítani, ismertetni akarjuk azoknak a körülményeknek a felsorolását, amelyek a német tanulmány szerint minden irányban éreztették hatásukat és éppen úgy nyomták a még fejletlenebb államokat, mint azokat, amelyek már előbbre voltak a fejlődés útján.

Ezek a körülmények a következők: 1. Hiányos volt a védekezés a tengerentúli államokkal szemben. 2. Európa gazdagsága növekvőben volt és tett neki vásárlásra. 3. Több ország saját gyarmatai terményeit vásárolta. 4. Nem becsülték eléggé az őstermelő munkáját, ennél fogva a mezőgazdaság tőkeforrásai gyengék voltak és az iskolázásra nem áldoztak elegendőt. 5. A vidéken rosszak a közlekedési viszonyok. 6. Az értékesítés megszervezése rossz, hiányosak a szabványok. 7. Az őstermelés hozama hiányos, tökehiánnyal küzd, magas kamatt terheli. 8. A birtokok elaprózása a természetben való szakadatlan oszlások folytán. 9. Ósdi termelési rendszerek. 10. Különösen Délkelet-Európában a gazdák nagy tömegei még csak a saját szükségletükre termelnek és nem a piac ellátására.

Ha a német gazdaságkutatók e megállapításait vizsgáljuk, a 10 pontból talán csak kettő van, amelynek hatását ugyan mi is érezzük, amelyen azonban magunk erejéből segíteni nem tudhatunk és ez a gazdagságra, meg a gyarmati termények vásárlására vonatkozik. Az összes többi pont olvastán szinte az a benyomásunk támad, hogy a német gazdaságkutatók a mi viszonyainkat vizsgálta meg és látta meg. Talán nincs egy sem e pontok közül, amelyeket különösebben ki kellene emelni, mert hiszen azok egyenként és együtt találóak a mi mezőgazdaságunkra és eleve éreztetik a mi hibáinknak és hiányosságainknak. Avagy nem igaz-e, hogy a mezőgazdaság jelentőségének kellő fel nem ismerése következtében a rendelkezésre álló tőkeforrások nem voltak elegendők és hitele nem volt-e — akkor, amikor még hitelhez juthatott — nehéz feltételekhez kötve? Nem voltak-e a gazdasági szakoktatásra évtizedeken keresztül rendelkezésre álló összegek cenyészen csekélyek a mezőgazdaság jelentőségéhez és az őstermelőknek gazdasági oktatásban részesítendő számához képest? Közlekedési viszonyaink a vidék egy részén és a mezőgazdaságunk szívével alkotó Nagyalföld tanyavilágában különösen valóban olyan rosszak, hogy sok helyen az esztendő egy részében nemcsak termények szállítására, hanem személyi közlekedésre is alig alkalmasak. Hogy az értékesítés nálunk szervezetlen volt, hogy a gazda és különösen a kigazda terményei sokszor nem kaptak megfelelő vevőt, hogy minden bevásárlásuknál árban és minőségben túlfizették a gazdasági üzemanyagokat és iparcikkeket, azt jól tudjuk. A birtokok elaprózásának és természetben való szakadatlan oszlásának gazdasági hátrányait nagyon sokszor kifejtették és nagyon alapos érvekkel mutatták ki azt az igazságot, hogy a szociális érdek hangoztatásával követett célkitűzés nem vezetett megnyugvásra, ha a gazdasági szempontok kellő figyelemben nem részesülnek. Számtalanszor rámutattak arra az elmaradt termelési rendszerre, amely ugyan nem kizáróan kisüzemeinknél van, de azoknál mégis leginkább és nem is az egész országban, de az Alföldön legéresebben észlelhető. Annak kutatása, vajjon azért termelnek-e a mi gazdatömegeink keveset és azért nem termelnek-e piacra, mert életszintjük alacsony, vagy pedig azért alacsony-e életszintjük, mert keveset termelnek és keveset visznek piacra, mindenesetre

érdekes lehet. De a tény maga is érdekes ebben a német meglátásban és figyelemreméltó mezőgazdaságunk megítélésénél.

Hangsúlyozza még ez az érdekes német tanulmány, hogy a mezőgazdaság elmaradt színvonala és a lakosságnak kedvezőtlen ellátása — mint ahogy azt mi is tudjuk — nem a munkaerő hiányával függ össze, hanem a termelők tanultságának fokával és szerszámainak, gépeinek, eszközeinek és módszereinek fogyatékos voltaival. Valóban csak így magyarázható meg, hogy a mostani háború előtti Anglia tizenötmillió métermázsas hús fogyasztásából Európa államai miért tudtak csak egy millió métermázsát szállítani, öt-millió métermázsas vajszükségletéből miért tudtak csak kétmilliót fedezni és tojásszükségletének miért csak felerészét tudták ellátni. De ebből magyarázható meg, hogy miért vannak olyan óriási különbségek a népességnek élelmiszerekkel való ellátásában, mint amilyeneket ez a német gazdaságkutatók felemlit. Ezek szerint Délkelet-Európában (beleértve ebbe Magyarországot is) 24 kg a hús fogyasztás évi fej-átlaga — és ehhez a német számításhoz a statisztikai tudósító megjegyzi, hogy e terület javára valószínűleg nagymértékben téved — Franciaországban 41 kg, Németországban 52 kg, Dániában 70 kg. A tojás fogyasztás Délkelet-Európában évenként 78 kg, a Nyugaton éppen kétszerannyi. A sajt fogyasztás Nyugat és Délkelet között 2-7 kg és 7-8 kg között van, a cukor fogyasztás pedig 7 kg és 47 kg között. „Hiba — mondja a német tanulmány —, hogy a délkelet-európai államokat következetesen agrár országoknak mondják, holott joggal lehetne ezeket elmaradt, elhanyagolt, magukra utalt, tökében és kultúrában szegény országoknak nevezni”.

A német tanulmány szerzői bizonyára — mint láttuk — sok statisztikai adatanyag fölött rendelkeznek, megállapításuk nem egy pontban igen találók, szemléletüknél talán nem vették mégsem kellően tekintetbe a földrajzi és éghajlati adottságokat, a történelmi múltat és azt a kereskedelempolitikai irányzatot, amely közel húsz éven át a délkelet-európai és ezek közt a magyar terményeket, állatokat, állati termékeket, gyümölcsöt, zöltséget, mesterséges eszközökkel távol tartotta a nagy fogyasztó piacoktól, úgyhogy a termelésre az értékesítési viszonyok ennek következtében ösztönzést nem adtak, s az elzárkozás, kontingensek, bevételi engedélyek béklyójában a termelés a kívánt mértékben nem fejlődhetett. A magyar ipar fejlődése, az ipari munkásság és a városok fogyasztásának növekedése teljes mértékben nem egyenlített ki a külső országok elzárkozásából származó hátrányokat és a mai rendkívüli, teljesen megváltozott viszonyok közt alig lehetne a termelés átszervezésének teljes programját felállítani és még kevésbé lehetne azt keresztülvinni.

A német gazdaságkutatók tanulmányából közölt tíz pontban nem sok van, amit eddig nem tudtunk, vagy nem éreztünk volna. Az a körülmény azonban, hogy az általunk ismert hiányosságokat most tárgyilagosan, kívülről állapítják meg, arra ösztönözhet, hogy addig is, amíg az átfogó és végleges program felállítható, kiküszöböljünk a hibákból annyit, amennyit lehet, megvalósítsunk a tennivalókból annyit, amennyit tudunk és a mindennapi nagy elfoglaltság és gond mellett is szakítsanak maguknak időt az emberek és az intézmények ahhoz, hogy általános hiányokat legalább részben helyrehozzanak, részlet-bajokat pedig ahol csak lehet, orvosoljanak.

A gazdasági irányításra ezen a téren nagy szerep vár. Nem csak az ármegállapítással, de azzal is. Nem kényszerintézkedésekkel, de az intézkedéseknek olyan rendszerével, amely minden kedvezményt megadjon a megkívánt irányú tevékenységnek és semmiféle kedvezményt ne adjon a megkívánt irányval szemben haladónak vagy veszteglőnek. Talán sohasem volt a kormányzatnak ehhez annyi eszköze, mint most: ha ezekkel az eszközökkel céltudatosan, következetesen és hozzáértéssel bánik, eredménynek már a mai időben is kell mutatkoznia. Hogy azonban ez nem zárja ki, sőt megköveteli az agrárpolitikának a jövőbe is átnyúló olyan követését, amelyet a közölt tíz pont a hitelpolitika, birtokpolitika, szakoktatásügy, útügy és értékesítési politika tekintetében felsorol, azt talán mondanunk is fölösleges.

KÁLMÁN-MEDICAGO egyetemes őrle- és zúzógép

szegmentesítővel, acél konstrukció 8 nagyságban „A”-típus már 3 HP-vel hajtható!

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz. Sürgőny cím: MEDICAGOGÉP

Telefoni: 114-006, 117-189

TRIUMPHATOR

az összes terményeket és aprómagvakat tökéletesen tisztítja és osztályozza.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Szántunk, töltögessünk!

Írta: Terlanday Sándor.

Gazdasági növényeink termésének nagysága talán a legnagyobb mértékben függ a termőtalaj víztartalmától. Nekünk, gazdáknak tehát egyik legfőbb feladatunk az, hogy lehetőségeinkhez képest földjeink víztartalmát úgy szabályozzuk, hogy azokban mindig annyi víz legyen, amennyit a növények megkívánnak.

Az elmúlt hosszú évek során ezzel kapcsolatban az Alföldön szinte egyoldalúan arra kellett törekednünk, hogy mind a téli nedvességet, mind a tenyészidő csapadékát megőrizzük talajunkban növényeink számára.

A talaj vízával való jó gazdálkodás ma, sajnos, sokkal nehezebb feladat elé állít minket, csak hogy a régi időkhöz ellentétes irányban. Ma nem a talajvíztartalom megőrzése, hanem annak elűzése vált főcélunkká. Azonkívül, hogy sok termőföldet víz borít, talajaink túl sok nedvességgel vannak tele, meleg és szárító idő pedig 1939 októberé óta nem volt. Csapadékok emellett mindig többet kapunk, mint kívánunk.

Általános jelenség az Alföldön, hogy az eddig legjobbnak tartott előkészítő munkákba (egy sekély keverő szántáson kívül tárcsával és ekstírpatórral való művelés) került búzák az áprilisi esők után elsárgultak és visszamaradtak a gomba szántásba vetett búzák mögött. Általános bajunk az is, hogy a legjobb őszi mélyszántásokra sem bírtunk még május elején sem rámenni sem boronával, sem kultivátorral, noha azokon ősz óta egy kanál víz sem állt meg.

A gyom állandóan erősödött ezeken az őszi szántásokon, felületük azonban a sok nedvességtől még mindig csillogott, így azután a kényszerűségről vitt május első hetében, hogy az addig művelhetetlen őszi szántásokat sekélyen átszántsam. E sekély szántás után a talaj felső 5-6 cm-es rétege levegőhöz jutott, három nap alatt szépen megszikkadt, a gyom nagyrésze kivesszett és utána elfogadható vetési munkát lehetett végezni még cukorréppal is.

Nem tartom szükségesnek, hogy felsoroljam azt a sok kétségbeesítő látványt, amit az elmúlt években nyújtottak növényeink egy-egy nagy eső után, hiszen nincs olyan alföldi gazda, akinek egyik vagy másik növénye tönkre ne ment volna a túlságosan sok nedvesség miatt.

Szerény meggyőződésem az, hogy ma minden alföldi gazdának az a legnagyobb gondja, hogy miképpen szabadíthatná meg földjét az annyira káros és túlsok nedvességtől. Meg kell a földeket szabadítanunk attól a víztől, amelyet befogadni már nem bírnak és így a földeket elborítja, de ki kell hajtani talajunkból azt a vizet is, amely meghaladja azt a mennyiséget, amelyet növényeink megkívánnak és hasznosítani bírnak.

Az előbbi kérdés megoldásának a csatorna és a szivattyú az eszköze. Az utóbbi feladatot pedig a célhoz igazodó talajműveléssel kell igyekeznünk a rendelkezésünkre álló eszközök segítségével megoldani.

Szerény véleményem szerint a most uralkodó túl nedves idők tartamára igen sok esetben szakítanunk kell a rendes és száraz időjárásban oly jól bevált talajművelő módszerekkel. Már a tarlóhántáshoz elő kell vennünk az ekéket. Szántásainkat boronálatlanul kell hagynunk, hogy minél több vizet tudjunk elpárologtatni. Az őszi alá szántunk minél többet és minél gorbabban, csak arra vigyázva, hogy vetéshez földjeink beérjenek. Az őszi szántásokat kezdjük meg minél előbb és ne boronáljuk azokat, hogy ezzel is segítségére legyünk földünknek a vízpárologtatásban.

Kapás növényeinknél szintén módunkban van beleavatkozni a vízmennyiség szabályozásába. Töltögetéssel nemcsak a talaj párologtató felületét tudjuk megnövelni, de helyet biztosíthatunk a növényzet magasan elhelyezkedő gyökérzete számára. A jól töltögetett növény gyökérzete egy-egy túlságosan nagy eső után sem fog megfulladni, mert magasan lévő gyökérzete hamarabb levegőhöz jut.

A magam részéről még a cukorrépat, mákot, sőt a borsót is töltögetni fogom. Feltétlenül szükségesnek s célszerűnek látom azonban a kukorica, dohány és

más nagyobb tenyészterületű növények töltögetését. Előbbiekét *Deyl*-kapák megfelelő átlakaitásával, utóbbiakét pedig bármely fogatos kapával gondolom elvégezni.

Az elmondottakra nézve kérem a szántás és töltögetés ellenzőinek jóindulatú bírálatát és engedelmeskedek kijelentem, hogy rendes viszonyok között magam sem vagyok sok szántás- és töltögetéspárti. A mai rendkívüli időjárásban azonban a túlnagy nedvesség csökkentésére jobb módot nem találok.

Kérem azokat a gazdatársaimat, akik e nehéz kérdés megoldására jobb módszert tudnak, adják azt közre, mert sokan vagyunk, akik rengeteget küzdünk a vízzel.*)

DOHÁNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Juhász Árpád.

A virginia dohány termesztése.

Írta: Rátky Frigyes.

Miután a debreceni M. Kir. Dohánytermelési Kísérleti Állomáson tartott megbeszélésen — rajtam kívül álló okok miatt — nem vehettem részt, engedje meg a jövedék igen tisztelt vezetősége, hogy az ott elmondani szándékolt felszólalásom tárgyát a „Köztelek” hasábjain ismertessem, abban a reményben, hogy ezzel egyrészt gazdatársaimnak teszek hasznos szolgálatot, másrészt a jövedéknek segítik megtalálni a helyes utat, amelyen karöltve haladva mielőbb elérjük azt a célt, amelyet a jövedék a dohánytermelés minőségi és területi fokozásában keres.

Cikkemben főként a fenti célt elérni akaró mesterségesen szárított virginia dohány termelésével kívánok foglalkozni és véleményem ismertetésével teljes mértékben és elfogulatlanul közérdeket kívánok képviselni.

A dohánytermelés területi és minőségi fokozását a belföldi fogyasztás emelkedése és a változott világpiacon helyzet tette fontos nemzetgazdasági érdeké, érthető tehát a dohányjövédéknek lázas igyekezete, hogy a több és jobb termeléssel a kívánczó üzleti lehetőségeket minél nagyobb mértékben és minél előnyösebben kihasználja.

A külföldi — nevezetesen német — exportra különösen bevált a mesterségesen szárított, tetszetős aranyvárga színű, jógésű, amerikai eredetű virginia dohány. Érthető tehát a jövedék buzgalma, hogy ennek a dohányfajtának termelését minél nagyobb területre fokozza.

Mint tudomásomra jutott — bizonyára a nagytermelők idegenkedése folytán — a jövedék egy igen ügyesnek látszó elgondolás megvalósításával a kisgazdákat igyekezik megnyerni a virginia dohány termelésére, olyan módon, hogy a sok utánjárást, költséget, szakértelmet kívánó szárító pajták építését magára vállalja és a termelőtől — az eddigi sok évtizedes gyakorlattól eltérően — nem száraz, hanem zöld állapotban venné át a dohánytermést.

Az eszme — el kell ismerni — ideálisan jó, de kérdés, vajon megvalósítható lesz-e? Ezt a gyakorlat fogja megmutatni! De addig is, míg ez a gyakorlati eredmény vagy eredménytelenség jelentkezi fog, kötelességemnek vélem, hogy rámutassak néhány olyan felmerülhető nehézségre, amelyek a termelés biztos és nyugodt folyamata elé kétségkívül akadályokat gördíthetnek.

Természetesen tartom, hogy a szükséges melegágyakat a termelő vállala kisgazdák készítik, ők nevelik és ültetik el a palántát, ápolják a növényt egész a levél töréséig. De a megfelelő talaj kiválasztása már a jövedék nehéz feladatát kell hogy képezze, mert nem lehet a talajt pusztán annak fekvése és kötöttsége szerint virginia dohány termelésére alkalmasnak, vagy alkalmatlannak nyilvánítani. Ugyanígy nem fogadhatók el a talaj kémiai vizsgálatának eredményeként leszárt addigi meghatározások sem. Tehát már az első komoly lépésnél, a megfelelő talaj kiválasztásánál jelentkezik olyan nehézség, amit csak több évi kísérletezés tapasztalatával lehet majd leküzdeni.

* E nagyon helyénvaló megállapításokat tartalmazó cikk teljes összhangban van az OMGE-ben április 3-án a v. k. árok és a növénytermesztés kapcsolatairól szóló előadással, amelynek kivonata a „Köztelek” folyó évi 15. számában jelent meg. *Rovatvezető.*

1) A régi nagytermelők is részben növelték eddigi területüket, de jelentek új nagytermelők is. — *Rovatvezető.*

Igen nehéznek tartom a leveleknek megfelelő érési állapotban és mennyiségben való törését is. Vannak ugyanis a törési idő alatt napok, amikor 4-5 holdnyi területről törhető egy szárítópajtára való dohány, viszont van idő, midőn napokon át csak 30-40 holdról törhető egy-egy pajtára való. Alig tudom elképzelni, hogy több kisgazda többé-kevésbé másféle fekvésű és összetételű, különböző trágya- és trímó-erőben lévő, változó humusztartalmú, kisebb-nagyobb vízfogatóságú földjén termelt dohánytökekről annyira egyenlő színű, érettségű, nagyságú és nedvességtartalmú levelek legyenek naponta törhetőek, hogy azok azonos tulajdonságuknál fogva egyenletes sárga színre legyenek száríthatók. A minél nagyobb százaléku egyenletes sárga szín elérése — a zölden történő átadás mellett — a termelőknek természetesen közömbös. Azaz: termeltető és termelő nem egy és ugyanazon cél elérésére törekszik. Sőt! Míg a jövedék célja — a mennyiség rovására is — minél gyöntetűbb, minél nagyobb százalékban egyenlő sárga színre szárítható levelek nyerése, addig a termelők — a fenti célok teljes figyelmen kívül hagyásával — arra fognak törekedni, hogy minél jobb trágya- vagy termőerőben lévő, nitrogénben gazdag talajba kerüljön dohányjuk, hogy az — minőségre való tekintet nélkül — minél nagyobb termést biztosíthasson részükre. A levéltörésnél is inkább fognak hajlani a féltre — tehát nedvűsabb — állapotban lévő törésre, hogy a zölden átadott súlymennyiséget ezáltal is javukra növeljék.2)

Hogy mindezek a lehetőségek a minimumra legyenek csökkenthetők, legalább 20 kat. holdankint egy kerékpáros munkavezetőre lenne szüksége a jövedéknek, aki az érést figyelve, a levéltörést ellenőrizné. Már amennyire egy ember a határ esetleg 10-15 különböző pontján lévő 20 holdat ellenőrizni képes.3)

De menjünk tovább. Ki kötőznék lécekre a zölden átadott leveleket, ki rakná be és ki szedné ki azokat a szárítópajtából? Végezhetné ezt a munkát a kistermelő is, de kérdem: az előírásnak, a sikeres szárítás kívánalmainak megfelelő, lelkiismeretes munka lesz-e az, ha már a kistermelőt átadott dohány sorsához nem fűzi többé anyagi érdek? Vagy a jövedék maga végezheti? Ez esetben gondoskodnia kell megfelelő számú és hozzáértéssel rendelkező munkásról. Csakhogy a levelek lécre való felkötözése, a lécek szárítóba rakása nem egésznapos munka. Rendesen a reggeli törés után 6-7 órákor kezdődik és délelőtt 10 órára már el is készül, tehát a munkásoknak — nem reggel kezdődő, nem estig tartó — darab napja lenne. Kérdés, hogy a legnagyobb dologidőben kapható-e munkás napi 4-5 órai foglalkozásra? Aligha.

Ha egyszerre több szárítópajta van működésben, a kiszedés és osztályozás végzésével a munkások esetleg egésznapos elfoglaltságot is nyerhetnek, de csak akkor, ha a kellő páratartalom mellett száradás után megpuhult dohány kiszédhető és osztályozható. Erre pedig gyakran napokig kell várakozni.4)

Továbbmenve, felvetem a kérdést, nem okoz-e a jövedéknek aránytalanul sok gondot és kiadást a szárítópajták építésére szükséges terület megszerzése akár örök áron, akár bérlet formájában?5) Nem lesz-e nagyon terhes és túl költséges — a mai nehéz, bizonytalan, időhöz nem kötött és csak részletekben beszerezhető és szállítható anyagokkal számolva — az építkezés? Gondolt-e arra a jövedék, hogy a szárítópajták mellett szükség van minden kat. hold dohány terméséhez a fűzés és osztályozás elvégzésére legalább 15 m² területű pajtahelyiségre?

Rendes időjárás mellett is — de főként kedvezőtlen idő esetén — számolni kell a késői érés lehetőségével, vagy korábban beálló hideg napokkal, amikor a szárított dohány osztályozása fűtetlen pajtában már nem lesz végezhető. Gondoskodnia kell tehát a jövedéknek egy fűthető csomozó-helyiségről is.

2) Tekintettel arra, hogy a kistermelők a zöld dohány átvételei árán felül, a szárítás után osztályozott dohánybaváltási árából — a szárítási költségek levonása után mutakozó többletből is — részesednek, nem állhat édekükben egyoldalúan mennyiségre termelni. — *Rovatvezető.*

3) A töréshez és szárításhoz megfelelő számú szakember a dohányjövédék rendelkezésére áll. — *Rovatvezető.*

4) A szárítással kapcsolatosan az osztályozás, bálozás is folyni fog, a munkások egész nap foglalkoztatva lesznek. — *Rovatvezető.*

5) A szükséges területet a községek borsájták rendelkezésére. — *Rovatvezető.*

Ugyancsak lak felügyelőnek és bérlet útján a pajta nem lehetne, aké építeni.

Nem hagyható amellyel a jövedék anyag beszerzése, során kellene meg.

Röviden össz hogy nem olyan kistermelők útján elgondolása. Bár nek elgondolása és hatatlan akadály termelő — szükség olyan előfordulhat mérlegelése dönti elgondolásnak a jövedék részéről.

Szerintem nem terhes és kockázatos.

A termelés min a jövedék vezető igen sokat fáradozik sokkal kisebb előhajtott kettős cséji fokozását, haszán fáradozva, termelőket szem a beváltási árakat költségek fedezésére polgári hasznos termelés gondok ahonnan az eddigi nak aligha lesz ké.

Kívánságunk bizonyítására állj hogy — a dohány delmét véve — a volna, de arra — anyagi dőzöztünk ráfűztünk.

A virginia dohány körüli átlagai a következők:

1 q beváltási ár
1 kat. hold brutó

1. Földbér .....
2. Adók .....
3. Tűzbiztosítás 50
4. Jégbiztosítás 50
5. Szárítási költség
6. Zöld dohány-ör
7. Pajtaörzés 50%
8. Szemledj 50%
9. Enged. illeték
10. Bál hordási és

1. Trágya értéke e 75— P, annak
2. Trágyakihordás ennek 40%-a
3. Tarlóhántás (ta
4. Trágyaalásztás
5. Őszi mély szánt
6. Tavaszi tárcsáz
7. Melegágyakhoz hordása, a 50 f

1. Csomozóház (35 amortizáció és 1 kat. holdra
2. 10,000— P 5% holdra .....
3. Közöséges pajta amortizáció és
4. Közöséges pajta kamata 5% ..
5. Szárító pajta 1 k től kamatmentes 4% + fenntartás

1. 5 kat. holdra 140 = 22-40 P, 1 ha
2. 1800 □-öl föld
3. 2 lőtartás tehe

Zsírral, hússal, gyapjúval fizet a LAMPE-takarmánymályva
holdankint 500-800 q zöldhezam. Vethető csalamadéval köztesen és főterményként augusztus elejéig.
Vezérképviselő: VISKI-BALÁS JÓZSEF, Budapest, V., Nádor-utca 14. Tel.: 113-210 „Vibajó Budapest”
Termelési utasítást készséggel küldök. • Vetőmagszükséglet kat. holdankint 2-2.5 kg.

343

A Lampe-féle takarmánymályva ára kg-kint:
13— pengő,
10 kg vételnél kg-kint
12— pengő
+ forgalmiadó.

SA TELEFO

gő

Ugyancsak lakóhelyiségre lesz szüksége a munkafelügyelőnek és a szárítás vezetőjének is. Ha ilyen bérlet útján a pajták közvetlen közelében biztosítani nem lehetne, akkor ezt is a jövedékeknek kellene építeni.

Nem hagyható figyelmen kívül az a nehézség sem, amellyel a jövedékeknek a szárításhoz szükséges tüzelőanyag beszerzése, helyszínre szállítása és raktározása során kellene majd megküzdnie.

Röviden összegezve az elmondottakat, látjuk, hogy nem olyan egyszerű a virginia dohánytermelés kistermelők útján leendő megvalósítása, mint annak elgondolása. Bár a virginia dohány vázolt termelésének elgondolása és megvalósítása között nincs áthidalhatatlan akadály, mégis — mint egyik virginia-termelő — szükségesnek látam rámutatni minden olyan előfordulható nehézségre, amelyeknek gondos mérlegelése dönti majd el, hogy e kétségkívül ideális elgondolásnak keresztülvitele gazdaságos lesz-e a jövedék részéről?

Szerintem nem lesz gazdaságos, de annál inkább terhes és kockázatos!

A termelés minőségi és területi fokozása érdekében a jövedék vezetősége — mint ez köztudomású — igen sokat fáradozik. Sokkal kevesebb fáradsággal, sokkal kisebb kockázattal könnyen elérhetné az óhajtott kettős célt: a termelés minőségi és mennyiségi fokozását, ha nem új és főleg kistermelők toborzásán fáradozna, hanem a régi és főleg nagyobb termelőkkel szemben tanúsítana több megértést és a beváltási árakat úgy emelné fel, hogy az a termelési költségek fedezésén kívül a termelőnek egy minimális polgári hasznot is biztosítson. Enélkül a dohánytermelés gondokkal terhelt szekere kátyuba fog jutni, ahonnan az eddigi sovány kenyéren tengetett gazdáknak aligha lesz kedve és ereje kiségetni.

Kívánságunk jogosságának és tárgyilagosságának bizonyítására álljon itt egy kimutatás, amely igazolja, hogy — a dohányok 3 évi átlagos holdankinti jövedelmét véve — a termelés nemhogy haszonnal járt volna, de arra — minden igyekezetünk, jószándékunk, anyagi áldozatunk és némi hozzáértésünk ellenére is — ráfizettünk.

A virginia dohány hároméves termelésének nyírbátori körzeti átlagai a következők: Termés kat. holdankint 6-60 q.

1 q beváltási ára	103-18 P
1 kat. hold bruttó jövedelme	681—

1 kat. holdra kiadás.

I.	
1. Földbér	33— P
2. Adók	4—
3. Tűzbiztosítás 50%-a	2—
4. Jégbiztosítás 50%-a 681— P 5%-ának	17-02
5. Szárítási költség (1 q 16-80 P) 50%-a	55-44
6. Zöld dohány-örzés 50%-a	4—
7. Pajtaörzés 50%-a	4-10
8. Szemledij 50%-a	—85
9. Enged. illeték	1-20
10. Bál hordási és beadási költségek 50%-a	1—

II.	
1. Trágya értéke első évre (150 q, á 50 fillér = 75— P, annak 40%-a)	30—
2. Trágyakihordás (20 szekér) és teregetés 16— P, ennek 40%-a	6-40
3. Tarlóhántás (társzás)	2—
4. Trágyaalásztás	7—
5. Őszi mély szántás	10—
6. Tavaszai társzás, boronálás, sorolás	5—
7. Melegágyakhoz 40 q trágya ¼ értéke és helybe-hordása, á 50 fillér	15—

III.	
1. Csomózóház (35 kat. holdra) értéke 10,000— P amortizáció és fenntartás 2%-a = 200— P 1 kat. holdra	5-71
2. 10,000— P 5%-os kamata 500— P, 1 kat. holdra	14-28
3. Közöséges pajta 1 kat. holdra 600— P, amortizáció és fenntartás 2%	12—
4. Közöséges pajta 1 kat. holdra 600— P, kamata 5%	30—
5. Szárító pajta 1 kat. holdra 1000— P (Jövedéktől kamatmentes kölcsön), 25 évi amortizáció 4% + fenntartás 2% = 6%	60—

IV.	
1. 5 kat. holdra 140 kg rozs, á 3 évi átlag 16— P = 22-40 P, 1 holdra	4-48
2. 1800 □-l föld 25— P, 1 holdra	5—
3. 2 ló tartás teihe 100— P, 1 holdra	20—

4. 1 koca és szaporulata tartás teihe 40— P, 1 holdra	8— P
5. Lakás és istálló 85— P, 1 holdra	17—
6. Tüzelő 6 m ³ keményfa, á 15— P = 90— P, 1 holdra	18—

V.	
1. Forgó üzemtőke kamata	1—
2. Álló üzemtőke kamata	—50
3. Általános kezelési költségek (vezetők, iroda, stb.)	7—

VI.	
1. Kertészek része (681— P) 3 évi holdankinti átlagos bruttó jövedelmének 50%-a	340-50
Kiadás összesen	741-48 P

Bevétel.	
3 évi kat. holdankinti átlagos bruttó jövedelem (dohány ára)	681— P
Ráfizetés kat. holdankint	60-48 P
A 3 évi kat. holdankinti jövedelmezőség kikerekített összegekben a virginia dohánynál éventekint így oszlik meg:	

Nyírbátori körzeti átlagban:	
1938. évben ráfizetés	61— P
1939. „	71—
1940. „	48—

Gazdasági átlagban:	
1938. évben ráfizetés	75— P
1939. „ haszon	—17
1940. „	40—
A debreceni dohány 3 évi körzeti átlagos ráfizetése kat. holdankint	87-02 P

Évenként felsorolva kerekben:	
Körzeti átlagban:	
1938. évben ráfizetés	101— P
1939. „	65—
1940. „	94—

Gazdasági átlagban debreceni és szabolcsi levelek együtt beadva:	
1938. évben ráfizetés	70— P
1939. „	9—
1940. „	26—
A szabolcsi dohány 2 évi körzeti átlagos ráfizetése kat. holdankint	46-42 P

Évenként megosztva és kikerekítve:	
1939. évben ráfizetés	48— P
1940. évben	44—
A debreceni dohány 3 évi körzeti átlaga kat. holdankint	397-03 P
A szabolcsi dohány 2 évi körzeti átlaga kat. holdankint	478-24

Mindkét dohányféléseknél a kertészek 50%-os járandóságán felül a termelési kiadások összege kat. holdankint 285-54 P-t tesz ki.

További megjegyzést a közölt eredményekhez nem fűzök: azt dohánytermelő gazdatársaimra bízom.*

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Kadoosa Gyula dr.

Hathatós védekezés a rovar-kártevők ellen.

Írta: Manning G. Adolf.

A földművelésügyi minisztérium növényegészségügyi osztálya március végén érkeztetett hívott össze annak megbeszélésére, hogy a lencse rovari kártevői ellen miképp lehetne védekezni. Erre az értekezletre én is hivatalos voltam, s ott elmondottam az alábbiakat.

Mindnyájan tudjuk, hogy vannak nagyon kedvelt kultúrnövényeink, amelyeket több-kevesebb sikerrel csak úgy tudunk termeszteni, ha időnkint pár esztendőre magtermesztésükkel felhagyunk. Fel kell hagynunk a magtermesztéssel, mert a monokultúra folytán az állati kártevők — éppen ezeknél a növényeknél — rohamosan elszaporodnak és így magtermesztésük

* A felsoroltakhoz egyelőre annyit fűzhetünk hozzá, hogy tudunkkal a M. Kir. Dohányjövődék már eleve számolt a kisgazdák által végzendő virginia-termeléssel szemben cikkből felhozott aggályainál és mindent elkövetett, hogy ezeket kiküszöbölje. — Szerk.

lehetetlenné válik. Legelsősorban vonatkozik ez a következő növényekre: lucerna, repce, mák és lencse.

A kérdés tárgyalásába a lencsével együtt a másik három növényt is bevontam, mert ezeknél a veszély talán még fokozottabb mértékben jelentkeznek.

A lucernán a lucerna-bimbó- és gubacslegyek, Adelphocorus és Lygus poloskák, a repcén a repcebolla és repce-ormányos (és csak harmadsorban a repcefénybogár), a mákon a mákormányos, a lencsén a lencse-bimbólégy a kártevő.

Már a bevezető sorokban — mint egyedüli határozó orvosságot — a természetis szüneteltetést ajánlom, de mert az ilyen szüneteltetést eredményesen csak nagyon nagy, egy tagban levő uradalmak alkalmazhatják, magától adódik a gondolat, hogy az országot természetis zónákra kellene beosztani, amelyekben időnkint ezeket a kultúrnövényeket magra termeszteni tilos lenne. Nagyon jól tudom, hogy erre mód csak úgy adódna, ha e kérdést törvény szabályoznánk.

Meggyőződésem, hogy ha elgondolásomat a kormányzat magáévá teszi, szakközegeit kutatásra utasítja, azok pedig beigazolják elgondolásom helyességét, 5-6 év múlva a gazdák hálásak lesznek e törvényért. Nemcsak a sok balsikeres természetis nem bosszantná őket minduntalan, hanem a természetis eredmények is — igen jelentősen — megjavulnának. Lucernából 20-50 kg-os termések helyett lehetne 2-3 q-s magtermés (szűz lucernánál még tilalom nélkül is elérhető ilyen termés!), repceből nem 4-5, hanem 12-18 q-s, mákból 1 q helyett 5-7 q-s és lencséből 0-50-1 q helyett 7-8 q-s termés is lehetne.

A lucernát, mint legfontosabb takarmánynövényünket csak amnyiban érne a tilalom a tiltott zónában, hogy a tilalmi időben a lucernát virágzás előtt kell takarmánynak lekaszálni. A tilalmi idő alatt ugyanis különféle rovári kártevők nem találnak meg életfeltételüket és így szaporodásuk is megszűnne.

Ma a helyzet az, hogy a felsorolt négy növényt az országban elsórtan majdnem mindenütt természetis és így a rovári kártevők szaporodási lehetősége állandóan adva van. A gazdák mindig próbálkoznak, de csak kivételesen kapnak elfogadható termést. A felsorolt rovári kártevők valószínűleg nem tudnak nagy utat megtenni (lagalábbis a tapasztalat ezt mutatja), és nem valószínű, hogy a vadnövényzetben a szaporodáshoz szükséges feltételeket megtalálják. Ezért egy-nehány éven belül a tilalmazott zónákban legalább olyan mértékben ki kell pusztulniuk, hogy ezeknek a növényeknek a termesztése — hasznalhatóan és kockázat nélkül — ismét jó egynehány évig folytatható legyen.

Véleményem szerint az országot kb. 5000 km² nagyságú zónákra kellene osztani, természetesen azoknak a területeknek kihagyásával, amelyekben az éghajlatviszonyok olyanok, hogy a kártevők elszaporodása ügyis lehetetlen. Így kb. 21-28 zónát kapnánk és ha a tilalmat megállapított zónáinkint 3 évre tennénk, akkor évenként 7, illetve 8 zónában volna tilalom az ország különböző részein.

Legelsősorban azokat a vidékeket kellene tilalmazni, ahol legnagyobb mértékben lucernát és repcét természetisnek és azután azokat, ahol a lencse már most is alig ad termést, éppen a kártevők folytán. Természetesen a végrehajtásnál az egész közigazgatást, de a külön létesítendő decentralizált ellenőrző szervet is igénybe kellene venni. A védekezésnek ugyanis csak akkor lehetne eredménye, ha az akció nem akad meg a rendelet kiadásánál, hanem az végrehajtást és kellő anyagi támogatást is nyer (büntető rendelkezések, stb.).

Elgondolásom helyességét gyakorlati példákkal is igazolhatnám. Ezt azonban most nem teszem, mert e cikket csak bevezetőnek írtam, főképp azért, hogy gazdáink — saját jól felfogott érdekeik megvédése miatt is — ezzel a gondolattal megbarátkozzanak. F.

Majd az entomológusok és a gyakorlat fogják eldönteni, hogy mennyinek kell a zártilalmi időnek lennie. Ennek a kérdésnek a megoldása annál is inkább égetően szükséges, mert a mai komoly időkben próbateljesítésekhez nincs időnk és bűn is, ha javainkat kockáztatjuk.

A felvetett gondolat már régóta foglalkoztatja a mezőgazdasági rovarügyi szakembereket is, de országos alkalmazásának kimondását mégis nagyon meggondo-

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 TELEFONSZÁM: 125-284* Budapest, V., Arany János-utca 25. TÁVIRATI CIM: SALGÓKŐSZÉN

SZÁLLIT:

gőzekecszántáshoz: dorogi és baglyasaljai
csépléshez: dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni, mizserfai, kisterenyei és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
 DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

landónak tartják, mert sok más körülményt is figyelembe kell venni, amit a tudomány részletező kutatása az egyes kártevők elszaporodására nézve megállapított. Bár tagadhatatlan, hogy a kártevő gazdanövénynek kiterjedt természetese (monokultúra) kedvez leginkább a kártevő elszaporodásának, mégis egyéb ökológiai tényezők is szerepet játszanak ebben. Az időjárási és egyéb viszonyok mellett különös súlyt esik a megdőlés mérlegére az a tény, hogy az említett kártevők egy része vadon növényeken is él, pl. a repcebólha a nálunk mindenfelé óriási mértékben tenyésző vadrepccén, sőt cukorrépán is, a lucernabimbó-gubacslegy pedig a legelőn, réten vadon növekedő lucernán és sárlós lucernán (*Medicago falcata*) is él. A természetis ideiglenes szüneteltetése tehát nem nyújt abszolút bizonyosságot a kártevő eltűnésére. Vagyis komoly kutatások kívánatosak még. Ezt egyébként — nagyon helyesen — a közlemény szerzője is feltétlenül szükségesnek tartja. **Rovatvezető.**

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: **Manndor Renső dr.**

Rendszeres eljárások a szarvasmarhák fogamzás-zavarainak leküzdésére.*

I.

A sikeres és jövedelmező szarvasmarhatenyésztés egyik alapfeltétele a szaporodási folyamat zavartalan menete. Amde a tapasztalás azt mutatja, hogy a szaporodásban gyakran fordulnak elő zavarok, amelyek a fogamzás kimaradásában (meddőségben), elvetélésben vagy az újszülöttek elhullásában nyilvánulnak. A háromféle baj közül a fogamzás zavarainak van a legnagyobb jelentőségük.

Meddőség azokat a teheneket minősítjük, amelyek az utolsó elléstől számított 5 hónapon belül nem fogamzottak és ennek következtében 14 hónapon belül nem ellenek újból. Az üszöket pedig akkor mondjuk meddőnek, ha a tenyésztésbe vételre szánt koruktól számított három hónapon belül nem fogamzottak. Az állatorvosi gyakorlat nézőpontjából — mivel a vemhességet belső vizsgálattal a 10—12. héten rendszerint meg lehet állapítani — ezt a két meghatározást úgy is formulázhatjuk, hogy meddő az a tehen, amelyiken az utolsó elléstől számított 7. hónap végén a vemhességet még nem lehet megállapítani, meddő pedig az az üsző, amelyiken a tenyésztésbe vételre megállapított kortól számított 5. hónap végén még nem sikerült a vemhesség megállapítása. Ezek a meghatározások tehát kiterjednek mind a gyakran, mind az egyáltalán nem folytató egyedekre.

A meddőség az utolsó 30—40 év alatt egyrészt többféle kártétele, másrészt előfordulásának gyakorisága révén óriási jelentőségre tett szert.

A szarvasmarhák meddősége által okozott kár a szaporulatvesztésben, a tejkárban és az állatok értékesítésében, valamint az apaállatok túlzott igénybevételében jut kifejezésre.

A szaporulatvesztés. A meddő tehen egy, esetleg két borjúval is adós marad. A hiányzó borjú árát 60 pengőben szoktam értékelni, noha ez az összeg a legtöbbször nem fedi a tényleges tenyésztési kárt, mert különösen akkor, ha a tenyésztő a meddőség miatt kevés üszővel rendelkezik, kénytelenségből olyan üszöket is tenyésztésbe vesz, amelyeket elegendő választék esetén nem tartana meg. Kétségtelen, hogy a kellő válogatás nélkül tenyésztés végeredmény-

* Hetzel Henrik dr. egyetemi ny. r. tanárnak az OMGE állattenyésztési szakosztálya 1941. április 2-i gyűlésén tartott előadása.

képpen a tenyésztet hanyatlására fog vezetni és az előálló kár azután pénzértékben ki sem fejezhető. Azokban a tenyésztetekben, amelyekben a meddőség nagyon elterjedt és főleg azokban, amelyekben a Bang-fertőzéssel társulva garázdálkodik, ott a tenyésztésbe sorolható üszők száma a kelletnél kevesebb, úgyhogy a tehénlétszámot csak vásárlás útján lehet fenntartani. Ez azután nemcsak újabb és nagyobb kárt, hanem betegségek behurcolásának és szunnyadó betegségek újbóli feléledésének lehetősége révén újabb veszélyt is jelent.

A tejkár. A nem fogamzó tehen a hosszúra nyúló tejelési időszak miatt lényegesen kevesebb tejet ad, mások a meddőséget kiváltó alappbetegség olyan természetű, hogy a tejhozam időelőtti rohamos csökkenését idézi elő. A tejcsökkenés tehát változó. Nagyon sok tehenre vonatkozó megfigyeléseim szerint a meddő tehenek okozta tejkár évi összege általánosságban 50 pengő körül mozog.

Az értékesítés. A teljesen tenyészkeptelemmé vált, továbbá sokáig nem folytat, vagy nehezen fogamzó tehenek tejcsökkenésük révén elvesztik jövedelmezőségüket és ezért ki kell őket selejtezni és húsrá értékesíteni. Amde a selejttehenek értéke lényegesen kisebb, mint a tenyészkepeké. Az így előálló értékesítés még közepesen tejelő kisgazdatehenek esetében is átlagosan 250 pengőre tehető.

Az apaállatok túlzott igénybevétele. A fogamzás zavarai a legtöbbször gyakori ivarzásban jutnak kifejezésre, úgyhogy a rendszer egy-kétszeri fedeztetés helyett négy-öt, néha 10—12 hágatás válik szükségessé, ami nemcsak a meglévő apaállatok tenyész-képességének rovására megy, de nagy állományokban több apaállat tartását is szükségessé teheti. Az így előálló kárt összességében nem lehet pénzben kifejezni.

Az előadottakból következik, hogy a véglegesen meddő tehenek borjú- és tejkár, valamint értékesítésük révén összesen 360 pengő kárt idéznek elő.

A felsorolt károszettek jelentőségét az növeli óriási, hogy a fogamzás zavarai nagyon gyakoriak. Előfordulásukra nézve nem állnak rendelkezésre az egész országra kiterjedő adatok. Én ugyan az elmúlt év alatt sok ezer meddő tehenet vizsgáltam és gyógykezelttem, de majdnem kizárólag nagybirtokon és itt is csak olyan teheneszetekben, amelyekben a meddőség nagymértékben elterjedt. Feljegyzéseim szerint ezeken a helyeken a meddőség 20 és 94% között mozgott.

Tapasztalásból tudom, hogy a kisgazdák tehenei között a meddőség általában ritkább, mint a nagybirtokok állományában, mindazonáltal kivételesen itt is hihetetlen arányokat ölthet. Így pl. egy nógrád-megyei kisközség a földművelésügyi minisztériumhoz intézett panaszos beadványában előadta, hogy a község 90 tehené közül csak 10 vemhes.

A meddőség előfordulásának mértékére általánosságban jól tájékoztatnak a Pestvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület beszámolóit. Ezek szerint:

<i>az 1936/1937. évben</i>	
1938 uradalmi tehen közül ellett	1542 (80-00%)
vetélt	54 (3-00%)
tehát fogamzott	1596 (83-00%)
nem ellett	342 (17-00%)
meddőség miatt selejtezve lett	250 (12-9%)
<i>az 1937/38. évben</i>	
2150 tehénből, ellett	1647 (76-60%)
vetélt	100 (4-65%)
tehát fogamzott	1747 (81-25%)
nem ellett	403 (18-75%)
meddőség miatt selejtezve lett	269 (12-50%)
<i>az 1938/39. évben</i>	
2033 tehen közül ellett	1680 (77-73%)
vetélt	51 (2-51%)
tehát fogamzott	1631 (80-23%)
nem ellett	402 (19-77%)
meddőség miatt selejtezve lett	246 (12-15%)

Ez adatok szerint átlagban a tehenek 18-14%-a nem ellett le, nyilván mert meddő volt, 12-51%-a kifejezetten meddőség miatt selejtezve lett, a fennmaradó 5-6% a jelentős évben egyelőre csak meddő volt, de még hajtott hasznát. Azt hiszem, hogy nem tévedek, ha az itt felsorolt, de hosszú éveken át más-hol is gyűjtött adatok alapján a meddőség országos arányát 10%-ra becsülöm és ha felveszem, hogy ezt a 10%-ot selejtmeddők alkotják.

Kovarik Sopron vármegyében a meddőségi kezelésnek megkezdése előtt a soproni járás 13 községében a kisbirtokosok teheneinek 18%-át, 10 uradalomának pedig 24%-át találta meddőnek. Ez is amellől szól, hogy nem túlzok, ha a meddőségi százalékot országosan 10-re teszem.

E százalékos adatok és a hasonállatösszeírás alapján most már módunkban áll az országos meddőségi kárnak a hozzávetőleges megállapítása. Haszonállatösszeírásunk szerint az idén kercken 1.500.000 tehenünk volt. Az előbbi százalékos megállapítás alapulvétele mellett következik, hogy ezeknek 10%-a, tehát 150.000 selejtmeddő. Ha most ezeket a számokat besorozzuk az átlagban megállapított károszettekkel, akkor a következő adatokat nyerjük: 150.000 selejtmeddő × 360 P-vel = 54.000.000 P, tehát ekkora az országos meddőségi kár. Ha ezt az összeget elosztjuk az országos tehénlétszámmal, akkor kiderül, hogy kivétel nélkül minden tehenre 36 pengő meddőségi kár esik évente.

A károszettek óriási és éppen ezért érthetetlen, hogy állattenyésztőink nagy része a felvilágosító előadások, a gazdasági szaklapokban megjelenő cikkek és rádióelőadások ellenére is közömbösen veszi a fogamzási zavarok kártételeit. Egyedül Sopron Baranya, Nógrád, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék közönsége értette meg az állatorvosok részéről elhangzott tanácsokat és vezette be a vármegyére kiterjedő meddőségellenes küzdelmet.

A meddőség elhárítását és leküzdését célzó szervezkedés és eljárások egyelőre magán-, másfelől nemcsak közfeladatot képeznek, hanem **közkötelességet** is, mert állatállományunkban fekvő nagy közvagyonnak nemcsak megtartását, hanem növelését is hivatottak biztosítani.

A meddőség elleni küzdelem feladata az állatorvosok, a gazdák és a hatóságok, a gazdatársadalmi szervezetek között oszlik meg.

Az állatorvos feladatköre: 1. A felvilágosítás. Az állatorvos a gazdával való mindennapos érintkezés során, de kötelezően tartandó népszerű előadásokon is ismertesse a szaporodás zavarainak okait, tüneteit, jelentőségüket és az ellenük való védekezés módjait, továbbá az állatorvosi beavatkozások hasznát és eredményeit. 2. Vizsgálatok végzése, amelyek során megállapítja, hogy a) mely tehenek és üszők vemhesek; b) melyek gyanúsak vemhességre; c) melyek nem vemhesek, de egészségesek; d) melyek betegek és hogy ezek közül melyek gyógykezelése látszik sikeresnek (amely esetben azonnal fogamatosítja a szükséges gyógykezelést), melyek látszanak gyógyíthatatlannak és melyeknek a továbbtartása nem gazdaságos.

Ezekből a megállapításokból többféle előny származik, és pedig: A gazda tudván, hogy melyik tehené biztosan vemhes, tudja, hogy mikorára kell száraza állítani.

Megfigyeléseim szerint a tehenek 2—5%-a vemhességük ellenére is folytat és felveszi a bikát. Sok ilyen tehen kerül hizóba és még több vágóhídra. Ugyanaz a sorsuk azoknak a teheneknek is, amelyeket a bikák észrevétlenül fedeztek be, vagy amelyeknek befedeztetéséről megfeledeztek. 1925-ben egyik tanítványommal a budapesti közbiztonsági válogatás nélkül 2000 tehenet vizsgáltattam vemhességre, miközben csak a 4 hónapnál öregebb vemhességi eseteket vette figyelembe, és mégis 345 tehenet, tehát 17-25 százalékot talált vemhesnek. Kimutatása szerint a vemhesség

4—5. hónapjában
5—6. „
6—7. „
7—8. „
8—9. „

Kíváncsi voltam, hogy tudták-e, hogy 500 eladótól választottam ki, hogy miért adták a vemhességükről.

Válasz. A beérkezett legtöbb eladó nem az előrehaladt vemhesség, hanem a tehenek gazdasági kényszere miatt adták. Ezekben az esetekben a vemhességével alaktól kezdve hozza a korbelt, 5—8 éves az a nagy kár, az a tehenek levágásával teljes részét az állat el tudja hárítani.

Megemlítem, hogy ben az állatorvos megállapítani. Ez a galatot 3—4 hét rendszerint biztos.

Sok tehen egyáltalán nem, vésztlenül folytat, kivétel nélkül a vizsgálat azonban korán figyelmeztetését ne erőszakolnodnia kell a folyamodni meg akkor, amikor áll, hogy befedezte.

A nemiszervek előny az, hogy az a két azonnal megfűsűre vonatkozóan még idejekorán a kenyerülése lehető fog húzni, ha ideje gyógyíthatatlannak nem fogja azokat továbbtartani.

Nem alacsony nemiszervek beteg kezeléséből előáll, hogy a beteg tehen zási képesség hely.

A gazda feladata tudomásul vegye, a vemhességet kezdve meg tudja nemiszerveknek a nyereség időszakaiban tudják gyógyítani a lyatást a legtöbb állatorvosok a gkorán ki tudják.

Ezeknek meg előző pontokban a állatorvosi vizsgálat hogy ennek költ módon viselje.

Fontos feladat orvossal együtt a nemziszervek be szabályokat állap és pontosan betart fertőzés távolított kapcsolatos fertőző állatoknak ok- és tására, továbbá az és ellési naplók.

A meddőség el társadalmi intézmény mezőgazdasági k

A közfeladatok állatorvosképzés, a vemhességi és képzés, az állatorv szaporodás zavar végrehajtása.

CUKORRÉPA FEJTRÁGYÁZÁS!

**Gyenge vetések,
takarmányfélék
gyors felsegítése**

7180

Felvilágosítással szolgál:

PÉTI NITROGÉN MŰVEK RT., BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 21.

PÉTI MÉSZSALÉTROM
FEJTRÁGYÁVAL!

MU

Mag

4-5. hónapjában volt	88 drb.	azaz	.....	4.40%
5-6. "	102 "	"	.....	5.10%
6-7. "	69 "	"	.....	3.45%
7-8. "	31 "	"	.....	1.50%
8-9. "	55 "	"	.....	2.75%

Kíváncsi voltam arra, hogy vajon az eladók tudták-e, hogy teheneik vemhesek voltak. Ezért 500 eladótól válaszevelezőlapokon megkérdeztem, hogy miért adták el teheneiket és hogy tudták-e vemhességükről. Persze sok kérdésre nem jött válasz. A beérkezettek közül azonban kiderült, hogy a legtöbb eladó nem tudta, hogy tehene vemhes volt. Az előrehaladt vemhességről tudtak, ezeknek az eladása a tehéneknek öreg kora, tőgybetegsége, vagy gazdasági kényszerítő körülmények miatt történt. Ezekben az esetekben az ár a vemhes méh súlyának levonásával alakult ki. Ha ehhez az értékvesztéshez még hozzáfűzöm azt, hogy a legtöbb tehén javakorbeli, 5-8 éves volt, akkor tisztán áll előttünk az a nagy kár, amely az állattenyésztést a vemhes tehének levágásával éri. Ennek a kárnak egy tekintélyes részét az állatorvos a vemhesség megállapításával el tudja hártani.

Megemlítem, hogy akadnak olyan esetek, amelyekben az állatorvos csak a vemhesség gyanúját tudja megállapítani. Ezekben az esetekben tanácsos a vizsgálatot 3-4 hét múlva megismételni, amikor azután rendszerint biztos diagnózishoz lehet jutni.

Sok tehén egy-két fedezettetés után hónapokon át egyáltalán nem, vagy csak csendesen és ezért észrevétlenül folyat, noha nem vemhes. A gazda ezeket kivétel nélkül vemheseknek tartja. Az állatorvosi vizsgálat azonban felderíti a helyes tényállást és idejekorán figyelmezteti a gazdát, hogy tehének elapasztását ne erőszakolja. E helyett megfelelő módon iparkodnia kell a folyatás mesterséges kiváltására és pedig még akkor, amikor a tehén tejelése olyan fokan áll, hogy befedezettése és leelletése még kifizeti magát.

A nemiszerveknek vizsgálatával járó további előny az, hogy az állatorvos a betegnek talált egyedeiket azonnal megfelelő orvosi alá veszi, utókezelésükre vonatkozóan utasítást ad és ezzel a tehéneknek még idejekorán való befedezettése és megtermékenyülése lehetővé válik. A gazda abból is hasznot fog húzni, ha idejekorán megtudja, hogy mely tehenei gyógyíthatatlanul meddők és selejtezendők, úgyhogy nem fogja azokat hónapokon át minden haszon nélkül továbbtartani.

Nem alábecsülendő végül az a haszon, amely a nemiszervek betegségeiben szenvedő tehének gyógykezeléséből előáll, mert a statisztika azt mutatja, hogy a beteg tehének 65-67%-ában sikerül a fogamzási képesség helyreállítása.

A gazda feladatai. A gazdának első feladata, hogy tudomásul vegye, hogy: 1. az állatorvosok tehének a vemhességet már a vemhesség 10-12. hetétől kezdve meg tudják állapítani; 2. az állatorvosok a nemiszerveknek meddőségre vezető betegségeit hevenyes időszakokban az eseteknek kétharmadában meg tudják gyógyítani; 3. az állatorvosok a kimaradó folyatást a legtöbb esetben meg tudják indítani; 4. az állatorvosok a gyógyíthatatlanul meddőket idejekorán ki tudják jelölni.

Ezeknek megfelelően a gazda feladata, hogy az előző pontokban felsorolt esetekben teheneit és üszőit állatorvosi vizsgálat és gyógykezelés alá vesse és hogy ennek költségeit közvetlenül vagy közvetett módon viselje.

Fontos feladata a gazdának az is, hogy az állatorvossal együtt a helyi viszonyoknak megfelelően a nemiszervek betegségei ellen védő és elfojtó rendszabályokat állapítson meg és hogy ezeket állandóan és pontosan betartsa. Ezek a szabályok főleg a Bangfertőzés távoltartására és leküzdésére, a fedezettéssel kapcsolatos fertőző betegségek elhárítására, a tenyészállatoknak ok- és célszerű takarmányozására és tartására, továbbá az ellés higiéniájára, végül a fedezettési és ellési naplók vezetésére fognak vonatkozni.

A meddőség elleni közfeladat a hatóságok és gazdasági intézmények (állattenyésztő egyesületek, mezőgazdasági kamarák) dolga.

A közfeladatok. A közfeladatokhoz tartozik az állatorvosképzés, előadásom tárgyával kapcsolatosan a vemhességi és meddőségi vizsgálatokban való kiképzés, az állatorvosoknak továbbképzése és végül a szaporodás zavarai elleni küzdelem megszervezése és végrehajtása.

Az állatorvostanhallgatóknak a vemhességi és meddőségi vizsgálatokban való kiképzéséről a Műegyetem Állatorvosi Osztálya gondoskodik, úgyhogy egy félévben heti két órában előadja a meddőség kór- és gyógytanát, és ezzel kapcsolatosan a vemhesség megállapításának módjait is. Ezeket az előadásokat kiegészítik egy magántanár felévi előadásai a himállatok terméketlenségéről. Az állatorvostanhallgatók a szükséges gyakorlatot az egyetem szülészeti klinikáján, de kiadósabban a székesfehérvári szarvasmarhalközhívóhídján szerzik meg olyan módon, hogy 2 fél-éven át hetenként egy délutánon, 10-12-es csoportokban gyakorolják magukat a levágásra szánt tehének a nemiszervek vizsgálatában, a vemhesség és a nemiszervek betegségeinek megállapításában, valamint a betegségek gyógykezelésében. Így minden hallgatónak módjában áll legalább 40-50 vizsgálatot végezni.

A gyakorlatban működő állatorvosok továbbképzéséről a földművelésügyi kormány gondoskodik úgy, hogy évente 24 állatorvost 2 hétre berendel az állatorvosi osztályra, viselvény az összes költségeket. A földművelésügyi minisztérium mindenkor kiköti, hogy a továbbképzés alatt a vemhességi és meddőségi vizsgálatok a legtöbb órászámot nyerjék. Hogy pedig a továbbképzést minél gyakorlatiasabbá tegye, minden tanfolyam alkalmával az állami birtokokról több meddő tehent küldet fel az egyetem szülészeti klinikájára.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutsehbacher Emil dr.

A földbirtokpolitikai törvények a házhelyek szerzésére vonatkozó rendelkezéseit végrehajtó földművelésügyi miniszteri rendelet.

Folyó hó 18-án jelent meg a hivatalos lapban és egyidejűen hatályba is lépett a földművelésügyi miniszternek 99,000. számú rendelete, a kishasznóbirtokok alapításának, kisbirtokok és házhelyek szerzésének előmozdításáról és más földbirtokpolitikai rendelkezésekről szóló 1940. évi IV. t. c. 9-16. §-ainak és 29. §-a (1) bekezdésének hatályba lépése és végrehajtása tárgyában.

Az alábbiakban rövidítve Kht.-nek jelzett 1940. évi IV. t. c. 9-16. paragrafusait, valamint 29. §-ának (1) bekezdését a földművelésügyi miniszter folyó hó 18. napjával léptette hatályba. A hatálybaléptető rendelet fontosabb részeit az alábbiakban szövezeint ismertetjük.

A községi előjárás eljárása.

2. §.

(1) A mezőgazdasági népesség — ideértve a falusi kisiparosokat és kiskereskedőket — lakáviszonyait a községi előjárás köteles figyelemmel kísérni s ha akár az előterjesztett kérelmekből, akár egyébként arról győződik meg, hogy a községben a Kht. 29. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő legalább tíz olyan személy van, akinek beépítésre alkalmas házhelye nincs és a saját erejéből nem is tud szerezni, véleményes javaslatot tesz a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőnek.

(2) A községi előjárás abban az esetben is tehet javaslatot házhelyek alakítására, ha tiszteletesebb házhely megszerzése mutatkozik szükségesnek, feltéve, hogy a házhelyek céljára alkalmas terület szabadkézről vásárlás vagy állami elővásárlás útján, vagy az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján megszerzhető.

(3) A községi előjárás javaslatát az alábbi 3-9. §-oknak megfelelően készíti el és a főszolgabíró útján juttatja el a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez.

3. §.

(1) A községi előjárás javaslatában megjelöli azokat az ingatlanokat, amelyek a házhelyek alakítására szükségesek és alkalmasak. Házhelyek céljára csak olyan ingatlanok megszerzését hozza javaslatba, amelyek árul- és bevételmentesek, illetve ilyen veszély ellen védőművekkel biztosítottak, a község természetes fejlődésének irányában felelősek és községfejlesztési, közlekedési, egészségügyi és más közszemponyokból házak építésére alkalmasak.

(2) A községi előjárás a házhelyek alakítására egyaránt alkalmas területek közül a kérelmezők kívánásának lehető figyelembevételével elsősoiban azokat hozza megszerzésre vételi javaslatba, amelyek szabadkézről vagy állami elővásárlás útján, vagy az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján megszerzhetők, továbbá a korábbi jogszabályok alapján juttatott és még be nem épített olyan házhelyet, amelyre a juttatott építkezés céljából szüksége nincs, ezek után pedig a Kht. 12. §-ának (3) b-kezdésében megjelölt ingatlanokat, az ott megjelölt sorrendben. Ha házáépítésre alkalmas ilyen ingatlanok rendelkezésre nem állanak, bármely ingatlan

megszerzését javaslatba lehet hozni. Törvényhatósági jogú város belterületén fekvő ingatlan, továbbá megyei város, nagy- vagy kisközség belterületén fekvő olyan ingatlan, amelyen épület áll (Kht. 10. § (3) bek.), csak abban az esetben lehet kijelölni, ha az ingatlan tulajdonosa szabadkézről hajlandó eladni, vagy ha az ingatlan elővásárlás útján megszerzhető, de még ilyen esetben is mellőzni kell a házhelyszerzők anyagi erejével arányban nem álló nagyobb értéket képviselő telkek kijelölését.

(3) Amennyiben az (1) bekezdés értelmében házhelyek céljára csak olyan földműves ingatlanok alkalmasak, akinek ezen ingatlanán felül összesen nincsen még ötven kataszteri hold mezőgazdasági ingatlana és a tulajdonos a házhelyek céljára szükséges ingatlanát nem hajlandó eladni, a községi előjárás a Kht. 12. §-ában felsorolt ingatlanokból — az ott meghatározott sorrendben — megfelelő becserétkű cseringatlant is köteles kijelölni.

4. §.

(1) Városban, valamint olyan községben, amelyre a városrendezésről és az építésügyről szóló 1937. VI. törvényeknek a városrendezésre és a telek átalakítására vonatkozó szabályai az említett törvény 18. §-ának (2) bekezdése alapján ki vannak terjesztve, a házhelyek céljára szükséges területeket az iparügyi miniszter által az említett törvény alapján jóváhagyott város- (község-) rendezési tervnek megfelelően kell kijelölni. Ettől a szabálytól csak kivételes esetben lehet eltérni s az eltérés okát részletesen indokolni kell.

(2) A házhelyek céljára szükséges területek megszerzésére irányuló javaslat megtételében figyelemmel kell lenni a házhelyszerzők gazdaságainak, illetve munkahelyeinek felvételére, a község belterületének kiterjedésére, annak a község-határ egyes részeitől való távolságára s a közlekedési viszonyokra is. Abban az esetben, ha a városnak vagy községnek nagy kiterjedésű határa van, mérlegelni kell azt is, hogy a község belterületének új házhelyekkel való növelése vagy pedig a község határában esetleg már meglévő tanyaközpont továbbfejlesztése vagy új tanyaközpontlétesítése volna-e célszerűbb.

5. §.

A községi előjárás a házhelyek céljára — a házhelyszerzők anyagi erejét is figyelembe véve — akkora terület megszerzésére tehet javaslatot, hogy az egyeztelt házhelyszerzők részére szánt területből a szorosabb értelemben vett házhelyen és gazdasági udvaron kívül a földműves családoknál szokásos nagyságú veteményes kert is kiterjedjen, 600 négyzetméternél nagyobb területű házhelyet azonban csak kivételesen indokolt esetben lehet javaslatba hozni.

6. §.

(1) A községi előjárás a házhelyek céljára való meg szerzés végett javaslatba hozott ingatlan tulajdonosának és a kérelmezőknek meghallgatása alapján nyilatkozik arra is, hogy az ingatlan tulajdonosa hajlandó-e és milyen vételárat házhelyek céljára eladni, azért a kérelmezők milyen árat ajánlanak fel, valamint arra is, hogy becslése szerint az ingatlan mennyi a valóságos és teljes értéke. A községi előjárásnak arra kell törekednie, hogy a tulajdonos által kért s a kérelmezők által felajánlott ár a valóságos és teljes becserétki figyelembevételével méltányosan összeegyeztethető legyen.

(2) A házhelyek céljára megszerzeni javasolt ingatlanok valóságos és teljes becserétki bázisában vagy rozsban is meg kell állapítani, illetve ki kell fejezni aszerint, hogy a községben a förtmény a búza vagy a rozs.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megjelölt adatokat a 3. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően kijelölt cseringatlant tekintetében is meg kell állapítani.

7. §.

(1) A községi előjárás a házhelyszerzésre jelentkezőket összehívja.

(2) A házhelyszerzésre jelentkezők adatait a 100,000/1937. F. M. számú rendelethez mellékelte s a községi előjárás kérésére a gazdasági felügyelő által díjtalanul rendelkezésre bocsátott V. számú mintának megfelelő összeírásívbe kell felvenni.

(3) A házhelyszerzésre jelentkezők összehívására a 100,000/1937. F. M. számú rendelet 19-22. §-ában foglaltak értelemszerűen irányadók.

(4) Amennyiben a házhelyszerzésre jelentkezők maguk közül egy vagy több képviselőt jelölnek ki, a javaslatban ezeknek nevét és lakását is fel kell tüntetni.

8. §.

A községi előjárásnak javaslatához csatolnia kell:
a) a házhelyek céljára — szükség esetén a csereterület céljára is — megszerzeni javasolt ingatlan tulajdonosának nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy ingatlanát milyen ártért, milyen feltételek mellett hajlandó eladni;
b) a házhelyszerzésre jelentkezők képviselőinek nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a megszerzeni javasolt ingatlan házhelyek céljára alkalmasnak tartják-e s hogy azért a házhelyszerzésre jelentkezők mekkora vételárat hajlandók megadni;

MUHAR, VÖRÖS SZÜRKE FEHÉR KÖLES, POHÁNKA

vetőmagvakat legelőnyösebben beszerezheti a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám

c) községi bizonyítványt arról, hogy a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlan megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket a városrendezési terv, illetőleg az építési szabályrendelet a telkek beépíthetősége tekintetében megszab;

d) a házhelyek céljára — szükség esetén csereterület céljára is — megszerezni javasolt ingatlanok csak a fennálló tételeket tartalmazó telekkönyvi szemléjé;

e) a d) pont alatt megjelölt ingatlan kataszteri birtokivének hiteles másolatát;

f) a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlanról olyan tájékoztató vázrajzot, amely az ingatlanok a község belterületéhez viszonyított fekvését, utcáihoz való csatlakozását, telekkönyvi és kataszteri helyrajzi számokkal szemléltetően feltünteti;

g) tájékoztatót arról, hogy a megszerezni javasolt ingatlan telekkönyvből ki nem tűnő dologi terhek (kegyúri kötelezettség, iskolafenntartási kötelezettség, ártéri járulékok, telki teher stb.) terhelik-e és milyen mértékben;

h) csereterület kijelölése esetén községi bizonyítványt arról, hogy a csereterületet igénylőnek a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlanon felül nincs ötvény kataszteri hold mezőgazdasági ingatlana;

i) a házhelyszervezésre jelentkezőkről készült a megfelelő igazolási záradékkal ellátott összeírás íveket.

9. §.

A 2—8. § rendelkezéseinek megfelelően jár el a községi előjáróság akkor is, ha a házhelyek alakítása iránt az eljárást a járási mezőgazdasági bizottság megkeresésére, vagy a földművelésügyi miniszter utasítására indítja meg. Ha a községi előjáróság az eljárást a járási mezőgazdasági bizottság megkeresésére nem tartja szükségesnek vagy célszerűen keresztülvihetőnek, erről a járási mezőgazdasági bizottságot értesíti.

A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség eljárása.

10. §.

(1) A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a községi előjáróság javaslatát felülvizsgálja egyfelől tekintetben, hogy a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlanok házhelyek céljára alkalmasak-e s az ingatlanok ára a valóságos és teljes becseréteknek megfelel-e, másfelől pedig tekintetben, hogy a házhelyszervezésre összeírt jelentkezők a Kht. 29. §-ának (1) b-kezdésében megszabott feltételeknek megfelelnek-e. Ha a rendelkezésre álló, esetleg pótlólag beszerzett adatok érdemleges vélemény alkotáshoz elegendők, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség az összes iratokat véleményével együtt haladéktalanul átteszi a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához.

(2) Abban az esetben, ha a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a községi előjáróság javaslatának felülvizsgálása során azt állapítja meg, hogy a kérelem teljesítése indokolt ugyan, de véleményének előterjesztése előtt még valamely kérdés helyszíni tisztázása szükséges, helyszíni tárgyalást tart. A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség minden esetben köteles helyszíni tárgyalást tartani, ha ennek megtartását a főszolgabíró kéri, vagy ha a községi előjáróság ötvennél több házhely alakítását javasolja.

11. §.

A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a házhelyszervezés előmozdítása céljából tartandó helyszíni tárgyalás megkezdésének napját és helyét legalább nyolc nappal előre köteles közölni az illetékes községi előjárósággal, a földművelésügyi miniszterium Gazdasági Műszaki Hivatalával, az illetékes m. kir. kultúrministri és államépítészeti hivattal, az illetékes főszolgabíróval, az Országos Földhitelezéssel, az Országos Falusi Kislakásépítési Szervekezettel, valamint az Országos Szociális Felügyelőséggel. Ha olyan községre vonatkozóan tartanak helyszíni eljárást, amelyre a Fővárosi Közmunkák Tanácsának hatásköre kiterjed, a helyszíni tárgyalásra a Tanácsot is meg kell hívni. A helyszíni tárgyalás idejéről és helyéről szóló közlésben, illetve értesítésben telekkönyvszerűen (lehetően a kataszteri helyrajzi szám feltüntetésével) meg kell jelölni a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlanokat is.

12. §.

A községi előjáróság — a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség közlésének megfelelően — a helyszíni tárgyalás idejéről és helyéről az 1928. XLI. t.-c. 11. §-a alapján kijelölt három képviselőtestületi tagot s — ha megvan szervezve — a községi mezőgazdasági bizottság elnökét, továbbá a házhelyek céljára (csereterület céljára) megszerezni javasolt ingatlan tulajdonosát és a házhelyszervezésre jelentkezők képviselőit haladéktalanul értesíteni köteles azzal a figyelemzettel, hogy meg nem jelenésük a helyszíni tárgyalás megtartását nem akadályozza. Köteles továbbá a községi előjáróság a helyszíni tárgyalás megkezdése előtt a házhelyek céljára megszerezni javasolt terület legmélyebb fekvésű pontjain a tulajdonos engedélyével a község költségére két-három, legalább másfél-két méter mélységű gödröt ásatni abból a célból, hogy a helyszíni tárgyalás alkalmával a talajvíz magassága megállapítható legyen. Amennyiben a talaj összetételének a megállapítása is szükséges, megfelelő helyeken evéghől is kell egy vagy több kutató gödröt is ásatni.

13. §.

A főszolgabíró, illetve helyettese, valamint a m. kir. kultúrministri és az államépítészeti hivatal szakközege minden esetben köteles a helyszíni tárgyaláson résztvenni.

14. §.

(1) A helyszíni tárgyaláson pótolni kell a községi előjáróság javaslatának esetleges hiányait. Különösen meg kell állapítani, hogy

a) a községben a korábbi jogszabályok alapján juttatott házhelyek milyen mértékben vannak már beépítve; ha a juttatott házhelyek nagyobb része még beépítve nincs, azt is vizsgálni kell, hogy ennek a házhelyek beépítésére alkalmatlansága vagy az építkezéshez szükséges anyagi eszközök hiánya, vagy pedig milyen más körülmény az oka;

b) a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlan lakótelep létesítésére (házépítésre) közegészségügyi, közlekedési és más közszempontból alkalmas-e, illetve, hogy a községi előjáróság által javasolt területnél nincs-e a községben házhelyek céljára alkalmasabb vagy bár egyformán alkalmas, de kedvezőbb feltételek mellett megszerezhető ingatlan;

c) a községi előjáróság által kimutatott becserétek, illetve az esetleges egyezség útján kialakult ár a valóságos és teljes becseréteknek megfelel-e s az a házhelyszervezésre jelentkezők anyagi erejével arányban áll-e;

d) a községi előjáróság által javasolt házhelyek területének nagysága a helybéli szokásoknak és a vonatkozó jogszabályoknak (szabályrendeleteknek), illetve a házhelyszervezők igényének megfelelő-e.

15. §.

(2) A helyszíni tárgyalás során az (1) bekezdésben említett kérdéseken felül ki kell terjeszkedni minden olyan körülményre és meg kell szerezni minden olyan adatot, amelyre az ingatlan megszerzésénél és felhasználásánál szükség lehet. Vizsgálni kell azt is, hogy a korábbi jogszabályok alapján juttatott s még be nem épített egyes házhelyeket nagyobb területű házhelyekké összevonni nem volna-e célszerű. El kell készíteni továbbá a megfelelő utca és az esetleg szükséges csatornahálózat feltüntetésével a házhelyek céljára kijelölt ingatlan felosztási tervet az olyképpen, hogy a terv a már meglévő utcához való csatlakozást és az új utcák lejtését is feltüntesse. A felosztási tervről két példányban megfelelő méretarányú olyan vázrajzot kell készíteni, amely a megszerezni javasolt ingatlan (birtokrészlet) telekkönyvi bejegyzésének céljára alkalmas. Meg kell hallgatni végül a helyszíni tárgyaláson a házhelyszervezésre jelentkezők képviselőit és a házhely céljára megszerezni javasolt ingatlanok (csereingatlanok) tulajdonosait is és meg kell kísérelni közöttük egyezség létrehozását.

16. §.

(1) A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a helyszíni tárgyalásról jegyzőkönyvet köteles felvenni. A jegyzőkönyvbe az előbbi §-ban megállapított adatokat, a házhelyszervezésre jelentkezők képviselőinek és a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlan (csereingatlan) tulajdonosának kívánságait, valamint a jelenlévő hatóság és szakértő szervek kiküldötteiné a véleményét is fel kell venni s a jegyzőkönyvhöz mellékelni kell minden megszerzett, illetőleg előterjesztett bizonyított okiratot. A jegyzőkönyvet a helyszíni tárgyalásban résztvevő személyek valamennyien aláírják.

(2) A helyszíni tárgyalás befejezése után kérdést kell intézni a házhelyek céljára megszerezni javasolt ingatlan tulajdonosához, hogy az eljárás kapcsán merült-e fel kára. Ha a birtokos kárigényt támaszt, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség köteles a kár felmerüléséről és annak összegéről nyomban meggyőződni és a tulajdonos nyilatkozatával együtt saját véleményét is jegyzőkönyvbe foglalni.

(3) A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a helyszíni tárgyalás befejezésétől számított nyolc nap alatt köteles a jegyzőkönyvet az összes iratokkal és véleményével együtt az illetékes közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága elé, ha pedig a házhelyeknek szükséges ingatlanok megszerzését csakis az állami elővásárlási jog gyakorlása vagy szabadságból való vásárlás útján javasolja, közvetlenül a földművelésügyi miniszterhez terjesztetni.

A gazdasági albizottság teendője.

16. §.

(1) A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a házhelyalakítás szükségességének megállapítása tárgyában a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség véleménye alapján a 10., illetőleg a 15. §-ban említett iratoknak hozzá beérkezése után harminc nap alatt köteles határozni. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága határozatában az átengedésre kötelezési eljárás megindítását vagy a kérelem elutasítását javasolja. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága az ingatlan megszerzésére irányuló javaslatát az államépítészeti hivatal (törvényhatósági jogú város polgármesterének) meghallgatásával, amennyiben pedig községfejlesztési (városfejlesztési) terv van, ennek figyelembevételével teszi meg s a javaslatát a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség véleményétől, vagy ha ettől nem is, de az 1937. VI. törvények, alapján jóváhagyott város- (község-) rendezési tervtől eltér, javaslatát indokolni tartozik. Javaslatában a gazdasági albizottság azt is köteles megállapítani, hogy kiknek a részére

mekkora területű házhely szükséges. Ha a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség helyszíni tárgyalást tartott, a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága javaslatának megterele előtt az államépítészeti hivatalt újból nem köteles meghallgatni.

(2) A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága javaslatát az összes iratokkal együtt — a javaslat keltét követő nyolc nap alatt — köteles a földművelésügyi miniszterhez felterjeszteni.

17. §.

A közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának azokra az üléseire, amely üléseiben a gazdasági albizottság olyan községre nézve kívánja megállapítani a házhelyalakítás szükségességét, amely községre az 1937. VI. t.-c. 2. §-ának (7) bekezdése alapján a Fővárosi Közmunkák Tanácsának hatásköre kiterjed, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának képviselőjét is meg kell hívni. Ilyen esetekben a gazdasági albizottság javaslatát a Fővárosi Közmunkák Tanácsával is közölni kell. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a javaslat ellen — a közléstől számított nyolc nap alatt — észrevételeket adhat be a földművelésügyi miniszterhez.

A rendelet rendelkezéseinek alkalmazása városokban

18. §.

A jelen rendelet 2—17. §-ának rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell házhelyek szerzésének előmozdítását a megyei vagy törvényhatósági jogú városban indított eljárásra is. A községi előjáróság és a főszolgabíró tennivalóit városban a polgármester, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség teendőit pedig törvényhatósági jogú városban a törvényhatósági jogú városi m. kir. gazdasági felügyelősége látja el.

A lakatlan belsősegek bejelentése és megszerzése.

19. §.

(1) Azokban a kis- és nagyközségekben, melyekben az utolsó statisztikai felvétel szerint a születések száma évente ezer lélekszám után tízennyolcat nem ér el, a községi előjáróság minden évben február hó 1. napjáig köteles a főszolgabíró útján az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek telekkönyvszerűen megjelölve bejelenteni a községben fekvő azokat a beltelkes lakóházakat, amelyek egy évet meghaladó időn át lakatlanok amiat, mert tulajdonosaik kellő számú ivadék hiányában benépesíteni nem tudják.

(2) Az (1) bekezdés értelmében tett bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a bejelentett belsőség tulajdonosának nevét, lakóhelyét, illetőleg postai kézbesítésre alkalmas címét, családi és vagyoni viszonyait;

b) a belsőségben lévő összes épület felsorolását, leírását, méreteit, valamint azt is, hogy az épületek milyen anyagból készültek és milyen karban vannak, továbbá, hogy az épületek valamelyike sokgyermekes család részére alkalmas-e;

c) a belsőség valóságos és teljes becserétekét.

20. §.

(3) A bejelentésben mellékelni kell a bejelentett ingatlanra vonatkozó s csak a fennálló tételeket tartalmazó telekkönyvi szemlé és a kataszteri birtokiv hiteles másolatát is. Ugyancsak mellékelni kell a bejelentéshez a belsőség tulajdonosának nyilatkozatát is arra vonatkozólag, hogy ingatlanát milyen árárt s milyen feltételek mellett hajlandó az államnak, illetőleg az Országos Földhitelezétnek leadni. Egyidejűleg jelenteni kell azt is, hogy a szóbanlévő ingatlan kinek a részére volna szükséges megszerezni. Ennek megfelelően már a bejelentésben közölni kell annak nevét, családi és vagyoni körülményét, aki a bejelentett belsőséget hajlandó és képes megvásárolni s végül azt is, hogy a megnevezett személy a belsőséget milyen feltételek mellett és mekkora vételárat hajlandó megvásárolni.

(4) Ha a községben nincsen olyan arra érdemes személy, aki az előbbi bekezdések értelmében bejelentett lakatlan belsőséget hajlandó és képes volna megvásárolni, illetőleg akinek a részére a lakatlan belsőség megszerzésére indokolt volna, erről a bejelentéssel egyidejűleg a községi előjáróság köteles a főszolgabíró útján az Országos Falusi Kislakásépítési Szervekezettel és az Országos Szociális Felügyelőséggel tájékoztatni.

(5) Az (1) bekezdés szempontjából nem lehet lakatlannak tekinteni azt a villát, családi házat, vagy tanyaát, amelyet tulajdonosa csak időnyenként vagy esetenként szokott üdülés, lakás vagy gazdasági célra használni.

21. §.

(1) A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség az előbbi szakasz értelmében tett bejelentést felülvizsgálja s amennyiben a rendelkezésre álló adatokból — esetleg az Országos Szociális Felügyelőség megkereséséből — azt állapítja meg, hogy a bejelentett házak üresen hagyása közérdekű kifogás alá esik s annak sokgyermekes családdal való benépesítése közérdekből szükséges, javaslatot tesz a földművelésügyi miniszterhez aziránt, hogy a lakóház arra érdemes család részére szerzettessék meg, illetve tulajdonosával szemben indíttassék meg a Kht. 13. §-a alapján az átengedésre kötelezési eljárás. Ha abban a községben, amelyben az üresen hagyott beltelkes lakóház van, nincsen olyan érdemes jelentkező, aki a lakóházat a megszabott feltételek mellett hajlandó és képes volna megszerezni, valamint akkor is, ha az Országos Szociális Felügyelőség szükségesnek tartja, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség a lakóház megszerzését más vidékről áttelepülő hajlandó és érdemes jelentkező részére javasolja, feltéve, hogy az áttelepítésre jelentkező

(1) Munkások, e

sok és más, arra r létesítésére szükség ter községnek, tör intézménynek és sz a házépítésre alkal zódás alapján birtó lésügyi miniszter el szerződéseket hozza

(2) Az előbbi be alakítások során — sokról van szó — g (községháza, templ kultú ház, gazdako lelkész, tanító, kánt rához és kertjéhez

A Kht. alapján

vételétől számított házat építeni s ezt közben velük köte elismerni. Azt a há nek elegend nem tes hatja. A kimozdít 100,000. számú föld

A 8. és a 10. §

másolatát illeték telekkönyvi szemlé I. M. számú rend fizetése nélkül a t

Ez a rendelet az 1

A vaj állami ellen

A folyó hó 21-

művelésügyi minis amelyet a földmüv ellenőrző-jeggyel va a Tejtermékek M. örzése alatt áll. Á jogosítható fel, aki tejüzeme a jogszab Állomás által meg

személy megélhető révén biztosítható

(2) A vármegye nak megterele előtt ház tulajdonosa és egyezség létrehozás a belsőség valóság építészeti hivatalt

(1) A Kht. 9., ingatlanok céljára á ben a jelen rendele az 1936. XXVII. t. sító, illetve végre kezeséit kell alkalk désre kötelezetté és teljes becserétek ingatlan átvételek nek a becserétek me adása után azonn az átengedésre köte értékelesé tekintet

(2) A bűzaban pengőben kell kifit átszámításánál a f talos lapban közz tekintetében irány a pénzügyminiszte meg akkent, hogy t ermenyek tekintet földzenapokon jeg áifolyamok számta

(1) Munkások, e sok és más, arra r létesítésére szükség ter községnek, tör intézménynek és sz a házépítésre alkal zódás alapján birtó lésügyi miniszter el szerződéseket hozza

(2) Az előbbi be alakítások során — sokról van szó — g (községháza, templ kultú ház, gazdako lelkész, tanító, kánt rához és kertjéhez

A Kht. alapján vételétől számított házat építeni s ezt közben velük köte elismerni. Azt a há nek elegend nem tes hatja. A kimozdít 100,000. számú föld

A 8. és a 10. § másolatát illeték telekkönyvi szemlé I. M. számú rend fizetése nélkül a t

Ez a rendelet az 1

A vaj állami ellen

A folyó hó 21- művelésügyi minis amelyet a földmüv ellenőrző-jeggyel va a Tejtermékek M. örzése alatt áll. Á jogosítható fel, aki tejüzeme a jogszab Állomás által meg

Kisgazdák! Uradalmak! Ipari hízlalók!

A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., KÖZRAKTÁR-U. 34.

Bpesti szállítmányok címzendők: Szarvasmarha-, borjú- és juhkánál: **Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.** Sertéseknél: **Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.**

az állatértékesítés minden ágazatában a **legkedvezőbb feltételek** mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, hízott állat, valamint a beállítható sültdő és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Hízlalási hiteleket folyósít kedvező feltételek mellett. Mindenféle állatkitvétel a legelőnyösebben bonyolít le. Szakértőt meghívásra a helyszínre küld. 6234

Táviratcím: „Hangya Budapest“

TELEFONOK: Közp.: 181—329. 187—890
Ferencvárosi sertésbizományosság: 132—713
Újpesti sertésbizományosság: 295—584
Ferencvárosi marhabizományosság: 144—226

személy megélhetése a községben megfelelő munkaalikalom révén biztosítható.

(2) A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség javaslatának megtétele előtt köteles az üresen hagyott beltelkes lakóház tulajdonosa és a belsőség megszerzésére jelentkező között egyezség létrehozását megkísérlni, ha pedig ez nem sikerül, a belsőség valószínűsége és teljes becsértékére nézve az államépítészeti hivatalt is meghallgatni.

Vegyes és zóró rendelkezések.

21. §.

(1) A Kht. 9., 12. és 13. §-a alapján házhelyek és csereingatlanok céljára átengedése kötelező esetében — amennyiben a jelen rendelet rendelkezéseiből más nem következik — az 1936. XXVII. törvénycikknek és az ezt kiegészítő, módosító, illetve végrehajtó jogszabályoknak megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az átengedésre kötelezett a telepítési alaptól az ingatlan valószínűsége és teljes becsértékének egész megfizetésével legkésőbb az ingatlan átvételekor kártalanítani kell és a birtokbavezetésnek a becsérték megfizetését, illetve a csereingatlan birtokbavétele után azonnal helye lehet, tekintet nélkül arra, hogy az átengedésre kötelezett a kárpótlás mértéke és az ingatlan értéke tekintetében panasszal él-e vagy nem.

(2) A búzában vagy rozsnak megállapított becsérték pengőben kell kifejezve. A búzában vagy rozsnak pengőre átszámításánál a fizetés hónapjára megállapított és a hivatalos lapban közzétett kulcs az irányadó. Az átszámítás tekintetében irányadó árakat a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve hónapról-hónapra alapítja meg akként, hogy a megelőző hónapban a szokványminőségű termények tekintetében a budapesti terménytőzsde az egyes tőzsdnapokon jegyzett legolacsonyabb és legmagasabb árfolyamok számtani középárányosainak átlagát veszi alapul.

22. §.

(1) Munkások, cselédek, törpebirtokosok, falusi kisiparosok és más, arra ráutalt kisemberek részére családi otthon létesítésére szükséges ingatlanokat a földművelésügyi miniszter közösgének, törvényhatóságnak, egyháznak, egyéb közintézménynek és szövetkezetnek is átengedhet avégből, hogy a házépítésre alkalmas házhelyeket a birtokszerezőknek szerződés alapján birtokba bocsássa. Ilyen esetben a földművelésügyi miniszter elrendelheti, hogy a birtokszerezőkkel kötött szerződéseket hozzá jóváhagyás végett be kell mutatni.

(2) Az előbbi bekezdés értelmében lebonyolított házhelyalakítások során — különösen, ha csoportos házhelyalakításokról van szó — gondoskodni kell a szükséges középületek (községháza, templom, iskola, kisdudó, szövetkezeti ház, kultúrház, gazdakör, stb.) céljára, továbbá a községi jegyző, felkész, tanító, kántor, orvos és szülésznő lakóháza, udvarához és kertjéhez szükséges területek kijelöléséről is.

23. §.

A Kht. alapján házhelyt szerzők házhelyük birtokbavételétől számított 5 év alatt kötelesek házhelyükön lakóházat építeni s ezt a kötelezettségüket a házhelyükre vonatkozóan vejük köntendő adás-vételi szerződésben is kötelesek elismerni. Azt a házhelyszerzőt, aki ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, a földművelésügyi miniszter kímódíthatja. A kímódítlásra és a továbbjuttatásra az 1937. évi 100.000. számú földművelésügyi miniszteri rendelet irányadó.

24. §.

A 8. és a 19. §-ban említett kataszteri birtokvíz hiteles másolatát illeték- és díjmentesen a községi előjáróság, a telekkönyvi szemlélt pedig illetékmentesen a 31.200/1925. I. M. számú rendeletben meghatározott másolási költség fizetése nélkül a telekkönyvi hatóság állítja ki.

25. §.

Ez a rendelet az 1941. évi május 18. napján lépett hatályba.

A vaj állami ellenőrző-jeggyel való ellátásának újabb szabályozása.

A folyó hó 21-én hatályba lépett 157.000. számú földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében minden füzem, amelyet a földművelésügyi miniszter tejtermékeknek állami ellenőrző-jeggyel való ellátására (márkázására) feljogosított, a Tejtermékek M. Kir. Ellenőrző Állomása állandó ellenőrzése alatt áll. Állami ellenőrző-jegy használatára csak az jogosítható fel, akinek érvényes ipari engedélye van és akinek tevékenysége a jogszabályok, illetve ezek alapján az Ellenőrző Állomás által meghatározott feltételeknek megfelel.

Az az őstermelő, aki a saját mezőgazdasági füzemében termelt tejet dolgozza fel, iparengedély nélkül is feljogosítható állami ellenőrző-jegy használatára, ha üzemi épülete, berendezése és felszerelése az Ellenőrző Állomás megállapította feltételeknek megfelel. Az őstermelő is köteles azonban az állami ellenőrző-jegy használatára szóló jogosítást elnyerése végett iparengedélyt váltani, ha mezőgazdasági üzemében nem kizáróan sajáttermelésű tejet dolgoz fel.

Az állami ellenőrző-jegy használatára szóló jogosításhoz szükséges szakértelmet az üzem tulajdonosa vagy felelős vezetője olyan bizonyítvánnyal köteles igazolni, amely a magyarországi felsőbb tejjgazdasági és tejipari szakfolyamnak vagy a tejipari szakiskola üzletvezetői tanfolyamának sikeres elvégzését, vagy vajmesteri vizsga letételét igazolja.

A rendelet ezután részletesen szabályozza, miként kell az állami ellenőrző-jegy használatára szóló jogosítást írányító kérelmet az Ellenőrző Állomás útján a földművelésügyi miniszter elé terjeszteni.

Az Ellenőrző Állomás mellett az érdekeltség bevonásával létesített intézőbizottság működik, amely 15 rendes és 14 póttagból áll, akiket a földművelésügyi miniszter három év tartamára nevez ki.

A rendelet pontosan körülírja az állami ellenőrző-jegy mintáját és szövegét, valamint a használatára vonatkozó szabályokat, az állami ellenőrző-jegy használatának minőségi árura való korlátozását, majd kimondja, hogy állami ellenőrző-jeggyel ellátott vajot belföldön csak az eredeti csomagolásban szabad eladni, továbbá, hogy az előreláthatóan állami ellenőrző-jeggyel való ellátásra nem alkalmas vajat elkülönítve kell raktározni, kezelni és feldolgozni. Végül a rendelet szigorú büntető rendelkezéseket tartalmaz az ellene vétőkkel szemben.

Júniusi búzakamatkulcs.

A Pénzügyminiszteri Központ az 1923. évi XLII. t. c. 1. §-a alapján közhírré tette, hogy a búzázalaglevelekben folyósított és a búzakereskedő szülő kölcsönök törlesztésére kötelező befizetéséről a búzázalaglevelek kamatszélvényeinek bevételezésénél folyó évi június havára átszámítási kulcs gyanánt egy méteimázsza búzát 24— aranypengővel kell értékelni.

A közösgélelti cikkek kiszolgáltatásának korlátozása.

A község és a közzelátás érdekeit súlyosan sértő káros jelenségek megelőzése, illetve kiküszöbölése érdekében a kormány folyó hó 16-án a hivatalos lapban közzétett 3150. M. E. számú rendelete akként rendelkezik, hogy minden iparos és kereskedő a rendes kereskedő gondosságával köteles ügyelni arra, hogy olyan közösgélelti cikkek, amelyeknek kiszolgáltatása neres jegyhez vagy hatóságai utalványhoz kötve, a fogyasztónak csak a közvetlen fogyasztás szükségletének megfelelő és a rendkívüli gazdasági viszonyok által indokolt mennyiségben szolgáltatasson ki.

A kormányrendelet felhatalmazza a közzelátási minisztert, hogy rendeletekkel állapítsa meg, melyek azok a közösgélelti cikkek, amelyeket az iparos vagy kereskedő a fogyasztónak csak az arra kijelölt hatóság által az illető fogyasztó részére kiadott vásárlási könyvbe való bejegyzés mellett szolgáltatathat ki. A fogyasztó köteles vásárlási könyvét az ellenőrző hatóságnak kívánatra bármikor bemutatni. A vásárlási könyv kiállításának módjait, az érte fizetendő díjat, valamint az ellenőrzésre vonatkozó részletes szabályokat a közzelátási miniszter egyidejűleg kiadott 201.000. számú rendeletében állapította meg.

Eszerint a rendelet függelékében felsorolt következő közösgélelti cikkek azok, amelyeket csak a fogyasztó vásárlási könyvébe való bejegyzés mellett szabad kiszolgáltatni:

a) vegyes háztartási cikkek, mégpedig 1. mosdószappan, 2. piperezappan és borotvaszappan, 3. konzerv, a gyümölcsből készült konzerv kivételével, 4. rizs, 5. tüzelőanyag, de megjegyzendő, hogy a 201.788. számú közzelátási miniszteri rendelet értelmében 1 q-t meg nem haladó tételekben a fogyasztónak tüzelőanyagot a lakások és más helyiségek fűtése céljából történő tüzelőanyagbeszerzés korlátozása tárgyában kiadott folyó évi 200.900. számú közzelátási miniszteri rendelet keretei között a vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül lehet kiszolgáltatni.

b) Ruházati cikkek, mégpedig: 6. szövet, selyem, vászon és egyéb textil méteráru, a rövidáru kivételével, 7. kész fehérnemű, ág- és asztalnemű, 8. kész felsőruha, 9. kötöttáru, 10. cerna, varró- és kézimunkafonal, 11. utalványmentesen beszerezhető lábbeli, 12. hozott anyagból készített fehérnemű vagy ruha.

Ruházati cikkek javítása és használt ruházati cikkek kiszolgáltatása a vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül történhetik. A közvetlen fogyasztás szükségletének megfelelő és a rendkívüli gazdasági viszonyok által indokolt mennyiséget az iparos vagy kereskedő a fogyasztó vásárlási

könyvébe bejegyzett adatok (foglakozás, nem kor, stb.) és a fogyasztó egyéb, esetleg általa ismert életkörülményei, a vásárlási könyvbe bejegyzett korábbi vásárlásának mérve, valamint az illető közösgélelti cikkből rendelkezésre álló mennyiség alapján a rendes kereskedő gondosságával köteles megállapítani. A korlátozott forgalmú közösgélelti cikkek valamelyikének rendkívüli szükséglet fedezése céljából történő beszerzése esetében a rendkívüli szükséglet fennfoglalását (pl. menyasszonyi, intézeti vagy csecsemőkengyele stb.) hiteletdíjmentesen igazolni kell.

A vásárlási könyveket városokban a poigármester, községekben a községi előjáróság adja ki. A vásárlási könyvek kiállítását szabályszerű igénybejelentéssel kell kélni és egy-egy vásárlási könyvért 40 fillér kiállítás díjat kell fizetni. A hatóság hivatalból ellenőrzi, hogy a vásárlási könyv alapján eszközölt beszerzéseknél az eladó iparos és kereskedő, valamint a fogyasztó a hatályban lévő rendelkezéseket pontosan megtartotta-e. A rendelkezések megszegése vagy kijátszása 6 hónapig terjedhető elzárással, illetve 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő kihágás. Azt a közösgélelti cikket, amelyre nézve a kihágást elkövetették, el kell kobozni. A közzelátási miniszter rendeletében vagy később kiadandó rendelkezéseiben fel nem sorolt közösgélelti cikket a rendes fogyasztási szükséglet meg nem haladó mértékben az iparosok és kereskedők készleteik arányában minden korlátozás nélkül tartoznak a fogyasztók részére kiszolgáltatni. Ha az eladó a korlátozás alá eső közösgélelti cikkből a szükséges mennyiségnél többet ad ki vagy a kiadott árut nem jegyzi be a bevásárlási könyvbe, vagy abba valótlan adatokat ír be, büntetés alá esik. Ugyancsak büntetendő az a fogyasztó is, aki bejegyzés nélkül vásárol. Azokat pedig, akik a kihágás felderítése körül „különös érdemet” szereztek, saját kérelmükre az elkövetett cikk értékének 1/2 része erejéig a közzelátási miniszter feljeltető jutalomban részesítheti.

A vásárlási könyvbe be kell jegyezni a vásárlás időpontját, az eladó nevét vagy cégét, telepének, üzletének helyét, a vásárolt cikk megnevezését, mennyiségét, egységárát és a vásárlás összegét. Ha az iparos vagy kereskedő bármely cikk kiszolgáltatását megtagadná, a vevő kívánására köteles a megtagadás időpontját és indokát a cikk megjelölésével és cégnének pontos feltüntetésével bejegyezni. A vásárlási könyvbe való bejegyzések csak tintával vagy tintainóval történhetnek. Az iparos vagy kereskedő megkövetelheti a vevőtől személyazonosságának igazolását. A vásárlási könyv mindenkor a családó, illetve a háztartás fejének nevére állítandó ki és csak a közzelátási miniszter által kiadott hivatalos nyomtatványt szabad erre a célra felhasználni. A kiadott vásárlási könyvekről az azokat kiállító hatóság nyilvántartást köteles vezetni.

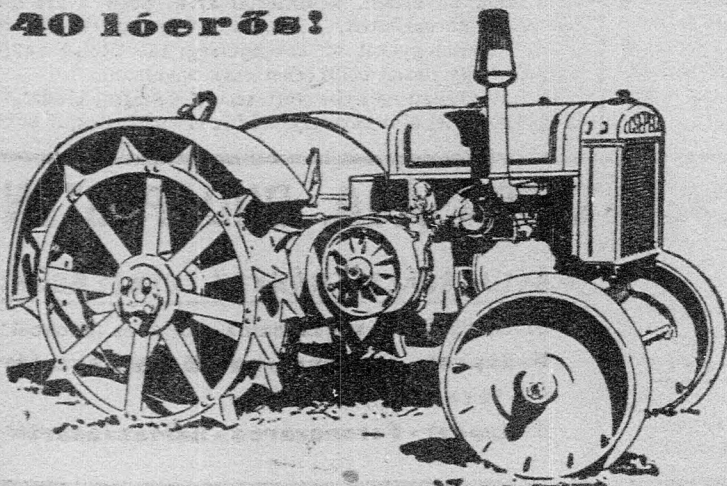
A vásárlási könyvek rendszerének bevezetésével a kormány a háborús gazdasággal szükségképpen együttjáró áruhiányt kívánja észszerű szabályozással enyhíteni és azt törekszik elérni, hogy a különleges viszonyokra való tekintettel csak a közvetlen fogyasztás mértékének megfelelő mennyiségű árucikket szolgáltatassanak ki, illetve vásároljanak, tehát megszűnjék a teljesen indokolatlan és észszerűtlen áruhalmozás, amely az arra jobban rászorultak elől von el egyes árukat. A vásárlási könyv a közzelátás terén a fogyasztási korlátozásoknak rugalmas és az élet szükségleteihez könnyen alkalmazkodó szabályozását jelenti. Ezzel a kereskedő megszabadul attól a felelősségtől, hogy jóhiszemű eladásával lekiismeretlenül készlethalmokoknak nyújtson segítséget, a fogyasztóközönséget pedig megvédi attól a kellemtelenségtől, hogy egyes készlethalmokok vásárlási következtében valószínűsége szükségletet sem tudja kielégíteni.

A vásárlási könyvbe való bejegyzés közzelátásának magyarzata gyanánt illetékes helyen kijelentettek, hogy a rendelet hatálya alá esik mindennemű konzerv, a gyümölcskonzerv kivételével, tehát mind a hűsmelekből és halakból; mind a főzelelfélékből készített konzervek, amelyek fémdobozokban vagy üvegekben hosszabb ideig való eltarásra alkalmas állapotban kerülnek forgalomba. Továbbá fontos tudni, hogy csak a vásárlási könyvbe való beírás mellett szolgáltatathatók ki mindazok a rendelet hatálya alá tartozó cikkek, amelyeket a fogyasztó a rendelet hatálybalépésének ideje előtt vásárolt vagy rendelt meg, de amelyek részére folyó hó 15-ig bezárában tényleg ki nem szolgáltatott. Megjegyzendő még, hogy a rendelet hatálya alá esik mindennemű hajsnyia, habselyem és mindenféle kötött fehérnemű, továbbá mivel a rendelet nem tesz különbséget egyes textil méteráru fajták között, a rendelet hatálya alá esik mindennemű méteráru, így a bűtorhuzat, karpitoskellék és a függönyanyag is, viszont a szőnyeg még akkor sem, ha méterszáma lemeve árusítják.

A közzelátási minisztérium folyó hó 17-én minden városban és községben szétküldte a szükséges mennyiségű vásárlási

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművel R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126—681

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sárgóny címen: Agrobudapest

lési könyvecskéket, úgyhogy ezeknek a fogyasztók részére való szétosztása folyó hó 19-től kezdve mindenütt megtörténhet, a bejelentett igénylések alapján.

Megállapították a cipőjavítások árát.

Az Árkormánybiztos az egész országra kiterjedő érvénnyel megállapította a cipőjavításokért kérhető árakat. A cipőjavító műhelyeket telephelyük és aszerint, hogy általában milyen minőségű munkát szoktak végezni, három csoportba osztják. Mindegyik cipésziparos köteles műhelyében vagy üzletében feltűnő helyen kifüggeszteni azokat az árakat, amelyeket a különböző javításokért kérhet s egyben fel kell tüntetnie azt is, hogy műhelye hányadik osztályba tartozik.

A különböző javítási munkák ára az egyes osztályok szerint a következő:

Férficipő varrott, talpalása és sarkalása 7-30, 7-80, 8-90 szegelt talpalás esetén 6-30—, 6-70, 7-50 pengő.
Női cipő varrott, talpalása és sarkalása 4-90, 5-30, 5-90 szegelt talpalás esetén 3-90, 4-20, 4-80 pengő.
Szarokig varrott férficipő talpalása és sarkalása 9-20, 9-80, 11-60, szegelt talpalás esetén 7-80, 8-50, 10-30 pengő.
Férficipő fejelés, talpalás és sarkalás, varrott munkával 17-60, 20-30, 23-70, szegelt munkával 16—, 17-70, 21-70 pengő.
Női cipő fejelés, talpalás és sarkalás, varrott munkával 15-50, 18-20, 21-50, szegelt munkával 14—, 15-70, 19-50 pengő.

Férficipő varrott, talpalása 5-30, 5-70, 6-30, szegelt talpalása 4-30, 4-60, 4-90 pengő.
Férficipő sarkalása 2—, 2-10, 2-60 pengő.
Női cipő sarkalása 1-15, 1-30, 1-80 pengő.
Teljesen új férfisarok 4-20, 4-70, 5-80 pengő.
Teljesen új női sarok 3-90, 4-50, 6-40 pengő.
Talporjavítás férfi vagy női cipőnél 1-10, 1-30, 1-60 pengő.
A gyermekcipők talpalása és sarkalása a nagyságtól függően, I. osztályú munka mellett 3-20, 5-20, 5-50 pengő.
Gyermekcipő fejelése 7-80—14-40 pengő.

Ezek az árak a fentebb világosan megnevezett javításokra vonatkoznak, tehát, ha egy javításra szoruló cipőn a fent felsoroltakon kívül más javítást is kell végezni, ezeket a javításokat a cipésziparos külön felszámíthatja.

A levéteglalkoztatás újabb szüneteltetése május 15. után

A honvédelmi miniszternek 80,918. számú rendelete a rendkívüli viszonyokra való hivatkozással az OMGE és mások részéről a földművelésügyi miniszter útján előterjesztett kérelemmel kapcsolatban kimondja, hogy azokon a helyeken, ahol a rendkívüli viszonyok miatt a tavaszi mezőgazdasági munkálatok nagymértékben elmaradtak, valamint a levéteglátás alatt álló vad- és árvízvesztett területeken a levéteglalkoztatás május 15. után való további szüneteltetésének esetleges szükségességét a járási katonai parancsnokságok — szigorú mérlegelés után — az érdekeltek elsőfokú járási közigazgatási hatóságával egyetértésben kötelesek megállapítani. A honvédelmi miniszter a megállapítás eredményéhez képest ott, ahol a helyi viszonyok indokolják, előre hozzájárult a levéteglalkoztatás folytatásának szüneteltetéséhez május 15-én túl — a folyó évi 80,593. számú honvédelmi miniszteri rendeletben megszabott feltételek szerint —, de legfeljebb folyó évi június 1-ig terjedő időre.

A lóhús és lóhúskészítmények legmagasabb fogyasztói ára

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 109,600. számú rendeletével folyó hó 17-től kezdődő hatállyal az ország egész területére nézve megszabta a lóhús és a lóhúsból készült termékek legmagasabb fogyasztói árát és pedig kilogrammonként a következő összegeket: lóhús 1-16 P, vesepecsenye 2-30 P, levecsont — 30 P, máj, vese, lép 1-16 P, velő 1— P, nyelv 1-16 P, füstölt főtt nyelv 2-30 P, hurka — 60 P, vörös kolbász 1-04 P, szárazkolbász 1-12 P, szafaládé 1-30 P, párizsi és koszorúkolbász, debreceni kolbász 1-60 P, nyári szalámi 1-50 P, téli szalámi 3-80 P, tormászlí 2-10 P.

Az újbúrgonya forgalombahozatalánál felszámítható legmagasabb kereskedői árrés szabályozása.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 107,200. számú rendeletével kimondta, hogy folyó hó 18-tól kezdve búrgonya-nagykereskedők a Belföldi Búrgonyakereskedelmi Egyesülettől vásárolt és kiskereskedőknek vagontételnél kisebb mennyiségben eladott újbúrgonyának a Belföldi Búrgonyakereskedelmi Egyesülés által felszámított mindenkoros rendeltetési állomási eladási árához métermázsánként legfeljebb 2— pengőt számíthatnak. Kiskereskedők a közvetlenül az Egyesülettől vásárolt és fogyasztók részére közvetlenül kimérve eladott újbúrgonyának rendeltetési állomási eladási árához métermázsánként legfeljebb 4— pengőt számíthatnak, nagykereskedőtől vagontételnél kisebb mennyiségben vásárolt és fogyasztók részére közvetlenül eladott újbúrgonyánál pedig a nagykereskedői árhoz számíthatnak métermázsánként 4— pengőt, úgy azonban, hogy az újbúrgonya fogyasztói ára a Belföldi Búrgonyakereskedelmi Egyesülés mindenkoros rendeltetési állomási árnál összesen legfeljebb métermázsánként 6— pengővel lehet magasabb. Termelőktől vásárolt és kicsinyben kimérve eladott újbúrgonyánál a termelői árhoz métermázsánként legfeljebb 4— pengő számítható, a termelőnek kifizetett ár pedig nem lehet magasabb az újbúrgonyára az illető termelési helyre vonatkozóan meghirdetett

felvásárlási árán. Termelők közvetlenül fogyasztók részére házhoz szállítva vagy nyílt piacon történő eladásnál az árelenőrzés országos kormánybiztosának jóváhagyásával az eladás időpontjára és helyére meghirdetett felvásárlási árán métermázsánként legfeljebb 3— pengővel magasabb árat számíthatnak, fajtára és mennyiségre való tekintet nélkül. A nagykereskedői és kiskereskedői árrés tisztasúlyra vonatkozóan a csomagolás nélkül értendő.

A fűszerpaprika nagy- és kiskereskedői ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 101,600. számú rendeletével folyó hó 18-án kezdődő érvénnyel újonnan szabályozta a fűszerpaprika nagy- és kiskereskedői árát, mégpedig külön-külön Budapest területére, Kalocsa, Szeged és Ersekújvár területére vonatkozóan. A Budapest területére megállapított árak a Budapest-környéki megyei városokra és nagyközségekre is vonatkoznak. A rendelet értelmében a megszabott nagykereskedői és vándorárius árhoz kikészített csomagolás esetén felár, úgyszintén bádogdobozba való csomagolás esetén felár felár számítható, a vasúti vagy postai szállításhoz szükséges csomagolás, a szállítás, a számlabélyeg, a fuvarlevél, illetve postai szállítással a költsége a viszonteladó vevőt terheli, ellenben a hajóra, vasútra vagy postára való szállítás és a feladás költsége a nagykereskedőt terheli. Budapest és környékén a házhozszállítás költsége bennefoglalatik a megszabott árakban.

A fűszerpaprika legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő:

Csemege, csipősségmentes paprika	5-80 P/kg
Csemegepaprika	5-50 "
Edes-nemes csipősségmentes paprika	5-20 "
Edes-nemes paprika	5— "
Féledes paprika	4-40 "
Rózsapaprika	3-60 "
Erős paprika	2-80 "

Tíz dekagramm és ennél kisebb mennyiség kiszolgáltatása esetén dekagrammonként 3-6 fillér felár, a karton és pergament csomagolásait 1—2 fillér felár, ab adogdobozba való csomagolásért pedig dobozonként 22—66 fillér felár számítható.

Tizenöt százalékkal emelik a vendéglői, tíz százalékkal a kávéházi árakat.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 106,391. számú rendeletével adott ki a vendéglátóipari üzemekben kiszolgáltattott ételek árainak, valamint a magángyógyintézetek ápolási díjainak felemeléséről. A rendelet értelmében Budapest területén, Újpest, Rákospalota, Kispeszt, Pestszentlőrinc, Pestszenterzsébet megyei, továbbá a II. lakbérosztályba tartozó városokban

1. vendéglők és vendéglői iparengedéllyel bíró kávéházak közül a luxus és I. osztályú üzemek menü és étlap szerint választott ételek árát 15%-kal, a II. és III. osztályú üzemek menü és étlap szerint választott ételek árát 1-20 pengőig 10%-kal, 1-20 pengőn felül 15%-kal;

2. kávéházak és egyéb kávéházi cikkek árát egységesen 10%-kal;

3. cukrászdák azoknak a kávéházi és vendéglői cikkeknek árát, amelyeknek kiszolgálása cukrászdákban is szokásos 15%-kal emelhetik fel.

Egyéb városokban és községekben az árakat egységesen 10%-kal emelhetik a vendéglők és a kávéházak. Kavemezők és kávéfőzők Budapestben és vidéken egységesen 15%-kal emelhetik az árakat. A rendelet szabályozza a penziók áremelését, valamint a magángyógyintézeteket. A kormánybiztos a primőrök, valamint a külföldi nyersanyagokból külön rendelkezést készített árú szabad átalakult engedélyez, megállapítva a tekintetbe veendő határidőket.

Az új árak Budapestben az árelenőrzés országos kormánybiztosának, vidéken az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének láttaozása után lépnek érvénybe. Az ármelesek nem vonatkoznak a kiszolgáltatásra kerülő bor, sör és egyéb szeszitalok, szikvíz, ásványvíz, hűsítőitalok, továbbá a külön felszolgált kenyér és péksütemény áraira.

Megakadályozzák az indokolatlanul magas vetőmagok felszámítását.

Hivatalos helyről nyert értesülés szerint az utóbbi időben egyesek indokolatlanul és engedély nélkül magas vetőmag-árakat számítottak fel a vásárló gazdáknak. A vetőmag-vásárló gazdák érdekeinek és a vetésre kerülő mag minőségének védelme, továbbá az árakulást terén mutakozó bizonytalanság megszüntetése céljából az Árkormánybiztos most tájékoztató közleményt adott ki, amely szerint a vezető magkereskedő cégeknek a tisztított, ellenőrzött fajazonosságú és megfelelő csomagolású magokra engedélyezett árakon csak kifejezetten vetőmagkereskedésre jogosítottak árulhatnak.

Termelők, ha az előírt minőségnek megfelelő vetőmag-felhasználókat a környékbeli gazdáknál kívánják értékesíteni, a mennyiség megjelölésével és az illetékes vetőmagvizsgáló állomás minőségi igazolásával felszerelt beadványban az egyébként megállapított árnál magasabb ár engedélyezését kérhetik. Az engedélyezés tárgyában a kormánybiztos esetenként határoz és erről a kérelmezőt haladéktalanul értesíti.

Vetőmagoknak a fentiekől eltérő módon, a szokvány-szerű árura megállapítottól magasabb áron történő értékesítése árdragításnak minősül és hatósági eljárást von maga után.

Részletes magyarázat az 1939. IV. t.-c. egyes rendelkezéseiről.

A múlt év októberében megjelent rendelet szerint a köz-fogyasztási cikkek forgalomba hozó szervezetekben a zsidók csak olyan arányban vehetnek részt, hogy számuk, jutalékuk vagy más jövedelmük az összes résztvevők jutalékának (jövődelmének) 12%-át, a kivételezettekkel együtt 15%-át ne haladja meg. Kimondta a rendelet, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter együtt állapítja meg az árak jegyzékét és határozzák meg a rendelkezések végrehajtásának idejét.

A most megjelent 6162. számú kereskedelmi miniszteri rendelet magyarázatként részletes kimutatást közöl a fent említett rendelet hatálya alá tartozó árukról, a bejelentésre kötelezettek és a kötelezettség alól mentesekről, valamint arról, hogy kiket és hogyan kell bejelenteni.

A bejelentendő jövedelmet, a rendelet hatálya alá tartozó áruknak a bejelentés időszakaiban számlázott ára 4%-ával kell bejelenteni.

A zöldszerű utalványok beváltása.

A közellátási miniszter 201,710. szám alatt rendeletet adott ki a börtalpu labbeli beszerzésére jogosító zöldszerű utalványoknak az iparosoknál történő beváltásáról. A rendelet értelmében iparos vagy kereskedő iparosnál október 1-ig csak a június elseje előtt kiállított zöldszerű utalványt válthatja be.

A felvidéki és kárpátaljai cseh-szlovák államvagyon ellenérték nélkül száll át a magyar államra.

A hivatalos lap folyó hó 20-án közölte a kormány 3450. M. E. számú rendeletét a volt cseh-szlovák köztársaság államadósága és államvagyona, valamint egyes más, ezzel összefüggő pénzügyi kérdések tárgyában kötött magyar-német megállapodás életbeléptetéséről. Ez a megállapodás hosszas tárgyalások után jött létre és rendezte a cseh-szlovák köztársaság felbomlása folytán Magyarországra és a cseh-morva protektorátus között felmerült vonatkozó kérdéseket.

Igy rendezte elsősorban azt a kérdést, hogy Magyarország a volt cseh-szlovák köztársaság belső államadóságát milyen részeseddel vállal. Ennek a részeseddnek a megállapításánál az egyezmény természetesen kikapcsolja a volt cseh-szlovák köztársaságnak a honvédelemmel összefüggő összes költségeit.

A megállapodásnak az államadóságra vonatkozó része intézkedik aziránt, hogy a volt cseh-szlovák államadósági címletekből a Magyarországhoz visszacsatolt Felvidéki és Kárpátaljai forgalomban lévő mennyiség a magyar kormány által bevonassék és a cseh-szlovák államadóságból vállalt részesedd részbeni kiegyenlítésére fordítsanak. A magyar tulajdonban lévő cseh-szlovák címletek bevonására és új magyar államadósági címletekre leendő kibocsátására vonatkozó végrehajtási utasítást a pénzügyminiszter a napokban teszi közzé.

Az ugynevezett közigazgatási kötelezettségeket illetően az egyezmény mindegyik államot mentesíti a másik állam területén lakó hitelezőkkel szemben fennálló kötelezettségeik alól.

A megállapodás az államvagyona vonatkozó részében kimondja, hogy a visszacsatolt területeken lévő cseh-szlovák államvagyon, beleértve az állam vállalati érdekltségeit és a visszacsatolt területekkel szemben fennálló vagy ott biztosított követeléseit, ellenérték nélkül a magyar államra száll át.

A továbbiakban rendelkezéseket tartalmaz a megállapodás a közigazgatási és bírói letétek költséges kiszolgáltatásáról, a köztartozásokból eredő hátrafelekről és más pénzügyi kérdésekről.

A megállapodás mindezeket a kérdéseket csak magyar-német, illetve magyar-cseh-morva viszonylatban rendezte, a szlovák kormányral a Cseh-Szlovákia megszüntetéséből eredő függő pénzügyi kérdések rendezésére irányuló tárgyalások meg folyamatban vannak.

Újbl szabályozták a zsiradagot.

A közellátási miniszter folyó hó 18-án kiadott 15,800. számú rendeletével a május 19-étől kezdődően érvényes zsiragyekre kiszolgáltatható zsiradagot a következőképpen állapította meg: hetenkint és fejenként 16 dekagramm zsír vagy 18 dkg hár, vagy 18 dkg bőrnélküli zsiradalonna, illetőleg 20 dkg bőriős zsiradalonna. A nehéz testi munkások fejadagja változatlan marad: heti 30 dkg zsír, vagy 35 dkg hár, vagy 35 dkg bőrnélküli zsiradalonna, illetőleg 39 dkg bőriős zsiradalonna.

A zsiragyrendszer bevezetését a közellátási miniszter elrendeli Budapest, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest-megyei városok, továbbá Albertfalva, Békásmegyer, Budapest, Cinkota, Csepel, Dunaharaszti, Nagytétény, Mátya, Pesthidvégút, Pestszentimre, Rákospalota, Pestújhegy, Rákoshely, Rákospalota, Rákosszentimre, Sashalom, Soroksár és Vecsés községek területére. Ezekben a városokban, illetve községekben tehát május 26-ától kezdődően zsit a fogyasztók részére csak zsiragy ellenében, intézmények, intézetek és üzemek részére pedig csak hatóságengedély alapján szabad forgalomba hozni.

A zsiragyeket az eddigi rendelkezések értelmében a jegyek érvényességének utolsó napjától számított két héten belül lehet beváltani. Tekintettel arra, hogy a zsitellátás nehézségei megszűntek, a rendelet úgy intézkedik, hogy ezután a zsiragyeket az érvényességi idő utolsó napjától számított egy héten belül lehet csak beváltani.

A hatóságilag igénybe vett sertést levágni, eladni vagy az igénybevétel alól bármely módon elvonni tilos. A közell-

mezési hatóság a közv-seknél 4%-át, 50 kg-súlynál hússertésnél súlyának zsitertésnél súlyának zsitertésnél 25% zsitertésnél 40%-át, hússertésnél 30%-át, és a fogyasztó határidő ad ki, amíg a megállapított határidő el nem telik.

Kényszervásárlás esetén 3. a 100 kg-on a zsitertésleket nyitva kényszervásárlás esetén érvényesek.

Az eső

— Hozzászólás „Köztelek” 1940. év

A mezőgazdasági fáradsággal végzett foglalkozók cikkek búza nedvességfolyó liter-súlyra való határozott értékeketől kitűnik, nem e talatokkal.

A cikk nagy hiteles és ismételt ártalozott kísérlet sorozat eredményeiből a csonja le, hogy az a nagy hi-súlyúak vékében való fekvázva, hi-súlyuk ren-

búzákat a megázó becértékükben nekédők, illetve a jutotak a termelőcsökkenésnek megfelelően lényegesen búzákat, mint az a felelt volna. Azt a hogy a búzavásárlatma, másodsorban a zölhetnek levonást.

A szobanforgó hogy 9 millió méte búzából 4-5 milliót 73 kg-os alapon malmok. A 77 kg-pedig 10%-os illetévégeredményben e hatalmas összegben sodását, illetve a jelentené.

A cikk írójána számításával szem-

összeállítottuk átvételi adatait az augusztus 1-től 1940-ig összesen 30 (Dohossig hi-súlyú) ségből 4978 q, tehát alatti. Ebben term-

amelyek elcsontya szemek, elégtelen nemcsak nagyobb.

Az összes menny olyan rendkívül bonifikációt kapott terítés téhségre számítva, 0-0-árral métermázsánként.

A malom az 1942-15 kg-mal kevese az 1939. évi búza f-nak feléig. 1940-ig csak a lisztjelleg raddig tehát az 6 megoszott a kenyézfített árakkal szárt 70 fillért tett ki; 1 lisztkiörlési megke a liszthozam függő a hozamkésés cse 16— pengős korperek 34 fillért j 70 + 34 = 52 fillér 2 hozamvesztéség.

A malom 24 e nedvessége folytán költségek abszolút raddi, úgyhogy a 10 fillérrel emelkedett nek 100 kg búzánk

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindenmém tenész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízlatási hitelek nyújtásával.

Gazdátársadalmi intézmény. Mindenmém állatkielítőt legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszíni kúdjuk.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertészeknél:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

mezési halóság a közvetlen fogyasztás céljára leölt hűsítettésknél 4%-át, 80 kg-os sertésnél, 81—99 kg-os sertés élő-súlyánál hűsítettésknél 12%-át, 100—120 kg-os sertés élő-súlyánál zsírsertésnél 30%-át, 121—160 kg-os sertés élő-súlyánál zsírsertésnél 35%-át, 121—160 kg-os sertés élő-súlyánál zsírsertésnél 40%-át, 160 kg-on felüli sertés élő-súlyánál hűsítettésknél 30%-át, zsírkészletként nyilvántartásba veszi és a fogyasztó háztartása részére zsírsíjegyeket mindaddig nem ad ki, amíg a megállapított fejadag szerint a készlet fel nem használható.

Kényszerválasztás esetén a 80 kg-on aluli hűsítettésk élő-súlyának 3, a 100 kg-on aluli zsírsertés élő-súlyának 25%-át kell zsírkészletként nyilvántartásba venni, nagyobb súlyú sertések kényszerválasztása esetén pedig a fentebb feltüntetett százalékok érvényesek.

Az esőverte búza ügye.

Írta: Maier Ottó
műszaki vezérigazgató.

— Hozzászólás Manninger G. Adolf főosztályigazgatónak a „Köztelek” 1940. évi 17. számában megjelent cikkéhez. —

A mezőgazdasági kísérleteiről ismert szerző nagy fáradtsággal végzett laboratóriumi kísérletek alapján foglalkozik cikkében az 1940. évi termésű esőverte búza nedvességfelvételének és száradásának a hektolitersúlyra való hatásával. Sajnos, kísérleteiből olyan következtetéseket von le, amelyek, mint a továbbiakból kitérünk, nem egyeznek meg a gyakorlati tapasztalatokkal.

A cikk nagy hl-súlyú búzákat hosszú áztatásával, illetve ismételt áztatásával és visszaszártásával végzett kísérletsorozatok eredményeit közli. E kísérletek eredményeiből a cikk szerzője azt a következtetést vonja le, hogy az 1940. évi termésű búzákat eredetileg nagy hl-súlyúak voltak és hogy aratás után a mezőn kévében való fekvésük alatt ismételt erősen megáztatva, hl-súlyuk rendkívüli mértékben csökkent. Mivel a búzákat a megázás okozta hl-súlyvesztés ellenére beértékükben nem veszítették, a Futura és a kereskedők, illetve a malmok jogosulatlan haszonhoz jutottak a termelők kárára azért, hogy a hl-súlycsökkenésnek megfelelően a Futura által kiadott táblázat szerint lényegesen olcsóbb áron vásárolták a búzákat, mint az a búzákat valószínűleg megfelelt volna. Azt is nehézményezi a cikk szerzője, hogy a búzavásárlók először a búza nedvességtartalma, másodsorban a hl-súly csökkenése miatt eszközölhetnek levonást.

A szóbanforgó kísérletek végzője azután felteszi, hogy 9 millió métermáza kereskedelmi őrlésre kerülő búzából 4,5 milliót 77 kg-os alapon, 4,5 milliót pedig 73 kg-os alapon vásárolt meg a Futura, illetve a malmok. A 77 kg-os résznél 2,5%-os, a 73 kg-osnál pedig 10%-os illetéktelen előnyt vél felfedezni, amelyet végeredményben egy talán nyomon sem követhető hatalmas összegben fejez ki, amely a termelők károsodását, illetve a felvásárlók jogtalan nyereségét jelentené.

A cikk írójának elméleti következtetéseivel és számításával szemben megállapítjuk a következőképpen lényeges adatokat:

Összeállítottuk egy nagy fővárosi malom búza-átvételi adatait az 1940. évi termésű búzából 1940. augusztus 1-től 1941. április 30-ig. A malom átvett ezalatt összesen 332,875 q búzát és pedig 78,5 kg átlagos hl-súllyal és 16,8% átlagos víztartalommal. (Dohosság miatt 2428 q nem volt átvethető.) E mennyiségből 4978 q, tehát alig 1,5% volt 76 kg hl-súly alatt. Ebben természetesen olyan búzákat is voltak, amelyek alacsonyabb hl-súlyt szorult és ragott szemek, elégtelen rostálás, stb., szóval nem, vagy nemcsak nagyobb víztartalom okozták.

Az összes mennyiségből 14,547 q, tehát 4,3% volt olyan rendkívül nedves, hogy ezután átlag 0,47% bonifikációt kapott a malom. A nedvesség után kapott térítés tehát az átvett egész búzamennyiségre számítva, 0,02%-os, vagyis 23,50 pengős búzárnál mázsánként 1/2 fillérnél kevesebbet tett ki.

A malom az 1940. évi búzákat 100 kg-jából átlagban 2,15 kg-mal kevesebb lisztet és korpát kapott, mint az 1939. évi búza 100 kg-jából. Az idény időtartamának felét, 1940. december 15-ig a kenyér- és lisztkiállítás csak a lisztjelleg megállapításával volt szabályozva, addig tehát az őrléményhozam kiesése arányosan megosztott a kenyérliszt és a korpa között és a rögzített árral számítva, 100 kg őrlés után kerek 70 fillért tett ki; 1940. december 15-e után a 85%-os lisztkiállítás megkövetelő kormányrendelet folytán a liszthozam független volt a búza minőségétől és a hozamkiesés csak a korpában jelentkezett, ami 16— pengős korpa mellett 100 kg őrlés után, kerek 34 fillért jelent. Az idény átlagában tehát $\frac{70 + 34}{2} = 52$ fillér a 100 kg búza őrlésénél adódott hozamvesztés.

A malom 24 órai őrlőképessége a búzákat erős nedvességgel folytán jó 10%-kal csökkent, a 24 órai költségek abszolút összegben azonban változatlan maradt, úgyhogy a 100 kg őrlésére eső költség 28—30 fillérrel emelkedett. Végeredményben tehát a malomnak 100 kg búzánként 80—82 fillér kára volt abból,

hogy az 1940. évi búza nedvességtartalma ilyen rendellenesen nagy volt. Hektolitersúly utáni térítést pedig átlagban, mivel az átlagsúly elérte a 78 kg-ot, nem kaphatott.

Mivel a fővárosi malmok természetesen körülbelül azonos minőségű búzákat kaptak, fenti, a malomok kárára adódó egységtétel hozzávetőlegesen a fővárosi malmok által átvett összes búzamennyiségre is vonatkozik.

A fővárosi malmok tehát nem gazdagodtak illetéktelenül a termelők rovására, ellenkezően, károsodtak az 1940-es búza nagy víztartalma folytán.

A vidéki kereskedelmi és vegyesürlésű malmok vonatkozó adatait nem ismerjük és mivel csak megbízható, tényleges adatokkal alátámasztottakat közlünk, a vidéki malmok számítására nem terjeszkedhetünk ki. Nem tartjuk azonban valószínűnek, hogy a vidéki malmok búzaátvétele lényegesen eltért a fővárosi malmokétól, úgyhogy valószínűleg a vidéki malmoknál is nem illetéktelen haszon, hanem károsodás következett be, szemben a kitérő szerző által elméleti alapon kiszámított nagy „illetéktelen haszon”-nal, amelyet a Futura és a malmok állítólag élveztek volna a termelők rovására. Csak mellékesen jegyezzük meg, hogy a cikk szerzőjének számításai, nyilván elnézésből is eszűszott be egy kis hiba, mert a 78 és 77 kg hl-súly közti árbonifikációt 2,5%-ra vette a szokványok adta 1% helyett.

Ha most azt vizsgáljuk, mire vezethető vissza, hogy a gyakorlati valóság ennyire megafolja a cikk írójának laboratóriumi kísérletei alapján történt következtetéseit, akkor a következőket találjuk:

Azok a körülmények és feltételek, amelyek a cikk írójának kísérleteinél fennállottak, egyáltalán nem azonosak azokkal, amelyek a mezőn kévében fekvő búza megázásánál adódnak; és pedig sem ázás, sem a megszáradás tekintetében. Csak a kévék külső rétegeiben hasonlók valamelyest a viszonyok, mint a cikk szerzőjének kísérleteinél, bár ezeknél is jelentős különbség, hogy nem kicsépett, tehát a víz számára kevésbé hozzáférhető búza van a kévében. A kévék belsejében pedig, amelyeket a külső rétegek részben már védenek a megázás ellen, egészen mások a viszonyok, mint a cikk szerzőjének kísérleteinél, ahol a kicsépett búza minden szemébe szabadon beszívódhatott a víz akár beáztatás, akár permetezés által. Ugyancsak teljesen eltérők a mezőn kévében megázott búza száradási viszonyai is a cikk szerzője kísérleteinek viszonyaitól: a kévé külső rétegei talán megközelítőleg még kb. hasonló körülmények között száradnak, mint a kísérleteknél, a kévé belsejében levő búza azonban teljesen más feltételeknek és a kévé belseje párás légkörének van kitéve száradáskor.

A mezőn való ázás és száradási körülményeknek a kísérleti körülményekkel szemben való ilyen lényeges eltérése lényeges eltérést okoz a hatás tekintetében is: olyan óriási vízfelvétel, mint a cikk szerzőjének kísérleteinél — a 2. sz. kimutatás szerint a búza 24 óra állandó áztatásánál eredeti súlyának 35,4%-át vette fel vízben, a buktatott áztatásnál 47,7%-át — a mezőn kévében megázó búzáknál szerencsére talán — a legkülsőbb rétegektől eltekintve — nem fordulhatott elő. Ilyen óriási vízfelvétel esetén a kévék belsejében párás légkörben és esetleg napsütésben nagyon sok kicsírázott búzát kellett volna kapnunk. Eltekintve attól, hogy a búza vízfelvétele a kévében sokkal kisebb volt, a búza héjának bolyhosága, amelyet a cikk írója kísérleteinél észlelt, a párás légkörben jóval kisebb mértékben képződik.

A búza értékelése a hl-súly alapján, amely értékelés sok évtizedes tapasztalataim alapszik, az egész világon elfogadott módszer. Mindenesetre a világkereskedelemben sem sikerült eddig a hl-súlynál megbízhatóbb tárgyi állapot találni a búza értékelésére. Mivel a búza nagyobb víztartalma a hl-súly csökkenésében részben kifejezésre jut, bizonyos határok között nem volna helyes a hl-súly adta levonáson felül nagyobb víztartalomért még külön levonást eszközölni. Amint fentebb közölt adatokból kitérünk, ez nem is szokott — kirívó esetektől eltekintve — megtörténni. Mindazonáltal óvatossá bírálható el ez a kérdés, mert a hl-súlyt nemcsak a víztartalom, hanem a héj vastagsága, a szemek szorultsága, a rostállatlanság is befolyásolja, úgyhogy lesznek évjáratok, amelyekben mind a hl-súly, mind a nedvességtartalom arányosan lesznek figyelembe veendőek a búza értékelésénél. Olyan időben pedig, amikor — ellentétben a mostani, kormányrendelettel megrogzított kiállításnál — a szabadverseny irányítja a liszték minőségét és kiállítását, a búza esetleges nagy víztartalma és csökkent hl-súlya még érzékenyebben érinti a malmi kalkulációt, mint az előzőekben tárgyalt esetben.

A malmok úgynevezett illetéktelen előny szerzését nemcsak a fenti számszerű adatok helyezik más világításba, de a mérlegeredmények is. Egyébként hagyományja és iratlan alaptörvénye a magyar malmoknak, hogy a malomérek és gazdák csak egymással teljes összhangban érvényesülhet.

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.
Magyar agrárintézet. Kartelen kívül.
(Tűz, jég, állat, élet, stb. biztosítás.)

Cukorrépművelő eszközök bemutatása Diószegen.

A Magyar Cukorrépművelők Országos Szövetsége a Nyitra-Pozsony megyei Gazdasági Egyesülettel karöltve — célkitűzésének megfelelően — május 15-én, Diószegen, a Diószegi Gazdaság, Cukor- és Szeszipar R.-T. gazdaságában cukorrépművelő kéziszköz-bemutatót rendezett, amelyen Nyitra-Pozsony megye gazdái nagy számban jelentek meg. A bemutatón a m. kir. földművelésügyi minisztériumot Spilka Imre m. kir. gazdasági felügyelő, a pénzügyminisztériumot Czéh József dr. miniszteri osztálytanácsos, a Magyar Cukorrépművelők Országos Szövetségét Elek István dr. alelnök, Fabricius Endre és Serbán Iván dr. m. kir. gazdasági főtanácsosok, a Nyitra-Pozsony megyei Gazdasági Egyesületet Jaross Vilmos ny. főispán, elnök, Hlavay József, Kohanovszky Edgár igazgató, a Diószegi Gazdaság, Cukor- és Szeszipar R.-T.-ot vitéz Zergényi András uradalmi igazgató képviselték.

A bemutatón résztvevő cukorrépművelő gazdák előbb a gazdaság növénynevelő üzemét és növénytermesztési kísérleteit tekintették meg. A szemle során a szükséges felvilágosításokat vitéz Zergényi András uradalmi igazgató és Fridrich Béla, a növénynevelő üzem vezetője nyújtották. A bemutatón résztvevőket elismeréssel adózták az ott folyó kiváló szakmunkásságért, amely az OMGE évi országos mezőgazdasági kiállítására alkalmas is kiállításban részesült. Különösen kiemelendő a diószegi gazdaság olajmagtermesztési kísérlete, amelynek célja nemcsak az olajos növények, napraforgó, ricinus, olajlen stb. kiválasztása, hanem a természetes jövedelmezőségének vizsgálata is.

A répművelő eszköz-bemutatón a németországi gyártású Wolff-féle kéziszközök kerültek bemutatásra, amelyeket a Severlay cég (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 4. sz.) bocsátott készséggel rendelkezésre. A résztvevőket elismeréssel nyilatkoztak a munkájukban bemutatott Wolff-féle kéziszközök munkájáról. A Wolff-féle eszközökkel a szántóföldi talajmunka alaposabb, főleg pedig könnyebb, mint a régi szerszámokkal és egy begyakorolt munkás háromszor akkora teljesítményt ér el, mint a régi szerszámokkal. Végeredményben a Wolff-féle kéziszközök jobb, olcsóbb és gyorsabb munkát biztosítanak.

A bemutatót követően a diószegi cukorgyár r.-t. magyaros vendéglátásban részesítette a résztvevőket. Az elhangzott felköszöntők nyomán Bánffy Daniel János földművelésügyi minisztert, Reményi Schneller Lajos pénzügyminisztert és vitéz Purgly Emilt, a Magyar Cukorrépművelők Országos Szövetségének elnökét táviratban üdvözölték.

A gazdasági cselédek gyógyszer-számláinak felülvizsgálása.

Mint a „Köztelek” előző számaiban már közöltük, a gazdasági cseléd részére csak azokat a gyógyszereket szabad az orvosnak rendelni és a gyógyszerésznek csak azokat a gyógyszereket szabad kiszolgáltatni, amelyek a közgyógyoszerellátás terhére is rendelhetők, illetve kiszolgáltathatók. Az OMGE üzemi és számtartási osztálya (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) már több mint tíz éve foglalkozik a gyógyszervények felülvizsgálásával és ezért azt tanácsolja, hogy a gazdasági cseléd a gyógyszeres számlák kifizetése előtt küldje be vényeit az OMGE üzemi és számtartási osztályához felülvizsgálás végett, hogy így azt a helyes összeg szerint egyenlíthesse ki.

A Magyarországi Gyógyszerész Egyesületől folyó hó 5-i kelettel átirat érkezett, amelyben a „Köztelek” folyó évi 17. számában megjelent említett rövid közleményünkkel foglalkozik és mellékelte megküldte a „Magyarzat a gazdasági cselédsg gyógyszerellátása tárgyában” című és a gyógyszerész szaklapokban közreadott közleményét.

Ebben kifogásolja közleményünknek azt a megállapítását, hogy csak azok a gyógyszerek rendelhetők a gazdasági cselédsgnek a gazda terhére, amelyek a közgyógyoszerellátásra is rendelhetők. Érvül azt hozza fel, hogy a belügyminisztérium a közgyógyoszerellátás, illetve az államkincstár terhére rendelhető rem hivatalos gyógyszerek és gyógyszerkülönlegeségeket előírja és mindenkor utal arra, hogy a közgyógyoszerellátás és államkincstár terhére rendelhető gyógyszerekről van szó, de sohasem terjed ki arra, hogy ez a gazdasági cselédsgre is kötelező lenne. Továbbá azt is megemlíti, hogy ez gyakorlatilag sem vehető keresztül, mert az uradalmak orvosai magánorvosok is lehetnek, azok pedig a közgyógyoszerellátásra vonatkozó rendeleteket nem ismerik, stb.

A gyógyszerész egyesület magyarországi közleményére a következőkben válaszolhatunk:

Az 1907. évi XLV. t.-c. 28. §-a világosan előírja, hogy: „A gazda terhére a cseléd vagy családja részére szükséges gyógyszerket olyan módon kell rendelni és kiszolgáltatni, mint az országos betegápolási alap terhére. (1898: XXI. t.-c. 14. §. 1. bekezdés, 3. pont.)”

Ennyi a törvény idevonatkozó utasítása, tehát már ez is a mi álláspontunkat igazolja, mivel az 1898. évi XXI. t.-c.-re utal.

Az 1907. évi XLV. t.-c. végrehajtásáról gondoskodó 48.000/1907. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet, amelyet a belügyminiszterrel egyetértően adott ki, már bővebb magyarázattal is szolgál, ugyanis a 29. § 1. pontja szerint: „A fentnevezett közegek (orvosok és gyógyszerészek) az idevonatkozó rendelkezésnél csupán az érvényben lévő „Magyar gyógyszerkönyvben és árszabályban” foglalt gyógyszereket vehetik igénybe. A 2. és 3. pontja a gyógyszeranyagok kiállításával foglalkozik, míg a 4. pontja azokat a gyógyszereket sorolja fel, amelyek bár hivatalosak, de mégsem rendelhetők. Ezek a 99.000/1898. sz. belügyminiszteri rendelettel kiadott szabályzat első mellékletében felsorolt szerek. (Lásd Magyar Rendeletek Tára 1898. évf. II. k. 397. o.) 7. pontja azt írja elő, hogy az orvosok és gyógyszerészek a szabályzat megtartásáért anyagiilag felelősek és az okozott kárt megtéríteni tartoznak.

Természetes tehát, ha a törvény életbeléptetése csak azok a gyógyszerek voltak rendelhetők, amelyek az OBA terhére, akkor ma is csak azok lehetnek, mivel az 1907. évi XLV. t.-c. még élő törvény egész terjedelmében. Éppen ezért nem is szükséges és fontos, hogy a közgyógyoszerellátás terhére rendelhető gyógyszerek engedélyezésénél külön kiemeljék, hogy a gazdasági cseléségre is ez vonatkozik.

Az 1898. évi XXI. t.-c. illetve az 1898. évi 99.000. számú belügyminiszteri rendelet utasításai helyett az 1932. május 7-én kiadott 400/1932. sz. népjóléti és munkaügyi miniszteri rendelet lépett érvénybe, tehát azóta a gazdasági cseléségre gyógyszerrendelésére — amikor a gazda terhére történik — csak ez az irányadó.

Téves a gyógyszerész egyesületnek az a megállapítása is, hogy a gazdasági orvos nem mindig hatósági orvos, így a törvényt nem tudhatja, mert a magánorvos a közgyógyoszerellátásra vonatkozó rendeleteket nem ismeri. Ez nem lehet melegség, mert aki az orvosi teendőket elvállalja, tartozik is a törvényes rendelkezéseket ismerni és betartani, mert ellenkező esetben megbízója érdekeit nem is képes megvédeni. Különben a törvény nem ismerése sohasem lehet kifogás.

Az a rendelet pedig, amely legújabbban foglalkozik a közgyógyoszerellátással (400/1932. sz.) félremagyarázhatatlanul előírja, hogy a gyógyszerterít nem szolgálthatja ki a gyógyszereket, illetve árukat nem számíthatja fel a közgyógyoszerellátás terhére, tehát a törvénycikk értelmében a gazda terhére sem.

Ami a 260.510/1934. sz. B. M. rendeletet illeti, az ottani szabályzat sem érinti a fenti dolgokat, mert e rendelet 7. pontja csak azt írja elő, hogy csakis az adható ki, amit az orvos előírt és még a vele vegyileg teljesen azonos összetételű gyógyszerrel sem helyettesíthető. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egy beteg részére felírt például drága külföldi különlegességet a gyógyszerterít köteles kiadni egy harmadik személy terhére.

Bár véleményünk szerint a mi álláspontunk a helyes, mégis, hogy a további nézeteltérés elkerülhető legyen, a legfelső fórumot, a törvény végrehajtási utasításának kiadóját, a földművelésügyi minisztérium véleményét kérjük ki ebben a tárgyban.

R. K. dr.

Gyárfás József tiszteletbeli doktor.

A hivatalos lap május 20-i száma közli Gyárfás József tudományos munkásságának újabb elismerését. A kormányzó a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem Gyárfás József dr. m. kir. gazdasági főtanácsost, kísérleti főigazgatót a tudományos szakirodalom művelése terén kifejtett érdemeiért a mezőgazdasági tudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

Gyárfás József tudományos munkásságának ez a nagyértékű elismerése a magyar gazdaközönség köztiszteletben álló, országos hírnévű növénytermelési szakemberét éri, aki a kísérleti terén folytatott tudományos munkásságával és a szakirodalom terén szerzett érdemeivel méltán jutott e kitüntetéshez.

A kitüntetett, mint lapunk hosszú éveken át volt munkatársa és rovatvezetője és az OMGE-nek kiváló munkása oly közel áll a gazdaközönséghez, hogy e helyen érdemeit méltatunk felesleges. Mint a növénytermelési kísérleti eredményes művelője és a magyarországi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás vezetője, mint az OMGE növénytermelési szakosztályának számos éven át volt elnöke és lapunk rovatvezetője, egyaránt kimagasló érdemeket szerzett a növénytermesztés tudományának fejlesztése terén, amit gazdasági szakirodalmi munkásságával az egész magyar mezőgazdaság javára fordított.

A gazdaközönség Gyárfás József érdemeit, amikor a „Köztelek” rovatvezetésétől megvált és visszavonult, az egyesületünk által nyújtható legmagasabb kitüntetésben részesítette az OMGE tiszteletbeli taggá történt megválasztásával. Ehhez a gazdatár-

sadalom által nyújtott kitüntetéshez csatlakozik most Gyárfás József tudományos szakirodalmi munkásságának elismerése, amelyhez a magunk és a gazdaközönség szívből jövő jókívánságait tolmácsoljuk.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Az OMGE növénytermelési bizottsága

és a

Magyar Növénytermelési Országos Szövetsége

május 29-én (csütörtökön) délelőtt 10 órakor az OMGE székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet)

növénytermelési szakértekezletet

tart.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A növénytermelési munka mibenlétének ismertetése az értékesítés és a feldolgozó ipar megbízott szakértői számára.
3. A szakértők felszólalásai a nemesítés alatt álló magyar rost-, olaj- és tápszernövényekkel szemben támasztott minőségi követelményekről és e követelményeknek a növénytermelésben alkalmazható vizsgálati módszereiről.

Budapest, 1941 május 12.

Grábner Emil s. k., az OMGE növénytermelési bizottságának társelnöke. vitéz Roszner István báró s. k., a Magyar Növénytermelési Országos Szövetségének elnöke.

A közgazdasági szakosztály és a minőségi gabonaértékesítési bizottság

május 29-én (csütörtökön) délelőtt 11 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. emelet)

gyűlést

tart.

Tárgyak:

1. Az új termés értékesítésére vonatkozó gazdakívánságok megvitatása.
2. A minőségi értékesítés, tárház és gabonaárkérdés megoldása.
3. Hozzászólások.

Czettler Jenő dr. s. k. a szakosztály elnöke.

Vendégeket szívesen látunk!

VEGYESEK.

Sürgőssé vált a jégbiztosítás.

Lassan indul a kítavasodás. A múlt év őszi hónapjainak csapadékos volta, részben pedig a kellő munkaerő hiánya miatt elég tekintélyes területen elmaradt az őszi vetés. Az idei évben immár másodszor számottevően nagy területeket árvíz lepett el, amelynek lecsapolása még most is csak folyamatban van. Elégé kietlen kilátásokkal indult meg az új gazdasági év, amelyeket tetéz az, hogy az átázott területeknek a június és július hónapokra várható erőteljesebb száradási folyamata a légkört bőségesen fogja párákkal telíteni, ami az innen-onnan várható hűvösebb légáramlatok behatása következtében a párából telt levegőből zivatarokat, záporokat és az ezekkel nyáron együttjáró jégveréseket válthat ki. A gazdák eléggé megnehezült helyzetét a reménytelenség fokozná, ha terményeik a kármentítés biztosítása nélkül kitenne az utolsó évtized tapasztalatai szerint gyakoribbakká és súlyosabbakká vált jégveréseknek.

Valóságos áldás, hogy az emberi leleményesség, előrelátás és összefogási ösztön a jégkár elleni biztosítás bevezetésével, rátaállt annak módjára és eszközére, miként lehet, de egyúttal miként kell is védekezni minden gazda legnagyobb réme és ellensége: a jégkár-pusztítások ellen. Előre összegszerűen pontosan megállapított, alig érezhető költségáldozattal mentesíthető minden gazdaság olyan károsodástól, amelynek súlya és terjedelme emberi ésszel és tudással előre ki nem számítható. Nem a legnagyobb gondatlanság, sőt könnyelműség-e, ha a 2-3%-ot alig kitévő költségnyad „megtakarításának” címe alatt a gazda százszázalékot kockáztat? Évről-évre hangoztatjuk ezt a kérdést. De sohasem hangsúlyoztuk olyan nyomatékkal, mint az idén, amikor éber figyelmünk elénk tárja egyrészt azt a sok munkát, gondot és kötelességet, amely a gazdaközönségre háramlott, másrészt azokat a mostoha körülményeket, amelyeket a, sajnos, elháríthatatlan légköri viszonyok, immár másodízben, zúdítottak verejtékező és megfeszített erővel munkálkodó gazdatársainkra.

Ámbar vetéseink fejlődése elmaradt, biztosra vehető, hogy melegebb és a növényzetre kedvezőbb napok fognak beköszönteni, amikor egy-egy jégverés

már tetemes károkat okozhat. Ezért a gazdaközönség saját, de az egész ország életbevágó érdekében arra kérjük fel gazdatársainkat, hogy jégkár elleni biztosításukat mielőbb adják fel. De egyúttal arra is kérjük, hogy a biztosítástól eddig idegenkedőket világosítsák fel és győzzék meg a biztosítás magángazdasági és a jelen időben felfokozott közgazdasági fontosságról és elkerülhetetlenül szükséges voltáról.

A velünk szoros kapcsolatban álló Gazdák Biztosító Szövetkezte, amelynek üzletpolitikai irányára befolyást gyakorolunk, kedvező feltételeivel és széleskörű szervezetével mindenkor előzékenységgel szolgálja a gazdatársadalom érdekét, ami által első helyre került a mezőgazdasági biztosítás terén, s ezért a legmelegebben ajánljuk a gazdakörök figyelmébe.

Az OMGE Biztosítási Tanácsadó Irodája, miként a multban, ezúttal is készségesen és költségmentesen ad útbaigazítást és tanácsot az érdeklődőknek. (P. I.)

Kinevezés. A kormányzó a m. kir. közellátási tárca nélküli miniszter előterjesztésére az 1917. évi XI. t.-c. 2. §-ának 2. bekezdése alapján Weis István dr. egyetemi ny. r. tanárt a m. kir. közellátási tárca nélküli miniszternek alárendelt Országos Közellátási Hivatalhoz államtitkárrá nevezte ki.

A Tudományos Akadémia új tagjai. A Magyar Tudományos Akadémia május 16-án tartotta nagygyűlést, amelyen megválasztották az Akadémia tiszteleti, rendes és levelező tagjait. A szavazás eredményeként a III. osztályba rendes tagokká választották Rohringer Sándor, Szabó Zoltán dr. és Wellmann Oszkár dr. egyetemi ny. r. tanárokat. A megválasztottak lapunk kiváló rovatvezetői, akik ezirányú munkásságukkal is nagyban hozzájárulnak a tanult gazdatársadalom mezőgazdasági tudásának fejlesztéséhez és mindenkor elősegítik a magyar mezőgazdaság fejlődését. A Tudományos Akadémiába történt rendes tagokká választásuk elismerése fardatlatlan tudományos munkásságuknak, amely nemcsak a gazdaközönség, hanem az egész tudományos világ körében közzismert és nagyrabecsült.

A földművelésügyi miniszter Mezőhegyesen. Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter Bárczay János dr. államtitkár és Lenck Jenő dr. miniszteri osztályfőnök társaságában folyó hó 19-én Mezőhegyesre utazott az állami méneshirtok megtekintésére. A Mezőhegyesi birtok különösen a magyar állattenyésztés fejlesztése terén közérdeklő feladatot lát el, mangalicatermesztésére, szimmentáli szarvasmarhatenyésztése első helyen áll az országban, magyar szarvasmarhaállományában kereszteszési kísérleteket végeznek olasz maremane fajtaival, fésűgyapjas juhászata és lótenyésztése pedig európai hírnévű. A gazdaság belterjességére jellemző, hogy 2-8 kat. holdra jut egy számos állat. Ennek hatása a növénytermelés magas színvonalában is jelentkezik, így az utóbbi 12 év termésátlaga búzából kat. holdankint meghaladja a 14 métermázsát. A birtok többek között 2500 holdon termel cukorrépát, 1130 holdon rost-kendert, 230 holdon fűmagvakat és példát ad 1000 holdat meghaladó olajnövény termelésével, köztük a ricinus-termeléssel, amelynek vetésterülete 500 hold. A nagy állatállomány miatt a takarmánytermelés 6840 holdat foglal el és ezenfelül a legelők területe 1080 hold. A kísérleti telepen különböző növények termelési értékét figyelik meg. A rendkívüli időjárási viszonyokra jellemző, hogy jelenleg 580 hold áll víz alatt, pedig Mezőhegyesen emberemlékezet óta nagyobb belvizek sohasem voltak. A szociális érdekek előmozdítására a méneshirtok 600 kat. holdat adott kisbirtokokba a hagymatermelőknek. A miniszter megtekintette a méneshirtok tulajdonában lévő bérebedott cukorgyárat, továbbá a saját kezelésben lévő szeszgyárat, a kendergyárat, ahol bővítési munkálatok folynak, a raktárakat és más üzemet, valamint a Digestor-telepet. Ezen az utóbbi helyen tanulmányozta az állati hullafeldolgozás gyakorlati megoldását, amit meg kíván szervezni az egész országban. Bánffy Dániel báró a kétnapos szemle után értekezletet tartott Mezőhegyesen, elismerését fejezte ki a látottak felett és részletes utasítást adott a gazdaság belterjességének fokozását célzó terv elkészítésére. A miniszter hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági birtokon a termelést minden vonalon mintaszerűvé kell tenni és példátadóan kell kielégíteni a szociális igényeket.

Pernecky Béla dr. előadása a „Darányi Ignác” Agrártudományos Társaságban. A „Darányi Ignác” Agrártudományos Társaság folyó hó 16-án Czettler Jenő m. kir. titkos tanácsos elnöklésével gyűlést tartott. A gyűlésen Pernecky Béla dr. miniszteri osztálytanácsos, a földművelésügyi minisztérium társadalompolitikai ügyosztályának vezetője érdekes előadást tartott a mezőgazdasági munkanélküliségről. Előadásában kiemelte, hogy napjainkban már országos mezőgazdasági munkanélküliség nem lehet beszélni, inkább csak helyi munkanélküliség található egyes országrészekben. A Gazdasági Munkaközvetítő Iroda adatai szerint Magyarországon 1935-ben 73,208 mezőgazdasági munkanélküli volt, ami az összmunkásság 10-3%-ának felelt meg, viszont 1939-ben 23,632-re, vagyis 2-8%-ra, 1940-ben pedig 14,202-re, vagyis 1-6%-ra csökkent ez a szám. Az elégtelenül, vagyis

nem egész év munkások száma kasság 20-1%-a 1940-ben pedig felel meg. Az megnagyobbodó végén hangsúlyos gyökeres ségének fokozott fejlesztése és a szervezése. Az mondott közt

A mezőgazdálkodás. A Mezőgazdasági Minisztérium földművelésügyi bizottságának Országos Mezőgazdasági Bizottsága május 12-én tartotta a magyarországi másának vezető Nemzetországbanról. Előadásában mindinkább rá és az utóbbi idők eredményeiről, korszerűsítéséről azokkal elért eredményekről, tanulásról látogatta a leegyetemek me Nemet Racionális gazdasági tudás és számos más vette ezután a ismertette a területen elért fejlődésről, növények meg és répakiszűrés alkalmazását. A közne az az oktelekítésésésan terjednek. szolgáltató mezőgazdálkodó új szerke és a pomirtzi ahol gyakorlati sági munka rában behatóan háztartási munk a falusi asszony könnyítések. Erőáram igénybevétesz az a körüszolgáltatott Nálunk is fokoz mindnagyon s bevezetésében par képviselői. Az előadásban ny. miniszteri Anyagvizsgáló dr. műegyetem a budapesti vezetője, Kelen csos, a gödöllői Elek Ferenc dr. birtokos, Kovács Mezőgazdasági Hofherr-Schran gyári Művek R. műszaki keresőnek Khuen-Héd kiemelve azt, mainál sokkal szüksége. A me nyuló munkák köröknek és a kell kifejtieni.

Kolozsvár. A Mezőhegyesi állattenyésztési hírvél adtuk, hogy tenyésztési vé Kolozsvárott, pedig a vissza vette tervbe. elszállásolási é kolozsvári ván kellett halasztási szakosztály ideai vándorgyűlése állattenyésztési ain a visszacsatolási közti részen állami méneshirtok mintaszerűen Budapestben teszik meg a szemlelőn va szemlelő részletekben közöljük.

A bolgár gazdasági társaság. A hazánk gazdasági társaságai tevére a Fa

nem egész éven át foglalkoztatott mezőgazdasági munkások száma 1935-ben 143,504 volt, az összmunkásság 20,1%-a, míg 1939-ben már csupán 71,929, 1940-ben pedig 67,929, ami 8,6, illetve 7,9%-nak felel meg. Az adatok a Kárpátalja és Erdély nélkül megnagyobbodott országra vonatkoznak. Előadása végén hangsúlyozta, hogy az országos munkanélküliség gyökere orvoslásának szerezése a *termelés belterjeségének fokozása, a decentralizált mezőgazdasági ipar fejlesztése és a háziipari termékek értékesítésének megszervezése*. Az értékes előadásért Czettler Jenő elnök mondott köszönetet.

A mezőgazdasági gépek fejlődésének egyes újabb irányai. A Magyar Racionalizálási Bizottság és a földművelésügyi minisztérium által a mezőgazdaság gépesítésének előmozdítására szervezett tanulmányi bizottság *Khuen-Héderváry* Károly grófnak, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökének elnöklei alatt együttes gyűlést tartott, amelyen *Sass Gábor*, a magyaróvári gazdasági akadémia gépkísérleti állomásának vezetője nyilvános előadásban számolt be Németországban végzett tanulmányútja eredményéről. Előadásában kifejtette azt, hogy a mezőgazdaság mindinkább rászorul a korszerű gépek alkalmazására és az utóbbi időben Németország ezen a téren messzemenő eredményt ért el, ami szükségessé tette, hogy az új, korszerű mezőgazdasági gépek alkalmazását és az azokkal elért eredményeket közvetlenül Németországban tanulmányozzuk. Tanulmányútja során meglátogatta a legfontosabb német egyetemeket és műegyetemek mezőgazdasági gépkísérleti intézeteit, a Német Racionalizálási Bizottság különböző mezőgazdasági tudományos kutató és kísérleti intézetét és számos más, hasonló természetű intézetet. Sorra vette ezután a legfontosabb mezőgazdasági gépeket, ismertette a traktorok és általában a vontató gépek terén elért fejlődést, a talajművelő eszközök, a kapás-növények megművelésére szolgáló gépek, a burgonya- és répakiszedők, az úgynevezett „mindenes” gépek alkalmazását. Németországban igen behatóan foglalkoznak az amerikai származású arató-cseplőgépek tökéletesítésével, amelyek Németországban igen gyorsan terjednek. Ismertette ezután a különböző célra szolgáló mezőgazdasági gépek tökéletesítésére szolgáló új szerkezeteket; végül beszámolt a borními és a pomritzi munkakutató intézet munkásságáról, ahol gyakorlati kísérleteket folytatnak a mezőgazdasági munka racionalizálása érdekében. Németországban behatóan foglalkoznak a mezőgazdasági lakosság háztartási munkálatainak racionalizálásával is, hogy a falusi asszonyok munkáját minél inkább megkönnyítsék. Erősen terjed Németországban a villamos áram igénybevétele a mezőgazdaságban, amit lehetővé tesz az a körülmény, hogy a mezőgazdaság számára szolgáltatott villamosáram egységára igen olcsó. Nálunk is fokozódik a munkahiány, így a gépesítésre mind nagyobb szükség lesz és egyes új, korszerű gépek bevezetésében a tudomány, a mezőgazdaság és az a par képviselőinek nálunk is együtt kell működniük. Az előadásához többen szölkáltak hozzá. *Ordódy János* dr. ny. miniszteri tanácsos, a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet ny. igazgatója, *Szabó Gusztáv* dr. műegyetemi ny. r. tanár, országgyűlési képviselő, a budapesti Mezőgazdasági Gépkísérleti Állomás vezetője, *Kelemen Imre* dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, a gödöllői koronauradalom központi igazgatója, *Elek Ferenc* dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, földbírtokos, *Kovács Dániel* földbírtokos, a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara képviselője, *Erdős Jenő*, a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek R.-T. vezérigazgatója és *Kálmán József* műszaki kereskedő. Az előadónak és a felszólalóknak *Khuen-Héderváry* Károly gróf mondott köszönetet, kiemelve azt, hogy a magyar mezőgazdaságnak a mainál sokkal nagyobb mértékű gépesítésre van szüksége. A magyar mezőgazdaság gépesítésére irányuló munkában a gazdaközönségnek, tudományos köröknek és a magyar gyáriparnak együttes munkát kell kifejtetni.

Kolozsvár helyett Komáromban tartja az OMGE ideai állattenyésztési vándorgyűlését. Mult számunkban hírt adtunk, hogy az OMGE évenként szokásos állattenyésztési vándorgyűlésének megrendezését idén Kolozsvárról, a kapcsolatos gazdasági szemleket pedig a visszacsatolt keletmagyarországi észeken vette tervbe. Az előkészítés során megállapított elszállásolási és közlekedési nehézségek miatt a kolozsvári vándorgyűlést a jövő esztendőre kellett halasztani. Ehelyett az egyesület állattenyésztési szakosztálya június 22-én Komáromban kívánja ideai vándorgyűlést megrendezni és ezzel kapcsolatos állattenyésztési tanulmányútját június 20-22. napain a visszacsatolt barsvármegyei, valamint a csallóközi részeken vette tervbe, a kishéri és bábolnai állami ménésbirtok megtekintésével együtt. A tanulmányutat Budapestről kiindulva társasgépkocsikon teszik meg a résztvevők. A vándorgyűlésen és a szemleúton való részvétel feltételeit, valamint a szemleút részletes programját következő számunkban közöljük.

A bolgár szövetkezeti vezetők vidéki látogatása. A hazánkban időző bolgár vendégek tiszteletére a Falu Magyar Gazda és Földműves

Szövetség az Országos Magyar Bokréta Szövetséggel karöltve népies bemutatót rendezett a pestmegyei Galgahévíz községben, ahol a bolgár vendégek és magyar kísérőik *Ganeff Cristof*, a Bolgár Szövetkezetek Szövetsége elnöke és *Schandl Károly* dr. tiltkos tanácsos, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének elnöke vezetésével jelentek meg. Az ünnepi díszbe öltözött lakosság élén *Szekeres László* dr., a Falu Gazdaszövetség igazgatója mondott nagyhatású beszédet, amelyben a Falu Magyar Gazda és Földműves Szövetség vezetősége, *Mayer János* és *Schandl Károly* dr., valamint a szövetség táborába tartozó földműves nép nevében magyar szeretettel köszöntötte a bolgár testvéreket. Ezután *Ubrankovics Ernő* községi főjegyző köszöntötte meleg hazafias szavakkal a bolgár vendégeket, akiknek nevében *Nikoloff Iván*, a Bolgár Földműves Szövetség igazgatója mondott köszönetet a rendkívül meleg fogadtatásért. A bolgár vendégek és kísérőik ezután a leventetőthon előtti térre vonultak, ahol *Netter Dezső* iskolafelügyelő vezetésével a szinpompás népviseletbe öltözött aszszonyok, leányok és legények nagy tetszést kiváltó táncokat mutattak be. — A bolgár vendégek vidéki útjuk során megtekintették a Futura és a Nostra szolnoki gabonatarházát és átrakodó állomását. A gabonatarházat, amely egyike az ország legmodernebb ilyen intézményeinek, s további bővítés alatt áll, a bolgár szövetkezeti vezetők nagy érdeklődéssel szemlélték. *Vitéz Darányi Béla*, a Futura alelnök-vezérigazgatója ismertette a tárház jelentőségét és fontosságát, ami abban áll, hogy eredményesen segíti elő az Alföld és a Tiszavidék gabonatermesztésének megfelelő értékesítését. A bolgár szövetkezetek vezetőit a magyar szövetkezetek kirándulásuk során Kecskemétre és Kiskőrösre vitték, hogy bemutassák nekik az Alföldet és az ottani szövetkezeti intézményeket. *Kecskeméti Somssich Gyula* gróf, a MaSzOBSZ elnöke mutatta be a szövetkezet nagykiterjedésű pincéjét, *Schröder József* igazgató pedig a pince működési tervét ismertette. A bolgár vendégek meglátogatták még Kecskeméten a Hangya Szövetkezet gyümölcsösmagolóját, utána Kiskőrösre mentek át, Kiskőrösön is a MaSzOBSZ látta vendégül a bolgár szövetkezeti férfiakat, akik előtt *Kullmann László* dr. ügyvezető-igazgató ismertette a MaSzOBSZ intézményt. Délután a kunszentmiklósi és kiskőrösi gyöngyösbokrétát mutatta be az alföldi népviseleteket.

Megérkeztek a Németországban vásárolt tenyészjuhok. Gyapjútermelésünk a belső szükségletet nem fedezi, ezért messzemenő nemzetgazdasági érdekek fűződnek juhtenyésztésünk felkerüléséhez és gyapjútermelésünk fejlesztéséhez. Körülbelül egymillió darabbal kellene meg emelni juhállományunkat, hogy az ország gyapjűszükséglete teljesen fedezhető legyen. Finomabb minőségű gyapjúval megfelelően el vagyunk látva, de durvább és főleg B. minőségű gyapjúban számottevő hiányunk van. Ezt tartotta szem előtt a földművelésügyi miniszter, amikor nemesített német tenyészjuhok behozatalát határozta el, mert ez a juhajtó külföldi tartás mellett igen jó minőségű B. gyapjút termel és minden remény megvan arra, hogy a Felvidéken, Erdélyben és esetleg a Dunántúl egyes részein is jól meghonosodik. A miniszter megbízásából *Bathó Pál* miniszteri osztálytanácsos, az állattenyésztési ügyosztály vezetője és *Fáy Andor* jószágfőfelügyelő utaztak a juhok megvásárlása céljából Dél-Németországba, ahol 12 kiváló minőségű kos és 250 anyajuhot vásároltak, amelyekből a kolozsvári gazdasági akadémián és az alsószuki állami gazdaságban egy-egy törzsnáját fognak létesíteni. A német tenyészjuhok átmenetileg a zirci apátság előszállási uradalomában vannak, ahol azokat *Bánffy Dániel* báró földművelésügyi miniszter és *Bárczay János* államtitkár megtekintette és azok kiváló minőségéről nagy elismeréssel nyilatkozott. *Hagyó-Kovács Gyula* felsőházi tag, jószágkormányzó, az OMGE állattenyésztési szakosztályának elnöke kalauzolás mellett a vendégek megtekintették az előszállási uradalmat is, amelynek magas színvonalon álló gazdasági kultúráját és elért szép eredményeit nagy tetszéssel tanulmányozták.

Terv a honvédségi lóvásárlásoknak egyesületek útján történő rendezésére. Számos gazdasági és lótenyésztő egyesület részvételével május 16-án délelőtt az OMGE szűkebbkörű értekezletet tartott *Fodor Jenő* OMGE alelnök elnöklétével. A gyűlésen ismertetésre került az a terv, hogy a jövőben a honvédségi lóvásárlásokat azok sikere érdekében a meglévő lótenyésztő egyesületek és az arra vállalkozó törvényhatósági gazdasági egyesületek rendezzék. Mintegy 20 lótenyésztő, illetve gazdasági egyesület jelentette be az akcióba való bekapcsolódását. A gyűlésen megállapították a vásárok előkészítésének és rendezésének irányelveit. A gazdasági egyesületek kiküldöttjei részéről elhangzott felszólalásokból kidomborodott az a felfogás, hogy az érdekképviseleteknek az értékesítést előkészítő és szervező munkájába való bekapcsolódás mindenképpen kívánatos. Ugyanez a felfogás érvényesült a honvédelmi minisztérium és a földművelésügyi minisztérium képviselőinek felszólalásában. A gyűlés a hozzászólások elhangzása után úgy döntött, hogy a terv gyakorlati keresztülvitelére az irányelveket kidolgozza, azokat megküldi az érdekelt egyesületek-

nek, a honvédelmi minisztériumot pedig átiratban értesíti a lótenyésztő gazdatiszadalmi állásfoglalásáról.

A Bácska gabonatermesztése. *Gruzi Ferenc* dr. kir. főjegyző, a M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomás igazgatója az „Ungarischer Volkswirt” legutóbbi számában ismerteti Bácska jelentőségét a gabonatermesztés szempontjából. Az igen fejlett mezőgazdasági kultúrájú Bácska bújája már a békevilágban híres volt elsőrendű minőségéről. A Nagy-Magyarországon vizsgált összes búzá között a bácskai szolgáltatja a legjobb eredményt, a jugoszláv uralom alatt azonban sokat vesztett jó minőségéből, mert egy időben a francia *Profflic* búza tért hódított és csak 1939-ben kezdték ott ismét a magyar Bánykúti búzá propagálni. A Bácska fontossága, mint gabonatermő vidék, bennünket az elé az igen sürgős feladat elé állít, hogy e vidéket a jelentőségét megillető tudományos felszerelés igénybevétele útján az anyaország gazdasági rendjébe mielőbb beillesztjük.

Takarmányrépa magtermelői figyelmébe. Az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézet közlése alapján felhívjuk a takarmányrépa magtermelői figyelmét arra, hogy a 10,290/1939. M. E. sz. kormányrendelet a takarmányrépamag forgalmazását teljes mértékben állami ellenőrzés alá helyezte. Azért mindazok, akik takarmányrépamagot forgalombahozás céljából természetben akarnak, ebbeli szándékukat tartoznak az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézetnek (Magyaróvár) bejelenteni. Az 1941. évben kiültetett répamaghozók bejelentését azonban csak abban az esetben veheti tudomásul az intézet, ha a dugványok átvizsgálása még az 1940. évben az intézet részéről megtörtént. A folyó évben dugványterés céljára elvetett vetésterület haladéknél bejelentendő. A bejelentésnek tartalmaznia kell: 1. a gazdaság nevét, 2. a termelőhelyét, 3. a fajta nevét, 4. a fajta származását és 5. a terület nagyságát. Megjegyezzük, hogy a 2550/1941. M. E. sz. kormányrendelet értelmében a magyar állami minősítést nyert eredeti magyar nemesített növényfajták utántermésztésének forgalomba hozása nem lehetséges. Tehát amennyiben az egyes gazdaságok ilyen államilag elismert, vagy törzskönyvelt eredeti magyar nemesített fajtát szándékoznak utántermesztetni, akkor az abból származó mag nem lesz ólomzárható, illetve forgalomba hozható. Államilag elismert nemesített takarmányrépa-jákból eladás céljára történő magtermesztés csak a nemesítővel kötött elítelmagszaporítás szerződésével kapcsolatban lehetséges, mert nemesített fajta vetőmagját csak a nemesítő forgalmazhatja. A bejelentéssel egy időben minden takarmányrépa-dugványteremő és minden magtermő terület kat. holdja, illetve minden megkezdett holdja után 4 pengő ellenőrzési díj küldendő be postautalványon az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézetnek.

Silőépítések támogatása. A m. kir. földművelésügyi miniszter, tekintettel a silőgazdálkodás nagy jelentőségére és a mult évi silőakció kedvező eredményére, a mult évben megkezdett silőépítési akciót és ezen belül a silőépítő gazdák anyagi támogatását ez évben szélesebb alapokra kívánja fektetni és az akciót a visszacsatolt erdélyi részekre is kiterjeszti. Az akció lebonyolításával a kerületi mezőgazdasági kamarákat, az erdélyi részeken pedig az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet bízza meg. Silőépítési segélyben részesülhet minden földtulajdonos, vagy bérlő, aki 300 kat. holdnál nem nagyobb földterületen gazdálkodik. Segély csak olyan silő után fizethető ki, amely betonból, téglából, vagy kőből épült és méretei az előírásnak megfelelnek. A silőépítési segélyre engedélyezett keret 178.000 P, amelyből elsősorban a mezőgazdasági iskolát vagy tanfolyamot végzett aranykalásos és ezüstkalásos gazdák, továbbá hadirokkant, vitéz és tűzharcos kiscgazdák részesítendők előnyben.

Német és olasz hizómarhaárak felemelése. A „Köztelek” május 18-án megjelent 20. számában közöltük, hogy május 1-től visszamenően mind olasz, mind német viszonylatban (Cseh-Morva Protektorátust is beleértve) berakásra került, illetve kerülő hizómarhákért az eddigi árak helyett 10 fillérrel magasabb árak kerülnek a M. Kir. Kereskedelmi Hivatal rendelkezésére kifizetésre elősúly kg-kint, minősítés és érkezési súly alapján. A fentiek alapján az árak a következőképp alakulnak: *Olaszországi viszonylatban* (külföldi érkezési súly után kg-kint): I. o. ökör 1,42, II. o. 1,29, III. o. 1,13, I. o. üsző 1,33, II. o. üsző 1,21, III. o. üsző 1,07, I. o. bika 1,29, II. o. bika 1,19, III. o. bika 1,07, I. o. tehén 1,18, II. o. tehén 1,11, III. o. tehén 1,07 pengő. *Németországi viszonylatban* (külföldi érkezési súly után kg-kint): I. o. ökör 1,42, II. o. ökör 1,29, III. o. ökör 1,13, I. o. üsző 1,33, II. o. üsző 1,21, III. o. üsző 1,07, I. o. bika 1,29, II. o. bika 1,19, III. o. bika 1,07, I. o. tehén 1,18, II. o. tehén 1,11, III. o. tehén 1,07 pengő. Ha a kifizetésre kerülő ellenértéket szövetkezet vagy kereskedő és nem közvetlenül a hizláló gazda rendelkezésére bocsátja, úgy a tíz filléres áremelés teljes egészében a gazdát illeti, hacsak ezzel ellenkező írásbeli megállapodás nem létesült a hizláló gazda és a lebonyolító szövetkezet, illetve kereskedő között.

Mezőgazdasági munkafelügyelő- és munkáskimálat. Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint a következő munkások és munkafelügyelők keresnek elhelyezkedést: Bihar vármegye területén mezőgazdasági munkások nagyobb számban elhelyezést keresnek aratási és idénymunkára, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 17. sz. Nyitra-Pozsony vármegye területén időszakos (nem sommás) munkások várnak elhelyezésre, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Érsekújvár. Szatmár vármegye területén nagyobb számú mezőgazdasági munkás keres elhelyezést időszakos, aratási vagy cséplési munkára: cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Szatmárnémeti. Kárpátalja területén a mezőgazdasági munkások nagy számban várnak elhelyezést időszakos, aratási vagy cséplési munkára, cím: közigazgatási kirendeltségi gazdasági felügyelőség, Huszt vagy Ungvár, vagy Munkács. Szabolcs vármegye területén mintegy 2000 mezőgazdasági munkás és 25 gazdasági cséplő vár elhelyezésre, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Nyíregyháza. Csanád-Arad-Torontál vármegye területén mintegy 700 mezőgazdasági munkás vár elhelyezésre, aratási, cséplési vagy időszakos munkára. Máramaros vármegye területén mezőgazdasági munkások várnak elhelyezésre, aratási, cséplési, vagy időszakos munkára. Borj Rudolf (Pálmonostora, Újostás, Pest megye) mintegy 100 munkásával elszerződne aratási, cséplési vagy idénymunkára. Urban István és Parsang Gábor (Tápióság) 30 pár munkással elhelyezkedni aratási, cséplési vagy idénymunkára. Bozók Mihály (Kartal, Baross-u. 68. sz., Pest vm.), nős, családostól, cséplőgépművelő, mint fűtő alkalmazást keres. Gozman János, nős, családostól, gazdasági cséplésnek elszerződne lovak mellé, megkeresés: özv. Kordics Dánielné címén, Budapest, Akácfa-utca 27., II. emelet. Lénárt János (Adács, 445. sz.), nős, családostól, 4 gyermeke van, gazdasági cséplésnek elszerződne. Horváth Sándor (Tápióság, Annadrássy-út 452. sz.), 38 éves, nős, 3 gyermeke van, gazdasági cséplésnek elszerződne, lovak mellé. Minich Mihály, Rákoshegy, Szeged-útca 5. sz. alatti lakos elhelyezkedést keres, nevezett 47 éves, nős, r. k. vallású, családostól (2 katonaféle van), érettségizett, a ruszin és horvát nyelvet szóban és írásban bírja, 20 éves gazdasági gyakorlattal rendelkezik. Széleskörű gazdasági és tisztviselői minőségben teljesített szolgálatairól kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Bármilyen mezőgazdasági munkára (ispáni, magtárosi, kulcsári, cséplőellenőri, időszakos stb.) jelentkezik. Állattenyésztés- és értékesítés-, cukoripar- és kendertermelés- és erdőgazdálkodás nagy gyakorlattal bír. Rácz Zsigmond (Szatmárnémeti, Batiz-u. 12.) kovácsmester, gazdaságban elhelyezkedne, szerszámokkal azonban nem rendelkezik. Papp László (Batiz, Gombás), Orosz József (Szatmárnémeti, Hegyi-út 105.), Suta Ignác (Szatmárnémeti, Lókert, Fűrész-utca 18.) bármilyen mezőgazdasági munkát elvállalnak. Takács András erdélyi menekült, nős, református vallású, mint kertészeti szakmunkás bármilyen kerteszetben elhelyezkedne, tekintettel arra, hogy menekült, a szállítási költséget az államot terhel, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Nagyvárad. Romanovics István, 21 éves, nőtelen, szakképzett kertmunkás, gyümölcskertész, elhelyezkedést keres, cím: Budapest, XIII. Petneházi-u. 13., Isz. 17. Oláh Imre, 65 éves, szőlészeti szakiskolát, pinceszteri tanfolyamot, gépirő tanfolyamot végzett, 4 középiskolája van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, elhelyezkedést keres, cím: Máriabesenyő, Fő-út 6. sz. Győry Imre (Tornalja, Gömör megye), 38 éves, nős, 3 gyermeke van, 2 polgárit és 2 éves gazdasági szakiskolát végzett, 4 és 1/2 éves gazdasági gyakorlata van, (ispáni, gyakorlonki, gazdai, kulcsári) állást keres. Jadvolszky József, Nagykatá, 60 társával aratási, cséplési, vagy idénymunkára elszerződne.

NYILTTÉR.

(A rovásban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Cséplőgarnitúra eladó.

1380 mm.-es szekrény (Hofherr-Schranz), 8 lőerő-kazán (Clayton-Shuttleworth) elevátorral, szifon-zattal. Ugyanott vetőgépek, egyéb gazdasági felszerelési tárgyak, 20 hl.-es fedett tartály és járgányos kocsiszármazék-előadó.

Cím: Kuffler Endre, Zalalövő.

SZIVÓGAZMOTOROK CSUTKA ÉS FA-TÜZELÉSRE.

MOTOR ÉS GÉRGYÁR MARTOS ÉS HERZ Bpest, XIV. Erzsébet királyné-útja 87.

GÉPSZÍJ.

szükségletét a közelgő csépléshez még idejében szerezze be

"AGRA"

bőr, gépszíj és technikai bőrgyárnál, Budapest, V. Várográdi-utca 2. (Szent István-körút 22.)

Telefon: 128-899 Alapítási évi 1896

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiacán az ismert körülmények folytán a forgalom úgyszólván teljesen szünetelt. A heti piacokra a felhozatal szemes terményekből egészen jelentéktelen, mert a terményfelesleg — úgyszólván a megnagyobbodott ország minden részében — teljesen kimerültek. A gazdasági közönséget az értékesítési lehetőségeknél most már jobban érdekli a jövő termés sorsa. A rendkívül sok csapadék, a hideg és a fagy a növények fejlődését április és május havában sokhelyütt késleltette, másutt pedig a vetési munkálatokat akadályozta. Az árvek pusztítása folytán az idén is sok terület vetése maradt májusra és júniusra, úgyhogy a későbbi vetési növények: köles, muhar, stb. vetőmagjának beszerzésével is szaporodik sokhelyütt a gazdák gondja.

A gabonaárutőzsde árai változatlanok. A búza minőség szerint 24—24.50, a rozs 20—, a zab 22-70, a kukorica 21-20, a sörárpa minőség szerint 25—27—, a takarmányárpa 21—24— pengő budapesti paritásos viszonylatban.

A nemzetközi gabonapiacán szilárd volt e héten is az irányzat. Chicagóban a májusi búza, amelyben a határidőpiac már csak lebonyolító tüzleket kötnék, bushelenkint 1 dollár fölé emelkedett. De későbbi határidőre is csak magasabb áron jelentkeztek eladók, úgyhogy a szeptemberi búza elérte a 102 centes árfolyamot. Most egy éve — a háború nyolcadik hónapjában — Chicagóban a következő búzáruk voltak érvényben: májusra és júliusra 82, szeptemberre 84 cent. Az áremelkedés tehát meghaladja a 20%-ot, ami nagyrányú, ha figyelembe vesszük, hogy a tengerentúli gabonakiviteli lehetőségek továbbra is olyan csekélyek, hogy komoly exportról egyelőre szó sem lehet. Washingtoni jelentés szerint a földművelésügyi kormány májusi terméslétsége kedvezőtlen számokat tartalmazott és ez élénk vásárlási tevékenységet eredményezett. Az európai gabonapiacokon nem változott a helyzet. A kontinens úgyszólván minden vidékén határozott hiány van kenyérmagvakban, ami a fogyasztás korlátozásának további kiterjesztését eredményezte. A legnagyobb hiány gabonaneműkben Franciaországban van — ahol pedig néhány évvel ezelőtt még exportra is volt felesleg — és az új termés sem kecsegtet bőséges hozammal. Dél-Franciaországban rövidesen sor kerül az aratásra, de a hivatalos körök megállapítása szerint a szükséges fogatékos kielégítés is kétséges huzamosabb időre. Svájc mindenféle szemesterményre vevő. Ezidőszent minden behozatali reménységük némi orosz zab Litván vidékéről, ahonnan az elmúlt esztendőben is szállítottak a helyetknek komolyabb mennyiségeket. Abraktakarmány-cikkek iránt Svájcól kezdve a kontinens úgyszólván minden állama igen élénken érdeklődik, kivétel szempontjából azonban csak két ország jöhet számításba. Az első Törökország, a második Románia. Az árak jelentékenyen emelkedtek és a múlt hónapi kötésekkel szemben a törökök csak 10%-kal drágábban hajlandók már készárut szállítani.

A külföldi terménytőzsde árjegyzései: Chicagóban a búza májusra és júliusra 101—100, a kukorica májusra és júliusra 73—74, a rozs májusra és júliusra 51—59 cent. A winniepi gabonapiacán májusra és júliusra a búza 75—77 centtel kötötték. Newyorkban a Northern Manitóba 93, a Redwinter 119, a Hardwinter búza 121, a rozs 68, a kukorica 87 cent. Buenos Airesben a búza júniusra 6-78, augusztusra 6-88, a lenmag 9-35 pezó. Rosarioban a búza 6-64, a lenmag 9-22 pezó júniusra szállításra.

A szabadforgalmú termények piacán három árucikk iránt mutatkozik a mai viszonyok között élénken mondható érdeklődés. Elsősorban kölest keresnek, amelynek az árviszonya vidékeken a vetése csak ezután indul meg. A vetőmag előreláthatóan továbbra is keresett lesz, mert sokhelyütt még júniusban is fognak kölest vetni. Különösen a vörösbű keresett, a fehér és vegyes inkább elhanyagolt. A készletek is aránylag a legnagyobbak vörös kölesből. Muharmag iránt is élénk az érdeklődés. A gyengébb minőségű áru pillanatnyilag csak nehezen helyezhető el. A készletek főleg közraktári tételek, de vannak még felesleg a Dunántúl egyes részein, amelyeket főleg a Tiszántúlra szállítanak. A harmadik árucikk a tavaszi búkköny, amely iránt május második felében ismét megjelent az érdeklődés. Kiviteli célokra keresnek kocsiarakmánytéseket, kimondottan prima minőséget, amelyből a kínálat azonban már gyér. A felkínált tételek között sok a zabbal erősen kevert áru, amely kivételre kevésbé felel meg. Az üzletkötések elsősorban dunántúli, zalamegyei származású készáruban jöttek létre. Végül megemlítjük, hogy a fehérheremagra is jelentkeznek vevők és miután a felesleg igen csekélyek, az egészen kis tételeket is megvásárolják. A Kis-Alföldön Ipolyás környékén, továbbá a Dunántúlon Zirc vidékén vannak némi készletek. A 90%-os tisztaságú áru 560—580 pengő.

Termény- és takarmánytélék.

Gabonaneműk. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1941 május 21. Az árak budapesti paritásban, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. (A kukorica árjegyzése szünetel.) Búza, 78 kg-os 24—, Rozs 20—, Sörárpa 25—, elsőrendű 26—, kiváló 27—, ipari, 68 kg-os 24—, Takarmányárpa, elsőrendű, 65—66 kg-os 22—, középminőségű 21—, Zab 22-70.

Lisztpiac. (A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság árjegyzése.) 1941 május 21. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos malmi feltételekkel, helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendők. Budapesti malmszt: Búzaliszt: Búzadara 45-23-46-03, Ögg, Ög, Of 44-23-45-03, egységes kenyérliszt 31-50-32-10, Rozsliszt: Egységes rozsliszt 31-60—, Vidéki malmszt: Búzadara: 45-23-46-73, Ögg, Ög, Of 44-48-45-98, egységes kenyérliszt 32—34-22, Rozsliszt: Egységes rozsliszt 32-09-33-55.

Balatoni halliszt. (A Balaton Halászati R.-T. jelentése.) 1941 május 19. A balatoni halliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 54— pengő.

Különléle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1941 május 21. Az árak budapesti paritásban, a *gal jelölték ab feladóállomás, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Köles fehér 42—, vörös 40—, egyéb 39—, kék mák* 230—235—, borsó sterilizált*, Viktória 51-60, zöld (expressz) 41-60, lenese sterilizált* nagyszemű 63-60, középsemű 51-60, kisszemű 41-60, bab* fehér gyöngy 44-60, fehér hosszú, sopronkörnyéki állomásokról 49-60, egyéb állomásokról 47-60, fehér lapos, dunántúli és szatmári állomásokról 49-60, fehér egyéb állomásokról 47-60, szokvány dunai 42-60, dunántúli 41-60, felsőmagyarországi 40-60, gömbölyű fűrj 48-60, hosszú fűrj 46-60, barna 39-60, tarka 38-60, bíborheremag* 165—180—, muhar 78—, búkköny tavaszi 50—, cirok 40—41—, csillagfűt fehér, lapos* 32—, finom búzakorpa, zsákostul helyt Budapest 16-60—17-05. A készáruipiacon kötött tényleges ügyletek. Muharmag: 10 és 15 q minta szerint, budapesti paritásban 78—; 50 q minta szerint, budapesti paritásban 73—, Csillagfűt: 400 q minta szerint, budapesti paritásban 32—; 400 q minta szerint, budapesti paritásban 32—; 5 q minta szerint (Budapest) 230—; 5 q minta szerint (Budapest) 233—, Kendermag: 62 q ólomzárólt (Budapest) 101-50; 5 q minta szerint (Budapest) 105—.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.) 1941 május 23. A magpiac forgalma már általában csendes, csupán a most elvetésre kerülő magfélésegek, mint a muhar és a köles iránt mutatkozik gazda részéről élénk érdeklődés. Az árjegyzések az elmúlt hét folyamán változatlanok maradtak. Árak helyt vidéki vasútállomáson, 100 kg-kint, minőség szerint: uradalmi kék mák 230—235—, bíborheremag 165—180—, cirok 40—41—, Az árkománybizottság által megállapított árak: köles fehér 42—, vörös 40—, egyéb 39—, Viktória-borsó, sterilizált 51-60, expresszborsó, sterilizált 41-60, lenese nagyszemű, sterilizált 63-60, középsemű, sterilizált 51-60, kisszemű, sterilizált 41-60, lucernamag, ólomzárólt, fehérbács 570—, lóheremag, ólomzárólt, fehérbács 280—, muhar 78—, tavaszi búkköny 50—, csillagfűt, fehér, lapos 32— P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásár-igazgatóságának jelentése.) 1941 május 20. Árak métermázsánként pengőben: réti széna 9-50—9-75, IIa 9—, IIIa 7—; muhar széna 9-50, lucernaszéna 12-75, zabosbúkköny széna 10—, zabszalma 5-85. A felhozott 27 kocsi takarmányból 15 kocsival kelt el.

Budapesti sertéstitakarmány- és szalmaárak. (Budapest székesfővárosi vásár-igazgatóságának jelentése.) A józsefvárosi pályaudvaron 1941 május 12-én és 15-én jegyzett nyágereskedelmi árak réti széna 10-80—11—, lucernaszéna 13-80—14—, lóhereszéna 12-30—12-50, zabosbúkköny széna 11-05—11-25, tavaszi szája 6-80—6-90, rozszalma 6—6-10, búzaszalma 5-80—5-90 P q-kint.

Állatok- és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) A május 21-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: bika Ia 69, Ia 43, IIIa 3, ökör Ia 49, IIa 128, IIIa 7, tehén Ia 45, IIa 204, IIIa 79, bivaly Ia 8, IIIa 8, összesen 643 darab. A vásár irányzata élénk volt. Eladatlan nem maradt. Május 16—21-ig, közvetlen a vágóhídra 443 szarvasmarha érkezett, —66—1-30 pengős kg-kinti becslési áron. Árjegyzés elősúlyban: bika, magyar Ia 1-02, tarka Ia 1-14—1-18, kivételesen 1-21—1-23, IIa 1—1-12, IIIa 1—82—96, ökör, magyar Ia 1-24, IIa 1-10—1-22, tarka Ia 1-24—1-36, kivételesen 1-40, IIa 1-01—1-23, IIIa 1—80—96, tehén, magyar Ia 1-16—1-22, IIa 1—90—1-12, tarka, Ia 1-21—1-30, kivételesen 1-31, IIa 1—94—1-20, IIIa 1—74—93, bivaly, magyar —72—90, növendék —87—1-24, kicsontozni való —40—73 pengő kilogrammonként.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) 1941 május 20. Felhajtás 288 darab szopos borjú, mind elkelt. Árjelzés elősúlyban: Ia 1-48—1-62, IIa 1-44—1-57, IIIa 1-14—1-36. A vásár irányzata tartott volt.

Tenyészmárhák és jármosökrök. (A Magyar Mezőgazdák Állatártekesítő R.-T. jelentése.) 1941 május 23. Ia belsődi jármosökrök és beállítani való tinó (tarka) 580—680 kg-os 1-06—1-14, Ia belsődi jármosökrök és beállítani való tinó 480—550 kg-os 1-06—1-12, Ia fehér jármosökrök 1-10—1-20, 1 1/2 éves tenyésztendő 1-25—1-35, fiatal, hasas és friss fejű tehén 1-25—1-35.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepekének jelentése.) 1941 május 21. Szerdán a vásárra 1379, a vágóhídra 417 darab volt a felhajtás. A következő árakat jegyezték: Prima uradalmi, 170 kg-on felül 2—, 155—170 kg-os 1-96, 140—155 kg-os 1-92, konkasúldó 1-86, közép uradalmi és jobb szedett, 110—140 kg-os 1-86, Ia öreg 1-84, szedett, legalább 100 kg-os 1-66, 170 kg-nál könnyebb öreg 1-76, hasított szalonnás félsetés 2-55, Ia hasított angol sonka félsetés 2-61, IIa angol sonka félsetés 2-55, könnyű hasított félsetés, körülbelül 100 kg-ig 2-48, jó öreg, hasított 2-48, öreg silány, hasított 2-43, kanlót 2-37, szalonna, bőrről 2-44, háj 2-90, zsír 3-10, tőkehús 2-58, süldő 35 kg-on felül 75 kg-ig ivartalanított, szimultánzótt és oibán ellen oltott ab gazdaság 1-90, Pénteken a vásárra 1875 darab sertést hajtottak fel.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) A május 21-én tartott heti lóvásáron a forgalom lanyha volt. Felhajtottak 517, eladtak 231 darabot. Árak: Csikó 90—500—, könnyebb kocsielő (hintós és jukker stb.) 600—1000—, igás kocsielő (nehéz nyugati fajta) 600—1300—, igás kocsielő (könnyű nyugati fajta) 350—590—, szamár 100—160—, alarendelt minőségű ló 130—340—, vágóló 75—340—, P. Fővárosi vágóra 71, vidéki vágóra 37 darabot vásároltak.

Vidéki állatvásárok. (Az Országos Mezőgazdasági Üzemi és Termelési Költőszervező Intézet árstatisztikai osztályának jelentése.) A vásárok túlnyomórészt élénk lefolyásúak, sertések iránt változatlanul élénk a kereslet. Jelentéseink a következők (az árak után zárójelben közöljük a felhajtott mennyiségeket): Csongrád (Csongrád vm.), április 25.: Csikó

1 évesig 150—300, vágóló 60—160, 100—220, ökör 30—25—40, fél éves se kecske 35—50, k hajtottak 612 szalovat, amelyből 2 darabot, 692 juho amelyből 62 darab Ökör 100—130 (12 140—150 (40), bea tott malac 450—400—600 (50), neh Losone (Nógrád vm 30—100 (240), növé 110—140 (55), vála Beállítani való süll (110), nehéz igásló pes felhajtás mel volt élénk kereslet Ökör 100—120 (4 tani való süldő 16 (118), növendék 35—45 (698), kön 600—800 (40) pen volt. Korond (Ud tehén 400—550, n 100—150, választ igásló 400—450, ju A felhajtás és a kes Pétervárosra (Heve 80—140 (200), né borjú 110 (30), vá 90—100 (150), bá felhajtás mellett a kedtek. Kereslettel (19) tehén 120— választott borjú 1 450—950 (250), n bonkint. Főként l volt. Szekszárd (növendékmalha 1 könnyű igásló 30 darabonként. Gyón 135 (150), tehén 1 (130), választott tani való süldő 1 (350), könnyű igás (25) pengő darabot emelkedtek.

Tej és tejtermé ságának jelentése.) ban, 1941 május 1 Teljes tej (kicsiny (tömb) kg-ja, édes színből készült 4-6 csomagban) nagyb tehéntúró (kicsiny sajt) kg-ja 2-50—2 sajt) kg-ja 2-60. A

Juhgolyó. Az szült, teljesen zsíro gomolyáért, a term nas nélkül, kg-kint sen úgy értenéd, h közvetlenül szállít gós arát helyt, va fuvarát a szövetkez saját juhgolyókat (kereskedő) útján kőségű gomolyáér keséhez tisztán 2

Baromfi és to ságának jelentése.) ban, 1941 május 12 aranypengőben. É sűtni való 3-40—4 3-40, liba, bizott 2 kakas 2—2-30, 2—2-90, csirke, 3-20—4-50, friss v Ia 3-10—3-70, IIIa 2—3-40, IIa 5—9—, pulyka A forgalom közepes kicsinyben 2-20—2 kiolvasva 2-10—2 ingadoznak.

Zöldség és ny gatóságának jelent nokokban, 1941 mázsánként, aran 24—, IIa 8—, Ia 16—24—, karalábé zöldjéve levéllel 200—3 280—, IIa 200— 110—, közönsége 3—15—, fók 140—, cékla Ia újdonság 25—7 5—13—, IIa nemesített Ia 120 fojtott 17-40, Gü 11-50, Ella 10-25, champignon gom János-napi retek retek, szabadföldj 170—300—, z való 20—100— 500—, rebarbara

1 évesig 150—300, csikó 3 évesig 200—450, igásló 200—500, vágóló 60—160, szopóborjú 80—120, növendékmarha 100—220, ökör 300—500, tehén 260—700, választási malac 25—40, fél éves sertés 40—70, bárány 12—20, juh 40—60, kecske 35—50, kecskegida 6—8 pengő darabonként. Felhajtottak 612 szarvasmarhát, amelyből 406 darabot, 451 lovat, amelyből 220 darabot, 792 sertést, amelyből 532 darabot, 692 juhot, amelyből 156 darabot és 130 kecskét, amelyből 62 darabot adtak el. *Érd (Fejér vm.), május 5.*: Ökör 100—130 (12), tehén 120—140 (200), növendékmarha 140—150 (40), beállítani való süldő 180—200 (60), választott malac 450—550 (180) fillér kg-kint. Könnyű igásló 400—600 (50), nehéz igásló 600—800 (6) pengő darabonként. *Losonc (Nógrád vm.), május 8.*: Ökör 90—110 (160), tehén 80—100 (240), növendékmarha 80—100 (90), választott borjú 110—140 (55), választott malac 230—250 (268), fillér kg-kint. Beállítani való süldő 50—110 (100), könnyű igásló 300—500 (110), nehéz igásló 400—800 (48) pengő darabonként. Közepes felhajtás mellett, a sertés és a növendékmarha iránt volt élénk kereslet. *Felsőszeli (Nyitra-Pozsony vm.), május 7.*: Ökör 100—120 (47), választott borjú 140—150 (72), beállítani való süldő 160—170 (113) fillér kg-kint. Tehén 450—550 (118), növendékmarha 350—400 (179), választott malac 35—45 (698), könnyű igásló 400—600 (105), nehéz igásló 600—800 (40) pengő darabonként. A vásár irányzata élénk volt. *Koronád (Udvarhely vm.), május 14.*: Ökör 450—500, tehén 400—550, növendékmarha 200—300, választott borjú 100—150, választott malac 22—25, süldő 30—45, könnyű igásló 400—450, juh 25—30, bárány 6—8 pengő darabonként. A felhajtás és a kereslet igen gyenge volt, az árak lankadozóak. *Pétervárosa (Heves vm.), május 14.*: Ökör 90—110, tehén 80—140 (200), növendékmarha 100—110 (100), választott borjú 110 (30), választott malac 300—400 (25), juh (nyírva) 90—100 (150), bárány 80—100 (60) fillér kg-kint. Nagy felhajtás mellett a vásár élénk lefolyású volt, az árak emelkedtek. *Keresztúr (Somogy vm.), május 15.*: Ökör 110—120 (10) tehén 120—140 (120), növendékmarha 100—110 (52), választott borjú 120—145 (40) fillér kg-kint. Könnyű igásló 450—950 (250), nehéz igásló 800—1400 (420) pengő darabonként. Főként lovat kerestek, különben a forgalom csekély volt. *Szekszárd (Tolna vm.), május 19.*: Ökör 108—113, növendékmarha 103—110 fillér kg-kint. Tehén 340—750, könnyű igásló 300—800, nehéz igásló 700—1000 pengő darabonként. *Gyöngyös (Heves vm.), május 19.*: Ökör 120—135 (150), tehén 130—150 (250), növendékmarha 150—160 (130), választott borjú 160—180 (180) fillér kg-kint. Beállítani való süldő 120—150 (200), választott malac 45—70 (350), könnyű igásló 300—900 (300), nehéz igásló 600—1200 (25) pengő darabonként. A vásár élénk volt, az árak erősen emelkedtek.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazgatóságának jelentése.) A nagyvásártelen és a vásárcsarnokokban, 1941 május 12-től 17-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben) literje —34, tejfel literje 1-30, teavaj (tömb) kg-ja, édes tejszínből készült 4-20, pasztórozott tejszínből készült 4-60, államilag márkázott teavaj (10 dkg-os csomagban) nagyban kg-ja 4-90, tehéntúró kg-ja 1-40, sovány tehéntúró (kicsinyben) kg-ja —80, juhtúró kg-ja 2-30, juhsajt kg-ja 2-50—2-60, emmentáli sajt kg-ja 3-60, Uappista sajt kg-ja 2-60. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Juhgomolya. Az OMTK központja a tisztán juhtejből készült, teljesen zsíros, elsőrendű, kellemes ízt és szikrád juhgomolyáért, a termelés helyén a termelő kezéhez, minden levonás nélkül, kg-kint tisztán 2 pengőt fizet. Ez az ár természetesen úgy értendő, hogy amennyiben a termelő a juhgomolyát közvetlenül szállítja a központ részére, úgy a kg-kinti 2 pengős árat helyt, vasúti feladóállomás fizeti, vagyis a vasúti fuvart a szövetkezeti központ viseli. Amennyiben az OMTK saját juhgomolyagyűjtő állomása, vagy megbízott gyűjtőjük (kereskedő) útján venné át a gomolyát, úgy a megfelelő minőségű gomolyáért kg-kint minden levonás nélkül a termelő kezéhez tisztán 2 pengős árat fizettet ki.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazgatóságának jelentése.) A nagyvásártelen és a vásárcsarnokokban, 1941 május 12-től 17-ig jegyzett árak kilogrammonként, aranypengőben. *Élő baromfi*: csirke, rántani való 3—4—, sütni való 3-40—4-20, tyúk 2-50—2-80, ruca, hizott 3-20—3-40, liba, hizott 2-80—3-50, pulyka, hizott, tojó 2-30—2-70, kakas 2—2-30. *Leölt baromfi*: tyúk Ia 2-70—3-30, IIa 2—2-90, csirke, friss vágású, hizalt Ia 4-50—5-50, IIa 3-20—4-50, friss vágású, szedett IIa 2-30—3-50, ruca, hizott Ia 3-10—3-70, IIa 2-80—3-40, liba, hizott Ia 3-20—3-70, IIa 2—3-40, libamáj kicsinyben, nagy 8—14—, kicsi 5—9—, pulyka, hizott, tojó 2-40—3—, kakas 1-60—2-20. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. *Tojás* vidéki (batyús), kicsinyben 2-20—2-40, ládaáru, eredeti 2-10—2-20, ládaáru kiolvasva 2-10—2-30. A tojásforgalom közepes, az árak ingadoznak.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazgatóságának jelentése.) A nagyvásártelen és a vásárcsarnokokban, 1941 május 12-től 17-ig jegyzett árak méter-mázsánként, aranypengőben. *Zöldség*: sárgarépa Ia 12—24—, IIa 8—16—, petrezselyem, makói 30—40—, Ia 16—24—, IIa 14—18—, zeller, Ia 50—80—, karalábé zöldjével (100 db) 8—16—, karfiol, újdonság, levéljével 200—300—, tisztított (kicsinyben) Ia 250—280—, IIa 200—250—, vöröshagyma, makói 90—110—, közönséges Ia 75—100—, zöldjével (100 csomó), 3—15—, fokhagyma Ia 140—180—, IIa 100—140—, cékla Ia 8—16—, IIa 4—10—, kelkáposzta, újdonság 25—70—, fejés saláta, szabadföldi (100 fej) Ia 5—13—, IIa 2—6—, melegágyi 8—16—, torma, nemesített Ia 120—250—, IIa 100—140—, burgonya fajtott 17-40, Gúlhaba 11-85, nyári rózsza 12-35, őszi rózsza 11-50, Ella 10-25, Krüger 8-90, Wohlmann 9-40, kifli 19-10, champignon gomba Ia 280—380—, IIa 200—340—, János-napi retek (100 csomó) 6—28—, kicsi, hónapos retek, szabadföldi (100 csomó) 1—24—, uborka, újdonság 170—300—, zöld paprika, újdonság (100 db), tölteni való 20—100—, apró, hegyes 10—40—, tők, újdonság 500—, rebarbara 15—50—, spárga, extra, szőlő 140—

200—, szőlő 100—170—, sóska, szabadföldi 20—50—, paraj, tisztított 10—50—, gyökérces 8—38—, A forgalom közepes, az árak emelkedtek. *Gyümölcs*: alma, elsőrendű, nemesfajta 140—250—, másodikrendű, nemesfajta 140—170—, közönséges válogatott 80—140—, cseresznye, újdonság 400—600—, számacca 200—500—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazgatóságának jelentése.) A nagyvásártelen és a vásárcsarnokokban, 1941 május 12-től 17-ig jegyzett árak kilogrammonként, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint 2—2-60, jegelt, nagyság szerint 1-40—2-20, harcsa, élő, nagyság szerint 3—4—, jegelt, nagyság szerint 2-40—2-80.

Borpiac. (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1941 május 21. A borpiacra az elmúlt héten a borkereskedelmek megkezdte az exporttal kapcsolatos intervenciós vásárlásait. Az érdeklődés elsősorban a minőségi borvidékek felé fordult, de más vonatkozásban is éreztetni kezdte hatását. Az ár az Alföldön, kommerszborvidékeken, az alacsonyfokú boroknál 8-50—9—, jobb fajta boroknál 9—9-50 P között mozogt hi-fokonként. A minőségi borvidékeken az árak tartottabbak és ott intervenciós áron alul bört vásárolni nem lehet. A kereskedőknek az export során kivitt borok megfelelő mennyiségét intervenciós áron kell vásárolniuk.

Szesz. Az egyedárúságnál az összes szeszféleségekben a forgalom változatlan áron a múlt heti keretek között mozgott.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra a forgalom e héten is csendes keretek között mozgott és a adások változatlanul tartott áron letesültek. *A törkölypálinka* 8—8-20, *a seprőpálinka* 8-20—8-30, *a szilvrium* 9-20—9-30, *a barackpálinka*, minőség szerint 11—12—, *alacsonyfokú borpiacot* 13—13-50 pengős áron kejt el + 4% forgalmi adó. *A borpiacot avinálási cikokra* 11—12— pengős áron jegyezték. Az árak 10,000 literfokonként III. táblázat szerint értendők.

Országos állatvásárok. 1941 május 25-től június 1-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos említenünk az illető község előjáróságához fizetett válaszos kérelmet intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? *Május 25-én*: Kiskunlacháza, Nagyrákos, *Május 26-án*: Alsóság, Baté, Dombóvár, Érsekudkert, Érsekújvár, Esztergom (2 nap), Fegyvernek, Fehérgyarmat, Fülek, Himesháza, Ipolyság, Jánosháza, Karcag, Kőszeg, Lovasberény, Miskolc (3 nap, havi vásár), Munkács, Monor, Nagykőrű, Nagysalló, Nagyida, Ógyalla, Ökörmező, Pápcé, Poroszló, Putnok, Szeghalom, Srenc, Szentes, Szulok, Taracköz, Vágsellye, Zala, *Május 27-én*: Rozsnyó, Simontornya, Szerednye (juhvásár), Tamási, *Május 28-án*: Balmazújváros, Biharkeresztés, Páli, Porezalma, Újmalomok, Zalaapáti, *Május 29-én*: Aba, Belpálfalva, Csabrendek, Godisa, Gyoma (hasítottkörmedek) Gyöngy, Jásztelek, Kapuvár, Mélykút, Nyírator, Szepsi, *Május 30-án*: Gyoma (hóvásár), Osgány, *Május 31-én*: Szekszárd (sertés-, borjú- és juhvásár), *Június 1-én*: Lénárdaróc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Új gazdálkodó. Mohart és kölest nem szoktak műtrágyázni. Sovány földön azonban vetésük előtt kiszórt 40—50 kg Pétí só jó hatással lehet fejlődésükre, feltéve, hogy az időjárás nem nagyon száraz. A fehér mustár természetesen részletesen foglalkozik *Villog Ódón dr.*: *Növénytermesztés* című könyve a 237—238. oldalakon. Beszerezhető a szerzőnél (Mosonmagyaróvár).

Angóratenyésztő. Az „öles” jellegű takarmánykáposzták „Markstammkohli” nevű változata ugyancsak nem ismeretlen nálunk sem. Részletes cikkeket jelentek meg róla pl. a „Köztelek” 1934. évi 31—32. és 1935. évi 79—80. számában. A „Markstammkohli” a kövér szárat, de aránylag dús (kb. 30—40%) levelet tartalmazó fejlesztő takarmánykáposzták egyike. Figyelmet érdemlő fajta a mi viszonyaink között is, különös előnye a jó levelesség és az aránylag nagy fehérjetartalom. **S. J. dr.**

F. B. Ács. A *repebogár* (Meligethes aeneus) ellen újabban alkalmazták a fogószerszámokat, pl. a Manning-féle gép ilyen célra kiváló, mert nem sérti, nem törí a repcét. Egyébként a repebogár nem olyan veszedelmes, mint azt sokan gondolják. Állandóan nagy számban található, azért rendes időjárás mellett a repcetermes körül még sincsen különösebb baj. Sokkal veszedelmesebb a repcebóha. De ez a vadrepceből is él, azért nehezebb ellen komolyabban védekezni. **A méhekért!**

ne féljen, a méh a virágot nem bántja. Inkább hasznosak mert a beporzást közvetítik. Az amerikaiak külön felkérlik a méhészeket, hogy gyümölcsösükbe virágzás idejére állítsák be méhészáldjaikat, még a szállítás költségeit is megtérítik. **K. Gy. dr.**

BELVÁROSI PENSIO

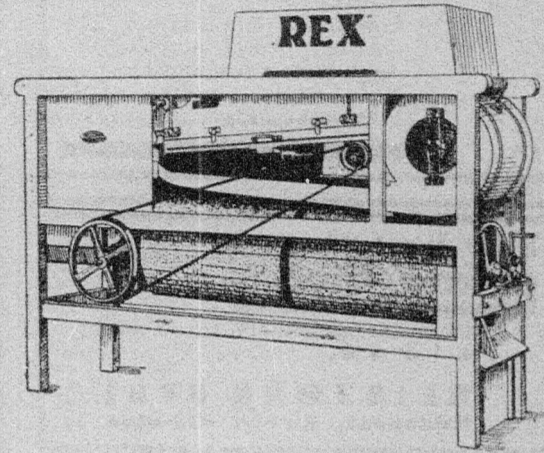
Tulajd.: cs. Márfly E.-né, Budapest, IV., Veres Pálmé-utca 10., telemelet, Apponyi-térből. Telefon: 383—565. Központi fűtés hideg-meleg fűtővíz. Díltás konyha is. Üri társaság. 337

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szövetkezete mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Tűz, jég, állat, élet, stb. biztosítás.)

„REX“

a legújabb, legkisebb, legtökéletesebb vetőmagtisztító-gép

úgy kézi, mint erőgéphajtásra, minden teljesítményre

Gabonaféléken kívül mindenféle más magvak tisztítására is alkalmas

Gyártja: **GRAEPEL HUGÓ** BETÉTI TÁRSASÁG Budapest, X., Szlávy-utca 20—30. sz.

Minden gazdának a helye a Gazdák Biztosító Szövetkezetében van. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet, stb. biztosítás.)

MOST JELENT MEG HARMADIK KIADÁSBAN

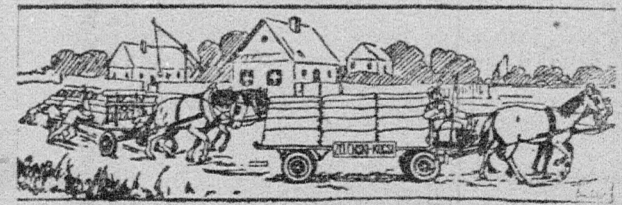
PATKOLÁSTAN

Írta: Dr. Horváth Mihály honv. főállatorvos

Ára: 4-50 pengő

Megrendelhető a „PÁTRIA” KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. sz.

Többszörös terhet 80 q terhelésig könnyen szállít gummikerekes ZELENSKI-kocsival Sárban nem süllyed!

Teherautó-pótkocsik és karosszériák.

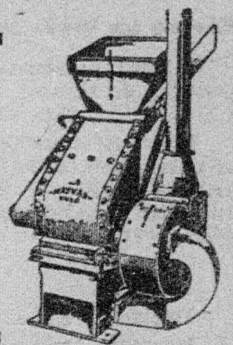
Gróf ZELENSKI RÓBERT Gépgyár Kft. Pestszenterzsébet, Mikszáth-utca 18. sz. Telefon: 147—212, 347—566

„MÁTYÁS-ZÚZÓ“

legmodernebb egytetemes őrlő-, szártépő- és siló-töltő-gépek.

Üzemközben cserélhető szitákkal és metszőkészekkel.

Alacsony fordulatszám.

Az összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépekhez eredeti BUSATIS ALKATRÉSZEK

LÁSZLÓ ES FIA
Budapest, V. Alkotmány u. 25.
Telefon: 1-114-31, 1-177-52

Eladó

az árpádhalmi béruradalom lajosszénási (vasútállomás Nagyszénás, Békés megye) fésűs juhászatából

249 drb számfeletti anya és 12 drb tenyészkos.

Érdeklődők forduljanak a Béruradalmi Jóságfelügyelőséghez, Árpádhalom (Csongrád megye). Telefon: Nagymágyocs 6. Időközbeni eladás fenntartva.

379

338 kat. hold prima birtok

377

Hőmezővásárhelytől 10 km-re, műtúrnál eladó. Felvilágosítás

REISZMÁN GYULA
Budapest, Királyi Pál-utca 9.

TÉGLAGYÁRTÁSRA

kiválóan alkalmas terület község szélén, jó körzettel, bérbeadó

Gróf Merán Jánosné uradalmi főintézősége, Zámoly, Fehér m. 374

ELADÁS

RÉPAVETŐGÉP
6-soros Mellóhár-gyártmány kombinált, keveset használt, futányos áron kapható
ÜRMÉNYI KÁROLY
cégnel, Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.

ELADÓ egy MAV cséplő, 52 collos, vasrúdos, dobogós. Egy 6-os Nicholson-gőzgép magánjáró, revízió előtt. Kenéz Sámuel, Sövényháza, Csonot-major. 6541

LŐNYÍRÓGÉPEK szakaszeri javítását, olajok kicserélését gyorsan, precízén Ürményi Károly cégnel, Budapest, V., Báthory-u. 7. 5349

ELADÓ villatelek Mátysföldön, 200 négyszögöl, bekerítve, kőművekkel, kerti tömlővel és szerszámokkal, 15 éves gyümölcsfákkal, organszványokkal, zárható nyári kússal, kiépült utcában, a két villamos megálló között 5-6 perc sétára 5000 P-ért eladó, fele készpénzben. Cím: Koppány Ferenc, Bpest, IX., Mester-utca 5. sz. Telefon: 340-926. 6421

17 SOROS VETŐGÉPEK, továbbterjesztésű, profizén Ürményi Károly okl. gépészmérnöknel, Budapest, Báthory-u. 9. 5344/c

SIMAHENGER háromtagú, szeszkavágó, fogatospermetező nyolcsoros, Műtrágyaszóró, vetőgépek 20-21-26-soros kanalas, olcsón kapható. Vetőgépjavító, Thurzó-utca 11. sz. 6539

ÖNTÖZŐ-SZIVATTYÚ

60 mm csőmérettel, közvetlen kapcsolattal 10 HP Skoda 380 voltos elektromotorral, Ásványi tengeri szártpó, fűkaszalók, marokrakó aratógép

eladó SZABÓ ANTAL

Bpest, V., Ipoly-u. 24/a
Telefon: 298-229 6538

HASZNÁLT, de jó cséplőgép és lokomobil eladó. — Maár Gyuláné gazdaságában Pusztakovácsi, Somogy m. 6538

ELADÓK: Traktor és tárcsa, fogatos tárcsák, elevátor, cséplő gőzközmű, marhaméreg, kovacsűrés, kézi szalmaprés, aratógépek, répaavágó, kettősekké, vetőgépek, sima vashenger, rosta, tejeskanal, 500 Hargyúrdshengerek, gabonaley Davidson-motorkerékpár, elevátor Adler Tibornál, Rétság. 6574

Használt olajat megvesz

a hatóság által megállapított áron

a „REGOL“ Olajregeneráló Kft.
Budapest, VI., Vörösmarty-u. 36. Tel.: 122-337

„UNIVERSAL“

KALAPÁCSOS ŐRLŐGÉPEK

4 nagyságban, teljes felszereléssel. Gyártja és forgalomba hozza:

SAJBEN L. GÉPGYÁRA, BÉKÉSCSABA. TEL.: 244.

ZÖLDTAKARMÁNY- és szeszkavágógép óriási teljesítményű, 3 nagy kessel Ürményi Károly cégnel, Budapest, V., Báthory-u. 7. 5349

TWIN CITY és HART PARR traktor, cséplőre, darálásra kiválóan alkalmas, bérlet megszűnése miatt eladásra kerül. Agostoni bér gazdaság, Lepény. 6540

JÁRGANYOK

ismét kaphatók
ÜRMÉNYI KÁROLY
cégnel, Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.

AJÁNLOK háziszűrtés székot kb. 120-140 dkg súlyban darabonként 590-ért. — Mintát küldök utánvétellel. Meg nem felelt visszavezem. Bleyer Sándor, Komádi. 6455

KÉZI TOLÓKAPÁK, amerikai gyártmányúak, Barna László okl. gépészmérnöknel, Budapest, V., Báthory-utca 9. 6544

ELADÓ igen jó karban levő, üzemképes, 18-32 HP. Case-traktor, azonnal üzembe helyezhető. Megtekinthető Dobos László Budai-úti gazdaságában, Cegléd. Vasúti megálló a birtok mellett. 6573

BOSCH GYERTYÁK bármilyen traktorhoz vagy motorhoz gyári áron rakással kapható Ürményi Károly cégnel, Budapest, V., Báthory-utca 7. 5349

HOFHERR motorok, 6/4 és 4 lőeresek, jelenleg is üzemben, villamosítás miatt eladók. Szoldos Károly föld-birtokos, Vác, Kláraháza. 6577

ELADÓ TANYÁSBIRTOK Kisújszálláson, két melletti, 49 magyar hold, holdanként 500 pengő. Öv. Tóth Albertnél, Kisújszállás, Széchenyi-u. 68. 6572

POHL-TRAKTOR, 32 HP., üzemképes állapotban eladó. Uradalom, Nótincs, Nógrád megye 6584

RÜGÖSKULTIVÁTOROK külföldi gyártmányúak. Állítható, futányos áron kapható Ürményi Károly cégnel. Budapest, V. ker. Báthory-utca 7. 5349

ELADÓ H. S. C. S. nyers-olajtraktorok, 1 drb 22/24, 1 drb 30/32, és 1 drb K. 40. Jelt a hozzávaló cséplőkkel együtt. Csak személyesen tárgyalok, válaszok lapra, válaszolok. Bördöczky Pál, Markotabodgye, Győr megye. 6517

SZABOLCSMEGYEBEN, 230 kat. holdas jóminőségű birtok, dobánytermeléssel és szeszkavágóval eladó. Teljes című ajánlatokat „Eladó birtok 6536“ jellegre a kiadóhivatalba. 6536

CSEPLŐ, arató-, fűkaszaló-, lokomobilok, traktorok, igáskocsi és mindenféle gazdasági felszerelés eladó. Előzetes értesítésre Lepényi Áltomára kocsit küldünk. Agostoni Bér gazdaság, Lepény. 6535

VÉTEL

Kisvasúti használt sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja
Orenstein & Koppel magyar r.-t., Budapest, VI., Vilmos császár-út 31.
2085

KERESK birtokot, bérletet bármilyen nagyságban, részletes leírás, fizetési feltételek közlésével. Dr. Schmidt, Budapest, Ulászló-u. 15. 6399

FÉM DARALÓTÁRCSÁKAT keresünk „Eisenschimmel“ gyártmányú kézi darálókhoz. Külső átmérőjük 205, belső 116 mm. Ajánlatot, vagy a beszerzési forrás megnevezését kéri Burgonyaterm. Telep, Gödöllő. 6575

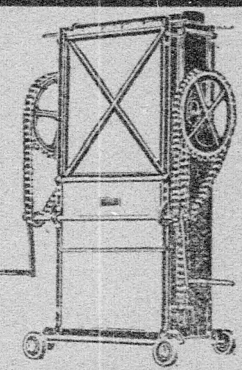
Raktáromon tároló alkalmi áru új és használt gazdasági gépek:

FOGATOS TALAJ-MŰVELŐK:

Sack egyes ekék
Sack kettes ekék
Lökárok, extenzátorok
Rúgos kultivátorok
Hengerek, rögtörök
Croskill gyűrűhengerek
Zehetmayer boronák
Háromsoros répakapák
Kézi tolókapák
Aratógépek

Traktorekék
Traktortárcsaboronák
Traktorokultivátorok
Vetőgépek
Szeszkavágók
Répaavágók
Durálók, pogácsatorók
Téjseparátorok
Vajkopták, vajjyűrű
Selektor-Universal magtisztító
Járgányok
Ásványi és Tornádó szártpók

BARNA LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
Budapest, V., Báthory-utca 9. Telefon: 126-926 227

Vasból széna-, szalma-, len-, cirok-sajtolókat

készíttek, könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Továbbá gyártok elektromágneses magtisztítókat szivószatótelepeket. Motor főjelöltéseket garanciával készítetek

Értékesítő György gépjármű,
Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefonszám: 498-374

20-as „FOWLER“

383

gőzekefőtengely eladó.
Sajben L. Gépgyára, Békéscsaba. Tel.: 244.

SILÓTÖLTŐ

takarmányvágó és szártpépgépet, Eberhardi, Salto vagy Olivér dupla traktortárcsát, keveset használt tárcsalappal és jó csapokkal, megvételre keresek, teljes leírást és ajánlatot kér: Uradalom, Dénesfa, Sopron m. 6546

BÉRLET

400-1000 kat. hold bérletet keresek. Cím: Mold Béla, Kerekegyháza, Pest m. 6349

5-80 HOLDAS öröklött kezesek özi vagy rögtöni átvételre. — Ajánlatokat Surman Kálmán, Lajosmizse címre kérek. 6460

BIRTOKOK, kisebbek, nagyobbak, épületekkel bérbeadó és eladók. Németh György, Rimaszombat. 6577

MEZŐGAZDASÁGI keményítőgyár öszre bérbeadó. Teljesítménye 10 vagon keményítő, Budapesti 28 km betonút, és Duna mellett. (Dunához iparvasút). Szüdrákosi Iroda, u. p. Szüdrákosi liget. 6387

BÉRBEADÓ, baranyai 300 kat. holdas, fekete, hűmüszos, elsőrendű, sík föld-birtok, árakkal, bőséges jó gazdasági épületekkel, 15.000 pengővel megváltandó, teljes holt felszereléssel, adó és kettő métermázsza bérbeadással, 12 esztendő bér-tartammal. Elő átvételre nem kötelező. Ertesítést ad: Szigriszt Lajos, OFB engedélyos, Pécs, L. Ferenc József-út 12. 6547

BÉRLETET keresek kb. 500-1000 m. hold nagyságban, jóminőségű földekkel, épületekkel bőven ellátva, vasútállomáshoz közel. Jövő-hagyási nehézségek esetén betárolás is lehetséges. Ajánlatot „Korrek 6576“ jellegre kérek, kivánságra címet a kiadóhivatalhoz. 6576

HASZONBÉRBEADÓ nagyobb ipari város közelében, Nógrád megyében egy, felmérés szerint kb. 361 kat. (481 magyar) hold kiterjedésű birtok, özi, tavaszi vetéssel, széna-szalma leltárral, némi élő-holt leltárral és tűzfajárándósággal folyó évi október hó 1-re, esetleg azonnalra. Belsőség és kert 4 kat. hold, szántó 288 kat. hold, rét 26 kat. hold, legelő 43 kat. hold, 5 szobás bér-lakás, elegendő gazdasági épületek. Felvilágosítást komoly relettánsoknak a tulajdonos ad. Cím a kiadóban. 6564

FOLDBÉRLETET keresek Dunántúli 200-250 holdig tulajdonostól október 1-re, megfelelő épületekkel, Pécs, Tolna megyében lehetőséggel. Szerényi Gy., Fülöp-szállás. 6593

KÉZDŐ fiatalom felvételt. Készítetek középiskolák, gazdasági, Tarnamégye.

GYAKORLATI kiismeretes, kereskedő birtokot keresek szolgálatra, lehetne belépésre. Szoil, Felsőszéplény megye.

A kert madárvilága

Írta: Dr. Vertse Albert

64 oldal szöveggel, 48 háromszínyomattal színes és 16 egyzsinű műmelléklettel. A könyvnapokon, június 4. 5 és 6-án: füze 550 pengő, kötve 650 P. Könyvnapok után: füze 650 pengő, kötve 750 P. Az összeg előzetes bököl-dés mellett portmentéses szállítás, utóvetérendés-nél a portköltséget a rendelő fizeti. Megrendelhető a „Patria“ könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25

MEGHÍVÓ

a **„PÁTRIA“** Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság 1941. évi június hó 10-én d. u. 5 órakor Budapestben, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházának (IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám) I. emeleti kis tanácstermében tartandó

XLVII-ik évi rendes közgyűlésére.)

TÁRGYSOROZAT: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése. 2. Az 1940. évi április 1-től 1941. március 31-ig terjedő üzletéről szóló vagyommérleg bemutatása és a felmentvény megadása. 3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozása tárgyában. 4. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának 1941/42. üzletévre való megállapítása. 5. Az alapszabályok 4. §-ának a vállalat időtartamát meghatározó rendelkezésének megváltoztatása. 6. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.

* A részvényeseket azzal hívjuk meg a közgyűlésre, hogy részvényeiket legkésőbb i. évi június hó 9-én d. e. 12 óráig pénztárunknál a hivatalos órák alatt letenni sziveskedjenek (alapsz. 18. §). A mérleg a társaság üzlethelyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon át az alapszabályok értelmében megtekinthető.

** Alapszabálymódosítás: Régi szöveg: 4. §. A társaság 50 évre alakul. Új szöveg: A társaság időtartama határozatlan.

Mérleg az 1940. április hó 1-től 1941. március hó 31-éig terjedő üzletév végével.

Vagyon: Pénzkészlet 16.123.56 P. Értékpapírkészlet és letét 16.982.68 P. Postatakarékpénztár 27.101.59 P. Készletek és anyagok 174.973.45 P. Felszerelések 426.866.48 P. Adóok 579.693.92 P. Átmeneti tételek 3500.— P. Ingatlan 87.417.91 P. Összesen 1.332.659.59 P.

Teher: Részvénytőke 225.000.— P. Tőketartalék 51.229.92 P. Tartalékalap 15.589.11 P. Értékcsökkenési tartalékalap 226.159.32 P. Nyugdíjpótló 296.030.80 P. A vállalat terhelő nyugdíj és egyéb kötelezettségek tartaléka 40.000.— P. Összalkalmazottak betegségi segélyalapja 9759.24 P. Munkások segélyalapja 5000.— P. Beruházási hozzájárulás függő sz. 22.140.— P. Hitelezők 334.912.64 P. Átmeneti tételek 45.430.39 P. Nyereség 61.417.17 P. Összesen 1.332.659.59 P.

Veszteség- és nyereségszámla.
Veszteség: Üzleti költségek 71.107.41 P. Vegyesek 67.201.78 P. Nyereség 61.417.17 P. Összesen 199.726.36 P.
Nyereség: A nyomda összes üzemeinek jövedelme 199.726.36 P. Összesen 199.726.36 P.

Az igazgatóság.
Jelen mérlegszámlát és veszteség-nyereségszámlát a társaság könyveivel összehasonlítottuk és azt mindenben egyezőnek és helyesen összeállítottak találtuk.
A felügyelőbizottság.

Csépléshez, gőszántáshoz, kazántüzeléshez, házfűtéshez

Tatai szén és brikett

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Kisbirtokosok
8 fillér, vastag
hirdetési díj 1
50% engedély

Jelíges leveles csakis megpostabé melléklés továbbít

Díjtalan állás
Az 50 és óta gyar. Gazdasági Egyesület (Buda Arany János utca) kébe. tartozó t. ianul hozza bet. sokra javaslatt. uradalomnak, b. bér gazdaságnak betöltendő állás (főnöki, intéző, segédintéző, stb.) Gazdasági Ors. szűle, mint a több helyről sz.

BETÖLTENDŐ

OKL. GAZDA
OKLEVELES nőlen segédintéző belépésre keres. nyitványt, másol. sz. nem küld. vich-uradalom, hegyes. Csang. SEGEDTISZTI a nőlen, okleveles képesített gazda. Pályázatokat a származást igaz. nyok, az oklevé. gálati bizonyítv. ezek másolatát. sával alábbi cím. Kisszállási Urad. Kisszállás, Bács.

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI
GAZDASÁGI cimek leadására Biztosítási Egyes. pest, Francia-utca. FÖLDMIVESKÖ zett, gazdasági, len gákorok, kalmaz Szőke Gy. sága, Antónia-m. lakok bizonyítv. tokkal Budapest, res Pálné-u. 28.

BELTERJES gá korlattel (cukor. szlovák nyelvtu. keresztény, nőli tiszlet keresek belépésre, fizetés. megjelölésével. C. S. Nagysurány, pusztá.

KÉZDŐ fiatalom felvételt. Készítetek középiskolák, gazdasági, Tarnamégye.

GYAKORLATI kiismeretes, kereskedő birtokot keresek szolgálatra, lehetne belépésre. Szoil, Felsőszéplény megye.

GAZDA, erőyes, képzettséggel, kü. sági munkakörb. gyakorlati és gazdasági teendő. jártassággal keres. zetes meggyezés. gesi uradalom, rom megye.

HIBJÁN-gazdasági konoki állás bet. yázóknak szives. sít köszönöm. D.

SZÁNTAR

GAZDASÁGUNK dai munkarót. Külső gazdasági korlattel bírók el. szesitnek. Pályáz. digi. működési nyok és fizetési jelellésével Korb. gazdaságra. Özt. mögy megye, cím. dők.

GÉPÉSZ

GÉPÉSZ kereset. nagygazdasági Gy. Gözeke, Hofherr-ny. lany, begészés, e. ban jártas egyéne. ajánlatukat: Puszt. daság, Pusztapó, 4., címre.

KÖLÖNFÉ

PERFEKT szesz. kerestetik alföld. gyárhoz, aki diff. járással dolgozik. havi vagy később. sel, belső gazdaság. laltal. Ajánlatok. nyitványmásolatok. lyak nem küldet. kérik: Geiger Gy. sága, Szolnok, Sz. címre.

Kisírdetéseir: Minden szövegért beiktatás... 50% engedély, legkisebb hirdelési díj 50 fillér

KISIRDETÉSEK

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetések csak a munkaadó bíróságos vagy bírósági címének kitételeivel közzé... Hirdetéseket zárta a csehszlovák elöljáró

Jelleges leveleket csak megfelelő postabélyeg melléklésével továbbíthatunk.

Díjtalan állásközvetítés!

Az 50 és 60 fennálló Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete (Budapest, V., Arany János-u. 5.) kötele...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

OKLEVELES nős vagy nőlen segédítést azonnali belépésre keresünk, bizonyítványt, másolatokat vissza nem küldünk. Blaskovich-uradalom, Nagykirályhegyes, Csanádapálya. 6440

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

MEZŐGAZDASÁGI

Mezőgazdasági, malmi és raklapi felügyelői teendőkben jártas, komoly, szorgalmas, emberképpel bíró, anyagi igényű, emberképpel bíró, fiatalabb nyugdíjast keresünk. Pályázatok életteljes...

BERURADALMI

Beruradalmi gyakorlati munkatársakat keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

FÖLDMIVESISKOLÁT

Földmivességet végzett, gazdasági alkatú, nőlen, gépkocsival, szakszakkal, állásajánlatot keresünk. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEKET kérjük címre leadására. Általános Biztosítási Ügynökség, Budapest, Francia-út 43. 6303

50%-os olajmag-takarítást érhet el! FÁRADTOLAJÁT "RETROIL" szab. olajregeneráló

RETROIL a „RETROIL” készítmény minden vételkor kötelezően néki próbára szállítjuk és átellen bemutatjuk. Több mint 100 darab tüzemben.

KEMÉNY MANO műszaki cégél Bpest, V. Akadémia-u. 21.

ÜRMEŒNYI KÁROLY Gépeldés-vétel Budapest, V., Báthory-u. 7. (Hévíd-utca sarok.) Telefon: 124-134

CSEPLŐSZERÉNY eladó üzemképes állapotban. Clayton-Schulteworth gyártmányú, 52 collos. Üradalmi Intézőség Rum, Vas m. 6545

ELADÓ: 3 db kaszajeg, (Deering, Cornick, Wood) 2 db maroktraktor (Johnston, Adriance) porozóli John Graefl Károly gazdaságában, Porozóli. 6544

BUCÓS KULTIVÁTOROK traktor és igavonásra. Bara László o.kl. gépészmérnökél, Budapest, Báthory-u. 9. 5844/b

HASZNÁLT cseplőgyármunka, 6 lóerős Clayton-Schulteworth, jókarban, olcsón eladó. Babosdörbéli Gazdaság, Zala m. 5842

CROSSL RÜGTÖRHENGEREK 3 taguk, 700 és 800 kg súlyban. Bara László o.kl. gépészmérnökél, Budapest, Báthory-u. 9. 5844/a

KISCSZALLAS határában, 180 mh. föld, mindent megtermő, kertészetre is alkalmas, olcsón eladó. Meghívottam: dr. Pápai Pál, Kisújszállás. 6312

ZEHETMAYER HENGERBOROZOK 3 és 5 taguk, Bara László o.kl. gépészmérnökél, Budapest, Báthory-u. 9. 5844

ÁLLATOK

SHETTLAND PÓNI KANCÁT MEGVÉTELRE KERESÜNK

Állományt ár megjelölésével Fácánkerti Gazdaság, Fácánkert, Tolna megye címre kerünk. 6448

MANGALICATENYESZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) mindazoknak akik mangalicatenyest...

VOROS izlandi egy éves, hétéves hozamú, jól fejlett, kiállítással, díjat nyert tyúk eladó. 6391

KOMIVESTER, ki a bontómunkát és a tetőcserepezést is érti, gazdaságban hivatkozott állást keres. Cím: Komáromi Sándor, Szilasbáls, 431. házszám, Veszprém megye. 6495

PERFEKT négyes-kettes hajókocsia és lovász, hosszú bizonyítványokkal állást keres bármilyen helyre. Plank István, Alsó-alap, Reitman Vencel-u. 19. 6516

INTELLIGENS középkorú, mindent végző háztartásbeli ajánlatot keres. Szives megkeresést, Komoly 6498" jellegre a kiadóhivataltól kérjük. 6498

KULCSGAZDAI állást keres azonnali belépésre. Cím: Kovács István, Zichyújfalu, Fehér megye. 6563

URASÁGI inas-sófor, kinek felesége szakácsnő, vés bizonyítványokkal állást keres vidékre. Cím: Tóth Lajos, Bpest, I. Üri-út. 42. 6561

VOLT csendőrmester, 50 éves, egészséges, gazdának, ösztönök, szorongás nélkül ajánlatot keres. Fekete Pál, Kispeszt, Tisza Kálmán-u. 63. 6561

NŐTLEN, gyakornoki, ellenőri, kulisári gazdai állást keres. 33 éves gyakorlati munkatársat, szakszakkal végzettségű, szakszakkal végzettségű, szakszakkal végzettségű. Cím: Balduvics Gyula, Barcska, u. p. Sajókazinc. 6556

GAZDASÁGBA elhelyezkedne 40 éves, erélyes, középiskolával, magtársakkal, ösztönökkel vagy hasonlóan, aki ilyen minőségben gyakorlati bír. Baromfi-állattenyésztésben, erdeszeti teendőkben nagy gyakorlatosa van. Leubardt, Budapest, Szentkirályi-u. 4. 6559

IDŐSEBB házaspár ajánlatot keres feleség perfect szakácsnő, férj nagy gyakorlatú, perfect inas. Megkeresést „6558” sz. alatt a kiadóban. 6558

PERFEKT főzőnő ajánlatot keres szorongás nélkül állást keres. Főgépész, postafiók 5, Tiszalök. 6553

VEGYESEK

TÖRZSKÖNYVEZETT mérnök és mangalica tenyésztőnek eladó. Pusztai Zoltánca Gazdaságnál, Bácsföldvár, postafiók 17. 6306

ELADÓ Reviczky József tisztartási uradalmában törzskönyvezett mangalica állományból származó éves, tenyésztett, 120 db koca-szűlő, 30 db kan-szűlő. Posta Tisztaladány. Telefon: Tiszalök 18. 6449

vitéz LONYAY Sándor újfelhőrti gazdaságában 50 darab 1940. évi júliusi törzskönyves koca, valamint 40 darab hasonló idejű kanok eladók. Telefon: 308. 6518

ELADÓ: 1 db fűszernyél, Ardeni-Percheroni, világos vadseres, import men utóda, erősebb, 3-ik éves, jó küllemű. Megkeresést: Mélyvölgyi Gazdaság, Puskás, vá. Szolnokiúthoz, Előzetes értesítés esetén állomáshoz kocsit küldünk. 6426

3 db 10-12 hónapos mangalica kan cserebe, es

Ha könnyűszerrel
sok vizet akar,
vásárolja a
**Mezőgazdák
zuhatag-
kútját**

Rozsdamentes
kivitelenben is kapható.

Régebben vásárolt
zuhatag-kutakhoz
alkatrészeket szállítunk.

Arjegyzetet és alkatrészárjegyzéket küld:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

A víz alól felszabadult földbe
még mindig vehető
bőtermő **OLAJÖZÖN**
(Carthamus) olajosmagot!

Vethető június elejéig friss szántába is,
valamint megterem a szikes és köves
talajon, termelhető továbbá kapások kö-
zött közösen és mind szegélynövény.
Tenyészideje rövid. Gyomirtó, jó búza-
elővetemény. Ártérel ár 36— pengő,
esetleg még több! Előleget adunk.

Termesztési útmutatást küld és szerződést köt:

„OLAJÖZÖN“
Anyá- és Elszaporító
Telepeinek Központja
Budapest, IV., Váci-utca 56/58. Telefon: 181—453

Mezőgazdasági üzemeknek is gyűjteni kell
az Iparügyi Minisztérium 49.000/1940. számú
rendelete alapján a
fáradt olajat.

Mi az új olajával mindenben azonos
minőségűvé **újítjuk fel.**

„OLEA“ OLAJTISZÍTÓ IPARI KFT.
Budapest, IX., Soroksári-út 45. Tel.: 137—681

ISTÁLLÓJA
száraz, páramentes, szagtalan
a szabadalmazott
motor nélküli AUTOVENTOR folytonszerű
161 alkalmazásával

Malacfiatatóknál nélkülözhetetlen

VADAS MIHÁLY okl. mérnök
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 420-384

**Államilag ellenőrzött
baromfitelep**

(12 éves) 36 holdas (prima, mindent
megtermő föld), ezer tyúkra berendezve,
1500-as csibekeltetővel október hó 1-ére
2 vagon búza évi haszonbérért 1941
október 1-ére **bérbeadó** és a 400
darabból álló törzsszállomány is átvehető.
A baromfitelephez tartozik 7 szobás
lakás, 3x1 szobakonyhas cselédlakás,
gyümölcsös 300 drb termő gyümölcs-
fával, artézi kút, 120 sertés részére híz-
laló, 14 fedett termes fiaztató,
tágas, 12 jászagnak való istálló, stb.

Cím: ³⁶⁰
KOLIBÁL LAJOSNÉ
PUSZTAPÓ, (SZOLNOK MEGYE)

**Burgonyakeményítőgyári
gépperendezés eladó**
Cím a kiadóhivatalban „380“ sz. alatt.

ZSÁK, PONYVA
eladás, kölcsönzés
kévekötelek, kötélárak
legelőcsöb és legmegbízhatóbb szállítója

Mező-Zsák
Részvénytársaság

Budapest, V., Perczel Mór-u. 2. Tel.: 118-567, 121-528
Alapítva: 1910. évben. 289

HÜTŐSZEKRENYEK
Tejhűtők
Jégre Jégkészítő-gépek Villanyra
Hűtőkamrák 359
HENNEFELD
Jégszekrénygyár
Budapest, VI., Ó-utca 6. Tel.: 112-026, 115-646

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Ingatlanforgalmi Osztályának hirdetései
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám

ELADÓ BIRTOKOK:

Veszprémben	360 hold
Vas megyében	580 "
Veszprémben	476 "
Biharban	417 "
Beregben	136 "
Pest megyében	56 "
Moson megyében	34 "
Hevesben	68 "

BÉRBEADÓ:

Nógrádban	310 hold
Vas megyében	379 "
Vas megyében	580 "
Veszprémben	1000 "
Jászkuv megyében	480 "
Biharban	210 "
Szatolcsban	1200 "
Szatmárban	1360 "

Eladó birtokokat és bérleteket keresünk.

Eredeti **MELICHAR**-gyártmányú
olajfürdős

**fűkaszálók,
marokrakók,
kéveköttők:**

BÄCHER-MELICHAR-NÁL
V., Vilmos császár-út 52. Telefonszám: 122-802

AZ ÚJ 20-25 LE

RABA

MINDENES

TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉP
URADALMAK KÖNNYU TALAJMŰVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE,
NAGYTELJESÍTMÉNYU EGYETEMES KAPALÓ- ÉS KASZALÓGÉP,
VONTATJA ÉS ÜZEMBEN TARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. TEL.: 125-210

»Patria« Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása. Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám. (Köztelek). — 413187 — Felelős vezető Magyar István

Földbirtokosok,
lők és uradal

Részvénytársaság
Egyéb tagok ré
OMGE postataka
Lap
Negyed évrő 6 per

A föld

— A jubiliári

A március 29—
jubiliáris tenyészál-
lebonyolítása után
a földművelésügyi
ról és ennek kap-
azért a messzemen-
tásért, amelyet m-
minden tényezője

Az OMGE-nek en
1941. III—1. szám
választott Bánffy D
ter, aki nagy ell-
a tenyészállatvása-
munkásságát és a
ennek maradandó
évforduló megörö-
adományoz az egy-

Mind ennek a
határozásnak tény-
kivételes elismerés
hogy ezt az egyes-
kezesnek marad-
gazdaközönség tu-

Felterjesztés-
sul, hogy a m-
kiállítás és ter-
helyzet folytán
körülmények el-
teljes siker jeg-

Ha ebben a
alatt álló tárc-
támogatásukka-
adó és termé-
lásnak, hogy a
kiállítás
egész ne-
emelkedő
zetközi vi-
jó hírnév
ismert té-
vonalon való
gazdátársadal-
kes készsége
biztosítható.

A kiállítás
alapját képez-
ménye az ide-
rendezéséhez,

RA

Székesfehé

Mai számu